MURAT GÜLSOY

TANRI BENİ GÖRÜYOR MU?

ÖYKÜ

CAN

2.
BASK

Can Yayınları 1921

© 2010, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010
2. basım: Aralık 2010
Bu kitabın 2. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaası

ISBN 978-975-07-1237-1

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

MURAT GÜLSOY

TANRI BENİ GÖRÜYOR MU?

ÖYKÜ

CAN

Murat Gülsoy'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul, 1999
Bu Kitabı Çalın, 2000
Âlemlerin Sürekliliği Ve Diğer Hikâyeler, 2002
Binbir Gece Mektupları, 2003
Bu Filmin Kötü Adamı Benim, 2003
Bu An'ı Daha Önce Yaşamıştım, 2004
Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık, 2004
Sevgilinin Geciken Ölümü, 2005
İstanbul'da Bir Merhamet Haftası, 2007
602. Gece: Kendini Fark Eden Hikâye, 2009
Karanlığın Aynasında, 2010

MURAT GÜLSOY, 1992-2002 yılları arasında arkadaşlarıyla *Hayalet Gemi* dergisini çıkardı. 2000 yılından bu yana aynı ekiple elektronik yayınevi altkitap.com'u yürütüyor. *Bu Kitabı Çalın* adlı kitabıyla 2001 yılı Sait Faik Hikâye Armağanı'nı ve *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* adlı romanıyla 2004 yılı Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. *Bu Kitabı Çalın* Almanya'da *Stehlen Sie dieses Buch* adıyla yayımlandı. *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası* birçok dile (Çince, Makedonca, Rumence, Bulgarca) çevrildi. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyesi, mühendislik ve yaratıcı yazarlık dersleri veriyor; sadece yazmayı değil yazmak üzerine düşünmeyi de seviyor.

Murat Gülsoy'un internet adresi:
www.muratgulsoy.com
www.602gece.blogspot.com

Süreyya Ada ve Yusuf Ali'ye

İçindekiler

74 Mercedes 13
Hayatım Yalan 31
Karanlıkta 47
Kendi Üzerine Kapanan Köle Hakkında 77
Yazıyla İşaretlenmiş 83
Kuşku 101
İki Film Devamlı 119
Bize Kuşdili Öğretildi 131
Zihnin Yangın Yerinden Kurtarılmış Parçalar 159
Şaire Mektuplar 169
In Medias Res 189
Genleşen Kafka Metni 199
Ekici 211
Yazı Çölü 221
Kadının Üç Hali 229
Konuşan Sözlük 237
Yaşamsal Geometri 267
Her Şey Başa Dönüyor 277
Tanrı Beni Görüyor mu? 283

74 MERCEDES

Bir sabah kalktım ve arabamı park ettiğim yerde bulamadım. Daha doğrusu park ettiğimi sandığım yerde değildi. Lojmanın yan sokağındaydı. Bazen geciktiğimde lojmanın parkında yer bulamıyorum. O zaman da yan sokağa park etmek zorunda kalıyorum. Orası hiçbir zaman ilk tercihim olmuyor, çünkü karanlık bir sokak ve sık sık arabalar oto-teyp hırsızları tarafından talan ediliyor. Gerçi benim 74 model Mercedes'imin oto-teybi hiçbir hırsızın doğrudan ilgi alanına giremez, bunun farkındayım ama yine de bilinçsiz ya da işe yeni başlamış bir hırsız çırağının aptalca bir girişimiyle arabama zarar gelmesini istemiyorum. Çünkü her ne kadar hurda sınıfına girse de bu arabanın parçaları hâlâ benim için çok pahalı. Otopazarından alırken Selim'in uyarılarını dinlemedim, ille de 74 Mercedes diye tutturdum.

İlkgençliğimin en havalı arabası olması bir yana Arzu'yla ilgili bir nesneydi benim için Mercedes. Başını arkaya dayamış hüzünle dışarı bakarken hatırlıyorum Arzu'yu. Benden iki yaş büyüktü. O yıllarda iki yaş bizi başka çağların insanları yapmaya yetiyordu. Ben üçe gidiyordum, o ilkokulu bitirmek üzereydi. Oysa aramızdaki asıl fark sınıfsaldı. Daha sonraki yıllarda da bunu

asla itiraf etmedim kendime. Tüm küçük burjuva gençleri gibi kendimi sınıfsız hissettiğim için olabilirdi bunun nedeni. Ya da zaten iki kocaman yıl vardı Arzu'yla aramızda, bir de sınıf farkı iyiden iyiye uzaklaştırırdı bizi. Bilemiyorum. Zaten bende birçok şey gibi sınıf bilinci, daha doğrusu sınıf farkındalığı çok geç gelişti. Sağda solda alık alık dolanırken bir de baktım kırk yaşında beyaz yakalı dar gelirli bir küçük burjuva olmuşum.

Elimdeki parayla alınabilecek modellerin neler olabileceğini Selim'e sorduğumda önüme serdiği seçeneklerin hiçbiri beni tatmin etmemişti. Ne söylese burun kıvırıyordum. İş bilmezliğime, paranın alım gücünün farkında olmayan hayalci hallerime sinirlenip "Ne almak istiyorsun, sen söyle o zaman," dediğinde "Mercedes," dedim. Güldü. Sonra da "Tabii neden daha önce aklıma gelmedi ki," diye dalga geçti. Ciddi olduğumu fark edince de "Bu parayla ancak bir Mercedes hurdası alabilirsin," dedi. Aslında ona söyletmek istiyordum. Benim hayallerimdeki araba belliydi. 74 Model, fıstık yeşili bir Mercedes. Otopazarlarını haftalarca gezdikten sonra bulduk onu. Beni bekliyordu. Selim neden bu kadar heyecanlandığımı anlamamıştı. Ona açıklamaya çalışmadım. Belki de hayatımda ilk kez, hayalini kurduğum bir şeyin tamı tamına aynısına kavuşmuştum işte. Tanrısal bir işaret gibi duruyordu otopazarın ücra bir köşesinde. Çoktan gözden düşmüş Nova'lar, yaşlandığını bir türlü kabullenmeyen spor BMW'ler, aradan zaman geçmemiş gibi alık alık sırıtan Murat 124'lerin arasında beni bekliyordu.

Belki de yirmi yıldır çalışıyorum. Hiçbir zaman ciddi bir geçim sıkıntısı çekmedim. Ama ne bir ev satın alabildim, ne de bankada geleceğimi garanti altına alacak bir hesabım var. Hep günü gününe yaşadım. Paraya

önem vermenin ayıp olduğuna inanmıştım ilkgençliğimde. Başka birçok şeye daha inanmıştım. İnsan genç-ken inanacak o kadar çok şey buluyor ki. Zaman geçtikçe tüm bunlar azalıyor... dostlar, arkadaşlar azalıyor, insanın başındaki saçlar azalıyor, aklından geçenler azalıyor. Lojmanın parkındaki fıstık yeşili Mercedes'ime bakarak kahvemi yudumlarken bu tür şeyler düşünür olmuştum. Bir de Arzu'yu tabii. Çocuk zihnimin kaydetmiş olduğu görüntüsü çoktan yok olmuştu, bunu kendime itiraf etmeden hayal ediyordum. Kırmızı uzun paltosunu, büyük kahverengi gözlerini, uzun dalgalı saçlarını... Elimden geleni yapıyordum bu hayali yaşatmak için. Mercedes park yerinde öyle bir edayla duruyordu ki... İfade edilmesi güç bir varoluş. Hem o, hem değil. Ona bakan gözler hem şimdiki bana aitti hem de otuz yıl önceki bana...

Böyle akıp gidecekti yaşam. Ben çok da uzak olmayan işime Mercedes'imle gidip gelecek, belki de bir süre sonra ilk arızalar başladığında beni sürüklediği geçmiş hayallerini bir kenara bırakıp Selim'i arayacaktım. Pişman olacaktım. O da bana bu tür arabaları elden çıkarmanın onları bulmaktan daha da zor olduğunu anlatacaktı. Ama hayır öyle olmadı.

Son zamanlarda her şeyi unutur olmuştum. Bazen evin içinde dört dönüyordum. Koyduğum yeri bulamıyor, ararken neyi aradığımı unutuyor, canım sıkılıyor hatta bir şey aradığımı ve unuttuğumu da unutuyor, tamamen başka bir zaman diliminden devam ediyordum gündelik yaşantıma. Bu yaşadıklarımı arkadaşlarıma anlattığımda pek ciddiye almıyorlardı. Gerçi ben de önemli bir şey gibi sunmuyordum onlara. Konuşma konularının içeriği kadar sunumları da önemlidir tabii. Genelde hava-

dan sudan konuşurken aralara sıkıştırıyordum. Bugünlerde bir unutkanlık başladı bende, diyordum; boş ver canım, yoğun iş temposundandır, demelerini bekliyordum sonra... söylüyorlardı. Rahatlıyordum. İnsan duymak istediklerini söyletmek konusunda uzmanlaşıyor zamanla. Unutkanlıklarımın artışı ile geçmiş günleri düşünmeye dalmam arasında belki de bir bağlantı vardı. Olabilirdi. Öğlen ne yediğini hatırlamayan büyükbabam asırlar önceki çocukluğunu dün gibi canlı renklerle anlatırdı. Öyle olurmuş. Yaşlandıkça çocukluğunu hatırlarmış insan. Önce gençlik, sonra çocukluk anıları... Ardından da tüm dişler döküldükten sonra yüz yaşında yeniden bebeklik devri. Belki de gerçekten bebekliğin o sözsüz zamanlarına döndüğümüz için konuşma yetilerimizi de yitiriyoruz. Kanıtsa: insanın doksanından sonra çıkarmaya başladığı süt dişleri... Yaşam denilen gizemin döngüsel olduğuna bir işaret derdim eskiden olsa. Eskiden... Yani yaşama dair her şeyin bir düşünce deneyi olduğunu sandığım, gerçekliği henüz bedenimde hissetmediğim zamanlar.

Arabayı park ettiğim yerde bulamadığımda ilk aklıma gelen şey bunamaya başlamış olabileceğim değildi. Yan sokağın alçak hırsızlarının marifeti olduğunu düşünmüştüm. Tam polisi arayacaktım ki arabamın sevimli yeşil sırtını fark ettim. Simitçinin ardındaydı. Önce başka bir araba olabileceğini düşünerek temkinli adımlarla yaklaştım, plaka falan her şey tamamdı. Benim 74 Mercedes'imdi. Zaten bu renk ve modelde civarda ikinci bir arabanın varlığı gerçek bir mucize olurdu. Gidip bindim. Koltuğa oturduğumda dün akşamı hatırlamaya çalıştım. En son bu şekilde oturuyor olmalıydım. Bu açıdan görmüş olmalıydım sokağı. Hiç böyle bir an hatırlamıyordum. Hatta sokağın bu köşesine daha önce hiç park etmiş olduğumu sanmıyordum. Dün –artık ne ka-

dar gerçek bir dünse bu– saat yedi gibi lojmana gelmiş, doğruca heykelin önündeki boşluğa park etmiştim. Hatta bir ara acaba arabanın yönünü değiştirsem ertesi sabah daha mı kolay olur diye düşündüğümü hatırlıyordum. Ama işte hepsi yanlıştı. Yanlış olduğuna göre, dün olarak hatırladığım her şey bir başka güne ait serseri anılardı.

Arabam çalınmamış olduğu için kafa karışıklığının neden olduğu tedirginlik kolayca yok oldu. Belki de bu olayı da bir süre sonra tamamen unutacaktım. Ama üç gün sonra aynı olay tekrarlanınca...

Sabah, aklım işyerindeki sorunlarla meşguldü. Çetrefil bir projenin savunulmasının ayrıntılarını ve ekibimizin eksiklerinin bu savunma sırasında hissettirilmemesi için izlenecek yolları ölçüp biçiyordum. İş hayatından öğrendiğim, hiçbir işin zamanında ve eksiksiz bitmeyeceğiydi. Önüme baka baka yürüyordum. Arabamın olduğu yöne doğru. Kontak anahtarını parmaklarım otomatik olarak uygun konuma getirmişti. Ama o da ne? Arabamın olması gereken yerde başka bir araba duruyordu. Kırmızı bir Volvo. İnanılmaz ama gerçek. Bunun ikinci bir kriz olduğuna karar vererek koşarak lojmanın bahçesini terk ettim. Evet, yan sokakta çöp bidonlarının yanında arabam beni bekliyordu. Simitçiyle göz göze geldik. İşe geciktiğimi düşünmüş olmalıydı. Çökmüştüm. Bunama denilen süreç böyle başlıyordu demek ki. İnsanın yaşam mozaiğinin parçaları yavaş yavaş dökülüyor, geride çirkin sıva boşlukları kalıyordu. Bu hızla ilerlerse yakında işyerimi de bulamayacak ya da eve geri dönemeyecek, dönsem de adımı hatırlayamayacaktım. İşe vardığımda sinirliydim. Akşama kadar bir yandan işleri halletmeye çalıştım, bir yandan ne yapmam gerekti-

ğine kafa yordum. Belki de hemen doktora gitmeliydim. Kaç kere elim telefona gitti Selim'i aramak için... Bir türlü cesaret edemedim. "Biraz dinlen, çok çalışıyorsun," diye başlayıp yoğun geçen işgünlerinin gerilimini azaltmak için yuvarladığım bir iki kadeh içkimi bırakmamla noktalanacak bir nasihat silsilesi dinlemeyi gözüm yemiyordu. Belki eczaneye uğrayıp bellek güçlendirici vitamin ya da ona benzer haplardan almalıydım.

Akşam eve döndüğümde park sorunu yaşamadım. Tam arabadan çıkıyordum ki aklıma dâhiyane bir fikir geldi. Hemen ajandamı çıkarıp, boş bir sayfa açtım ve arabayı park ettiğim yeri ayrıntılarıyla yazdım. Planım basitti. Ertesi sabah ajandama bakmadan aklımda kaldığı kadarıyla arabamı park ettiğim yere gidecektim. Eğer arabamı orada bulamazsam ajandamı açıp aldığım nota bakacak, gerçekten park ettiğim yeri hatırlayacak sonra da doğru hastanenin yolunu tutacaktım.

Ertesi sabah uyanır uyanmaz pencereye koşmak, arabamın park ettiğim yerde durduğunu görmek için dayanılmaz bir istek duydum. Ama kendimi engelledim. Hiçbir şey olmamış gibi kahvaltı ettim. Hazırlandım. Ağır ağır merdivenlerden indim. Kapıdan çıktım. Akşamsefalarıyla süslenmiş apartman girişini geçtim. Kontak anahtarını çıkardım. Park ettiğim yere doğru yürümeye başladım. Başımı kaldırıp bakmamaya çalışıyordum ancak arabaya yaklaştığımda fıstık yeşili kaporta görüş alanıma kendiliğinden girdi. Bıraktığım yerde duruyordu. Direksiyonun başına geçtiğimde rahat bir nefes aldım. Ajandamı çıkarıp bir gün önce aldığım notun altına "Arabayı buldum" yazdım. Saçma bir nottu. Güldüm.

Gün boyunca bu meseleyi ne kadar düşünmemeye çalışsam da aklıma bir sürü olasılık geliyordu. En sonunda, not aldığım için park yerini unutmadığıma, not almanın belleği kuvvetlendirdiğine karar verdim. Bir süre daha bu yöntemi uygulamaya devam edecektim.

Arabamla ilgili yaşadığım bellek sorunu hallolmuşa benziyordu. Her şey yoluna girmiş gibiydi. Yine akşamları, eğer arabam görüş alanımın içindeyse, pencereden ona bakarak çoktan kaybolmuş bir zaman dilimini zihnimde canlandırmaya çalışıyor, o döneme ait bölük pörçük anıları birbirine yapıştırarak anlamlı bir resim yapmaya uğraşıyordum. O tarihte oturduğumuz mahalleyi; apartmanımızın karşısındaki tek katlı evleri; bahçelerindeki vişne, erik ve ceviz ağaçlarını; sokağın iki ucuna kurduğumuz minyatür kaleleri; araba geçtiğinde topu elime alıp bekleyişimi; bahar akşamlarında aniden çıkan bir rüzgârla terli gömleğimin sırtıma yapışmasını; hayalarıma top geldiğinde nereden öğrenmişsem bir ağacın dibine koşup işemeye çalışmamı; yokuşun başındaki merdivene oturup sakızlardan çıkan hayvan kartlarıyla oynadığımız oyunları; ilkokula giden yolun üzerinde sıralanmış seyyar satıcıları; leblebi tozlarını birbirine püskürten oğlanlardan uzak durmaya çalıştığım bir anda sokağın başında beliren fıstık yeşili Mercedes'i fark edişimi... Sonra Arzu'yu... Hep aynı kırmızı paltosuyla, arabanın arka koltuğunda başını geriye yaslayıp uzaklara bakışını... Şimdi kırk yaşında bir adam olarak bu kadarını hatırlayabiliyordum. Yaşlandıkça geçmişi daha iyi hatırlayacak, bu resmin eksik parçaları kendiliğinden tamamlanacaktı. O zaman Arzu'nun yüzü de, aramızda geçip geçmediğini şimdi bilemediğim kimi konuşmalarımız da, o dönem hissettiğim yürek çarpıntılarının şiddeti de benim için bilinir olacaktı. Ne kadar garip bir du-

rum. Geçmişi yeniden ele geçirmek için bugünü feda etmek gerekiyor.

Bu düşüncelerin yarattığı sisli atmosferde geçen birkaç günün sonunda aynı şey yine oldu. Sabah indim ve arabamı park ettiğim yerde bulamadım. Bulunduğum yerden kolaylıkla görebiliyordum yan sokakta simitçi ile gazete bayiinin arasında bir yerde beni beklediğini. Ajandamı çıkarıp kontrol etmek için arabaya ulaşıp, direksiyonun başına geçmeyi bekledim. Bir yandan da hastane yerine özel bir doktora gitmenin daha doğru olacağını, Selim'i ya da Mehmet'i arayıp önce onlarla konuşmam gerektiğini düşünüyordum. Ama ajandayı açtığımda tüm bu düşüncelerimi geçersizleştirecek sözcüklerle karşılaştım. "Lojman park yeri, heykelin 1 m sağı." Not bu kadardı. Çok açık olan bir şey vardı ki ben doğru hatırlıyordum. Belleğimde bir sorun yoktu. Sorun... Sorun Mercedes'teydi. Bıraktığım yerde durmuyordu. Direksiyonu tutan ellerim terlemeye başladı. Eski radyo-teybin ışıklarının aniden yanarak yetmişlerden bir parça çalması ile bu sahne doruğuna çıkabilirdi. Arabadan inmedim. Çalıştırdım ve işyerinin yolunu tuttum. Bir yandan da bu durumu Selim'e nasıl anlatacağımı kuruyordum. Arabayı park ettiğim yerde bulamayışlarım, ajandama aldığım notlar, geceleri yok olup sabahları ortaya çıkışı... Kurduğum cümleler beni bile ikna etmiyordu, Selim'i nasıl inandırırdım? Belki de emin olmak için biraz daha beklemeliydim. Öyle de yaptım.

Akşama eve yeni bir planla döndüm. Evet, ajandama aldığım notla arabanın ertesi sabahki yeri uyuşmuyordu ama bunun bir sürü açıklaması olabilirdi. Belki ajandama da yanlış not ediyordum. Belki de farkında olmadığım başka bir zihinsel bozukluğum vardı. Bunlar

seçenekler olmakla beraber, asıl inandığım arabanın geceleyin park ettiğim yerden kalkıp gittiği, ertesi sabah da geri döndüğüydü. O nedenle geceleyin nöbet tutmaya karar verdim. Ertesi gün işe gitmeyecek olmam nöbet işini kolaylaştıracaktı. Marketten bol bol meyve, çerez ve içecek aldım. Arabayı heykelin önündeki boşluğa park ettim. Masayı pencerenin önüne taşıdım. Üzerini de donattım. Beklemeye başladım. Gözümü Mercedes'imden ayırmamaya kararlıydım.

İlk yarım saatin sonunda müthiş yoruldum. Aynı yere bakarak beklemek kadar sinir bozucu bir şey yoktu. Ama çaresiz beklemeye devam edecektim. Hava iyice kararıktan sonra bekleyiş daha da tuhaf bir hal almaya başladı. İşin kötüsü daha önceleri yaptığım gibi Mercedes'ime bakarak geçmiş güzel günleri de düşünemiyordum. Aklım karmakarışıktı. Metafizik inançlarım olmadığı için bu tuhaf durumun zihnimin bir oyunu olduğuna inanıyordum. Sorun bendeydi. Bu arabayı almaya karar vermemde bile acıklı bir yön vardı. Eski arabalara dair bir merakım yoktu. Hatta bu anlamda hiçbir merakım yoktu. Yaşadığım yere şöyle bir göz atmak bu durumu anlamaya yetiyordu. Ne düzgün bir kitaplık, ne bir müzik arşivi, ne resim, ne fotoğraf, ne de başka bir koleksiyon. Hiçbir şeyi biriktirmeden, sadece işlevsel oldukları için aldığım eşyaların ortasında yani boşlukta yaşayıp gidiyordum. Yalnızlık. Bu eve bir kadın eli değmediği o kadar belliydi ki. Selimlere ya da Mehmetlere gittiğimde beni sarıp sarmalayan sıcak renklerin, sevimli nesnelerin hiçbiri burada yoktu. Onların da bekârlık zamanlarını hatırlıyordum. Onlar da benim gibiydiler. Ama işte bir biçimde evlenmişler ve kendilerine bir yuva kurmuşlardı. Yuva. Benim bir yuvam yoktu. Bu düşünce bir süre sonra bana çok gülünç geldi. Yuva. İnsanlardan çok hay-

vanlar için kullanılmasına alışık olduğum bir kavram. Yuva. Yavrular. Dişi. Sıcaklık. Bunları düşünürken yaslandığım kalorifer bacağını yakıyordu ama evin içini yine de soğuk olarak algılıyordum. Bekleyiş uzadıkça moralim bozuluyordu. Üstelik tuvalete gitmem gerekiyordu. Tam filmlerdeki gibi, kısa bir süre nöbet yerini terk edeceğim ve döndüğümde araba yok olmuş olacak diye düşünerek gitmeyi erteliyordum. Neden sonra aklıma geldi. Mutfağa koşarak gittim ve boş bir su şişesini kapıp pencerenin yanına döndüm. Arabam yerindeydi. Her şey planladığım gibi gidiyordu. Su şişesine işedikten sonra kapağını kapattım ve gözümün görmeyeceği bir yere kaldırdım.

Gece yarısı olup da uyku bastırdığında bir ara her şeyden vazgeçmeye karar verdim. Masanın üzerine dağ gibi yığılmış çekirdek, fındık-fıstık kabukları, meyve çöpleri ve boş meyve suyu kutularına bakarak saçmaladığıma ikna oldum. Bu arabayla ne diye uğraşıp duruyordum ki... Madem sorun çıkarıyor, sat gitsin diyordum kendi kendime. Çer çöp içindeki nöbet yerimden kalkıp yatağıma gitmeliydim. Kaloriferin yaydığı ısı azalmış, ortam gerçekten soğumaya başlamıştı. Üstelik su şişesinin kapağı kapalı olmasına rağmen idrar kokusu burun deliklerimi terk etmiyordu. Bir an önce beni yatağa göndermeye niyetli tarafım tüm ikna gücünü kullanıyordu: Nöbet tutup da ne olacak, araba giderse gitsin, ertesi gün dönüyor ya, diyordu. En son aklıma gelen düşünce ajandama bundan sonra kilometre sayacını da not etmek oldu.

Sabaha karşı uyandığımda boynumda şiddetli bir sancı vardı. Koltukta uyumaya alışık değildim. Uyku sersemi yerimden kalktım. Arabamın yerinde olmadığını gördüm. Evet, bunu gayet iyi algıladım ama o kadar uy-

kum vardı ki... Bu sorunu sonra çözerim diyerek yatağıma gittim.

Öğlene doğru telefonla uyandım. Annem. Ertesi gün yemeğe bekliyorlardı. Uykudan yeni kalkmış olduğumu hissettirmemeye çalışarak konuştum. Telefonu kapatıp oturma odasına geçtiğimde araba meselesini hatırladım. Koşarak pencereye gittim. Araba yerinde duruyordu. Boynumdaki ağrı biraz hafiflemişti. Dün gece... Belki de uyku sersemi yanılmıştım. Belki de gerçekten zihinsel bir sorun başlamıştı bende. Evi ne hale getirmiş olduğumu o sırada fark ettim. Masanın üzeri, koltuğun çevresi çöp içindeydi. Kaloriferin kenarına itiştirmiş olduğum pet şişenin içindeki idrarın bir kısmı buharlaşmış, şişenin iç yüzeyinde boncuk boncuk terlemişti. İğrençti. Delilik bu işte, diye söylendim. Arabası kendi kendine gezmeye gitmesin diye pencerenin önünde nöbet bekleyen bir adam. Evi temizledikten sonra Selim'i aradım.

Olup bitenleri anlattıktan sonra Selim'in bana bir doktor önereceğinden emindim. Ama öyle olmadı. Beni şaşırtan bir teklifte bulundu: "Bak ne diyeceğim, bu hafta sonu Seval annesinde, ben pazar sabahı onu almaya gideceğim; istersen bu gece sana geleyim, birlikte nöbet tutarız." Sevinerek kabul ettim. İki kişi olursak bu işi çabucak netleştirebiliriz diye düşündüm. Belki de benimle konuşmak, biraz zaman geçirmek, anlattığım kadar delirmiş olup olmadığımı kendi gözleriyle görmek istiyordu.

Akşam arabayı her zamanki yere park ettikten sonra kilometre sayacındaki rakamı da not ettik. Ardından iki kişilik nöbet yerimize kurulduk. Bir gece önceki gibi acıklı değildi durum. Tam tersine, uzun zamandır böyle keyifle sohbet etmemiş olduğumuzu söyleyip duruyor-

duk birbirimize. Neler neler konuşmadık ki... Ben mecburen Arzu meselesini anlattım. Selim'e böyle bir açıklamayı yapmak zorunda hissetmiştim kendimi. Neden 74 model Mercedes diye tutturduğumun bir açıklaması olmalıydı. Hikâyemi dinledikten sonra "Geçmiş güzel gelmeye başladıysa, artık yaşlılığa adım atmışız demektir" dedi. O da İzmir'de geçen çocukluk yıllarını anlattı uzun uzun. Benzerlikler buldukça heyecanlanıyor, şarap kadehlerini tazeliyorduk. Yetmişli yıllar her yerde aynı şekilde yaşanmış sanki... Acaba bugün çocukluklarını ya da gençliklerini yaşayanların böyle güzel hikâyeleri olacak mıydı? Dost sohbetlerinin en güzel tarafı da bu bence. İnsan kendi kendine düşünürken ciddiye almadığı şeyleri bir dostuyla beraber sonuna kadar sahiplenebiliyor. Bu derin sohbet sabahın ilk ışıklarına kadar sürdü. Arabam yerinden kımıldamamıştı. Selim gittikten sonra kendimi yatağa bıraktım. Hafiflemiştim. Devirdiğimiz şarapların etkisiyle derin bir uykuya yuvarlandım.

Arzu orada beni bekliyordu. Heykelin önüne park etmiş olduğum Mercedes'in arka koltuğundan hüzünle bana bakıyordu. Bunun bir rüya olduğunu fark etmedim. O sırada babası arabayı çalıştırdı ve park yerinden ayrıldılar. Ben arkalarından bağırmak istedim ama sesim çıkmadı. Sonra Selim geldi. O gece beraber nöbet tutacakmışız. Selim gerçek hayattaki Selim'di ama zaman zaman Mehmet'e ya da çocukluk arkadaşlarımdan birilerine dönüşüyordu. Güzel zaman geçiriyorduk. Nöbet tuttuğumuzu tamamen unutmuştuk, eskiden merdivenlere oturup oynadığımız oyunun kuralını tartışıyorduk. Meğer o tarihlerde kuralı yanlış uygulamışız. O dönem kaybettiğim hayvan kartlarının bugünkü karşılığının bir servet değerinde olduğunu söylüyordum Selim'e. İşte tam böyle bir atmosfere girmiştik ki Selim'in aniden sus-

tuğunu fark ettim. Hemen arabamın olduğu yere baktım. Adamın biri kapıyı açtı ve sürücü yerine kuruldu. Ardından da motoru çalıştırdı. Selim ile tek kelime etmeden dışarı fırladık. Kapıdan çıkarken ayakkabılarını ve montunu aldığını görünce onu taklit ettim. Deprem provası yapıyor gibiydik. Aşağıya indiğimizde arabam lojmanın park yerinden çıkmak üzereydi. Peşine düştük. Selim'in arabasındaydık. Arabamı geceleri çalıp kim bilir hangi karanlık işleri yaptıktan sonra yerine bırakan hırsızın peşinden bir gölge gibi gidiyorduk. Bir yandan da plan yapmaya çalışıyorduk. Selim sonuna kadar izleyelim, nasıl olsa sabaha karşı arabayı geri getirecek, o zaman enseleriz, diyordu. Haklıydı. Esrarengiz hırsız Boğaz'a indikten sonra Akıntılar Burnu'nda durdu. Biz de bir tur attıktan sonra yakınına bir yere park ettik. Cumartesi gecesi eğlenceden dönerken karınları acıkanlara dürüm, ayran, çay, kahve servisi yapılan bir yer olduğu için hemen bir garson bitiverdi başımızda. İki çay söyledik. O sırada hırsızımızın da çay içtiğini görebiliyorduk. Yaşlı bir adamdı. Bir süre sessizce çaylarımızı yudumladıktan sonra Selim "İstersen gidip konuş, zararlı bir adama benzemiyor," dedi. Önce biraz tedirgin oldum ama merakıma yenik düştüm. Selim'in arabasından çıktıktan sonra bir süre denize bakarak sahilde yürüdüm. Mercedes'ime yaklaşmaya başladım. Kalbim heyecanla çarpıyordu. Aniden kapısını açıp adamın yanına oturdum. Durduk yere bir de "İyi akşamlar," dedim. Adam beni gördüğüne şaşırmamıştı. Cevap vermedi. Motoru da çalıştırmadı. Tuhaf bir durumdu. İki araba öteden Selim, Mehmet ve çocukluk arkadaşlarım beni izliyordu. Bir şeyler yapmalıydım. Bir ara adam bana dönüp gülümsedi. Çökmüş bir surat. Çok kötü görünüyordu. Buruşuk elleriyle direksiyonu kavramıştı. Arzu'nun babası olduğunu o anda fark ettim.

"Bu arabayı çok mu seviyordunuz?"

Olabildiğince mantıklı bir soru bulmaya çalışmıştım. Ama o sorumu duyunca acı acı gülümsedi.

"Peki, o zaman neden?"

"Çok hasta."

Bunu söylediği anda arka koltukta Arzu'nun oturmakta olduğunu anladım. Dönüp bakamıyordum. Ama orada olduğunu biliyordum. Ölüyordu. Doğrudan görmediğim halde, Arzu'nun hiç büyümemiş olduğunu, aynı kırmızı paltosunun içinde başını arkaya yaslamış uzaklara baktığını hissedebiliyordum. İçimden "Demek bu yüzden hüzünlüymüş" diye düşünüyordum. Her gece arabayla onu dolaştırdığını, son günlerinde onu mutlu etmeye çalıştığını söyledi yaşlı adam. Her gece... Geri döndüğünüzde yan sokağa park etmeyin, orada hırsızlar var, diyecektim ki bunu son derece saçma olduğunu tüm gece zaten arabanın onlarda olduğunu hatırladım. Anlamıştım. Geri döndüklerinde arabamın yerine bir başkası park etmiş olduğu durumlarda mecburen yan sokağa park ediyorlardı. Babasıyla bunları konuşurken Arzu'nun ensemi okşadığını hissettim. Elleri buz gibiydi. Üstelik bir çocuğunki kadar küçüktü. Titreyerek uyandım.

Bilmiyorum neden, bazı rüyalar diğerlerinden çok daha etkili oluyorlar. Korkunç bir rüya olmasına karşın sonrasında müthiş bir ferahlık hissettim. Belki de Selim'le sabaha kadar dertleşmemin payı vardır bu ferahlamada. Ondan sonraki zaman diliminde Mercedes'imi hep bıraktığım yerde buldum. Bir süre sonra tüm bu yaşadıklarımı hiç yaşamamış gibi unutacağım, biliyorum. İnsanın

belleği az güvenilir, şıpsevdi, havai bir karaktere sahip. Aradan yeterince zaman geçince bu türden açıklaması olmayan olaylar kendiliğinden siliniyorlar. Unutmamak için yazıyorum. Arzu'yu, çocukluğumu, heyecanlarımı, korkularımı, deliliklerimi... Neden bilmiyorum, unutmak ölümden daha çok korkutuyor beni.

HAYATIM YALAN

Adım Fırat. Fırat Saner. Basın Sitesi, B Blok, 12 numaralı dairede oturuyorum. Bir yayınevinde çalışıyorum. Depo sorumlusuyum. Otuz üç yaşındayım. Bekârım. Adım Fırat. Ama bir süredir başkaları buna inanmıyor. Gülüyorlar bana. Yalan, hayatın yalan, diyorlar. Onlara anlatmaya çalışıyorum. Uzun uzun kendimden söz ediyorum. Bir kaşları havada, küçümser bir ifadeyle önce dinliyorlar. Sonra, palavra, deyip gidiyorlar. Arkalarından koşup yalvarmak geçiyor içimden, ama hayır, yapamıyorum. Önemli biri değilim, bunu kabul ediyorum ama... Yine de böylesine yok sayılmak onuruma dokunuyor. Her şeyin bir onuru vardır. Taşın, toprağın, ağacın... Hiçbir şey yok sayılamaz. Hiçbir şey, varken yok sayılamaz.

Bunu bana ilk söyleyen Bahri Yücel oldu. Geçen yıl kitabını almak için gelmişti. Sabırsız adam. Aslında matbaaya gidip almak ister, ama geçen sefer matbaacıyla tartıştığı için bu kitabını depoda beklemek zorunda kaldı. Adamların işlerine karışınca... Yok, kapağı eğri kestiniz, yok resim soluk çıkmış, bir daha basın... Matbaacı da sinirlenmiş. Sinirli oluyor matbaacılar zaten. Bizim iş temiz. Kitap kolileri geliyor. Sayıp teslim alıyoruz. Sonra yeniden paketleyip ülkenin dört bir yanına yolluyoruz. Basit ve sakin bir depomuz var. Toplam iki yüz seksen

metrekare bir yer. Benim dışımda iki kişi daha var. Onlar da bu Bahri Bey'den yüz buldular. Delilik bulaşıcı!

Bahri Bey'in az buçuk kaçık olduğunu hissediyordum. Bir kere, elli küsur yaşında adam gibi davranmıyor. Merdivenlerin başında belirdi mi, bir an uzun boylu, beyaz saçlı, yaşlı bir ilkokul öğrencisi geldi sanırsınız. O okul çantasının ağırlığı ile yana yatmış hali... O papyonu... Çantasından eksik etmediği kurabiyeleri... Nereden alıyorsa, çok da lezzetli şeyler. Cuma günü kitabının çıkacağını haber almış. Depoda bizim haberimiz yok, Bahri Bey yayınevinden öğrenmiş, damladı. Haydi, çay verdik, oturttuk; ben yayınevini arıyorum, orası topu matbaaya atıyor; matbaayı arıyorum, imkânsız, bugüne yetişmez diyorlar. Cuma en karışık gün. Bütün ödemeler, tahsilatlar o gün yapılıyor. Telefonda Dursun Usta'ya yalvarırken deponun ortasındaki kolileri masa şekline getirerek küçük bir çay sofrası hazırlayan Bahri Bey'i izliyorum. Üzülüyorum haline. Eprimiş ceket kollarını, öne eğilmiş gövdesini, heyecanını gördükçe içim burkuluyor. Bu papyonlu adamın, aslında hayal içinde kocaman bir çocuk olduğunu düşünüyorum. Dursun Usta'ya ne yapıp edip yirmi tane kitabı buraya göndermesini söylüyorum. Bir büyük rakı karşılığında anlaşıyoruz. Her neyse...

Heyecanla müjdeyi vermek üzere Bahri Bey'in yanına koştum. Kitaplarınız yolda, dediğimde yüzüme öyle garip garip baktı ki... Söylediklerimi duymamış gibiydi. Sessizliğimiz uzayınca Mehmet ile Burak, ellerindeki işi bırakıp kafalarını kaldırdılar. Çay dedim, çay getirin. Çaylar geldi, Bahri Bey'in önüne de bir bardak kondu. Ama o okul ödevlerini nasıl çözeceğini düşünen bir ilkokul çocuğu gibi susmayı sürdürüyordu. Bir yandan da gözlerini bana dikmiş olması sinirlerimi bozmuyor değildi. Tamam, adam biraz kaçıktı, ama kırk yılda bir buraya gelen bir yazardı. Ondan başka gelen olmaz hiç.

Bütün bu kitapları yazanları bazen gazetelerde ya da televizyonda görürdüm, ama hiçbiri beni tanımazdı. Bir tek Bahri Bey. O da olmasa, bu kolilerin içinde kitap mı var, deterjan mı, bir süre sonra benim için hiç fark etmeyecek. Onu seviyor gibiydim. Ona acısam bile saygıda kusur etmediğimi sanıyordum.

Artık kurabiyeleri yemek için sabırsızlanıyordum, ama Bahri Bey bakışlarını üzerimden çevirmedikçe ben de hareketsiz bir biçimde bekliyordum. Sonunda, şey, dedi. Senin hayatın hikâye, dedi. Anlayamadım, dedim. Anlamayacak bir şey yok, senin hayatın kurmaca, hikâye, yalan, uydurma, dedi ve gülmeye başladı. Keçileri iyice kaçırmış olabilir miydi? Ona olan acıma hislerim artmaya başlamıştı ki Mehmet ile Burak'ın da güldüklerini gördüm. Bana gülüyorlardı. Bozulup dışarı çıktım.

Sigaramdan sert nefesler alarak sakinleşmeye çalışıyordum. En çok Mehmet'le Burak'a sinirlenmiştim. Haydi, Bahri Bey keçileri kaçırmış, ama insanın yanında çalışanların açık açık alay etmesi kabul edilecek bir şey değil. Ulan teresler, diyordum içimden (Teres lafını çok severim, babamdan yadigâr); açtınız, sizi işe aldım, karnınızı doyurdum. Kitap aşırdığınızda ses etmedim okuyorsunuz diye. Sonra onları sattığınızı öğrendim, uyarmakla yetindim; ekmekle oynanmaz, dedim. Merhametten maraz doğar işte... diye söylenirken kitaplar geldi de Bahri Bey'den zamanında kurtuldum. Kitabını, "Hikâye kahramanı değerli Fırat kardeşime," diye imzalamış. Giderken, "Üzülme," dedi, "herkes kendi hikâyesinin kahramanı olmak için can atıyor. Bak bana... kaç yıldır debeleniyorum, hâlâ onun bunun hikâyesinde yan rollere çıkıyorum." Karmakarışık şeyler söyledi sonra. Niyeti iyiydi. Bunu anlamıştım. Yine de elini sıktıktan sonra lavaboya koştum. Sabunla iyice yıkadım ellerimi. Bahri Bey'in Çin'den gelen delirtici bir virüsün etkisinde olduğuna emin olmuştum.

Sonra bu delilik yayılmaya başladı.

Bir ara, haberlerde bangır bangır söylüyorlardı: Deliliğe yol açan bir salgının Çin'den tüm dünyaya yayılmaya başladığını. Geceler boyunca açıkoturumlarda izlemiştim. Uzmanlara göre küreselleşen dünyadaki eşitsiz işbölümünün bir sonucuydu bu. Çin'de işgücü o kadar ucuzdu ki dünyadaki ucuza mal edilmek istenen her şey orada üretiliyordu. Tekstilden elektroniğe, ayakkabıdan saate kadar her şey Uzakdoğu'dan geliyordu. Evlerimizde neyin arkasını çevirsek *Made in China*, ya da *Taiwan*, ya da bir başka Uzakdoğu ülkesinin markasını buluyorduk. Orada başlayan bir salgın bu ürünler yoluyla her yere yayılıyordu. İnsanlarda panik başlamıştı. Dünyanın dört bir yanında Çin lokantaları kepenklerini indiriyordu. Kimse onlara yaklaşmak istemiyordu. Nedense bu salgının buraya kadar geleceğine ihtimal vermemiştim o zamanlar. Televizyondaki uzmanların her zamanki gibi bizi korkutmak istediklerini düşünüyordum. Temizliğe ve sağlığa önem vermeyen bu insanların gözünü korkutmak lazım, diye düşündüklerine emindim. Ama işte doğru çıktı. Çevremde hızla yayıldığının tanığıyım.

Bahri Bey olayından sonraki gün cumartesi olduğu için evden çıkmadım. Akşama kadar televizyonun karşısında o kanal senin, bu kanal benim, salgınla ilgili haberleri aradım. Eğlence ve savaş haberlerinden başka bir şey yoktu. Uzmanlar bu sefer nefeslerini tutmuş, piyasaların savaşı nasıl algılayacağını bekliyordu. Salgını unutmuş görünüyorlardı. Siz hatırlıyor musunuz? Evet, hayal meyal böyle bir haberin bir ara çıktığını hatırladınız belki... Tabii, şimdi aradan çok da zaman geçti, geçen mayısta başlamıştı... Açık konuşmak gerekirse Bahri Bey o kadar saçmalamasaydı ben de çoktan unutmuş olacaktım. Salgın geçen haftanın konusuydu. Şimdi gündemde başka

şeyler vardı. Bunları düşündükçe benim de salgın meselesine karşı duyduğum merak, yavaş yavaş azaldı ve akşama doğru tamamen yok oldu. Böyle böyle neleri unutmuş olabileceğimi düşündükçe dehşete kapılıyorum. Bir günlük tutmalı belki. Ama dünyanın olayı bir kişinin günlüğüne sığmaz ki. Akşama kadar televizyon izlemiş bir insanın yorgun ve boş zihniyle uykunun kollarına yuvarlanıyordum ki şeytan dürttü. Kalk çık, biraz dolaş, dedim kendime. Biraz kafamı dağıtabilirdim. Bahar olduğu için depoda işler yoğundu. En güzeli temmuz ve ağustostur. Hemen hemen hiç iş olmaz. Deponun kapısını açıyoruz, bir de arka pencereleri... Dışarıda cehennem sıcağı, içeride ceketle dolaşıyoruz öyle serin oluyor. Öğlenleri karpuz peynir. Geçen yıl Bahri Bey yazın gelmişti. Kitapları pek satmadığı için ölü sezonda basmışlardı anlaşılan. Karpuz yememekte ısrar etmişti. İlle de çekirdekleri ayıklanmış olacakmış. Ben şöyle bir temizledim, ama Nuh dedi peygamber demedi. Boğazına kaçarmış. Arkasından gülmüştük. Mehmet ve Burak'la beraber... Şimdi de toplanmış bana gülüyorlar. Teresler... Onlar aklıma geldiğinde dışarı çıkmaktan vazgeçtim. O hafta sonu kimseyi görmeye katlanamayacaktım.

Pazartesi sabah, her şeyi, Bahri Bey'i, delilik virüsünü ve buna benzer saçma düşünceleri unutmuştum. Hayatın normale dönmüş olduğunu sanıyordum. Ancak depoya giderken yolda tanımadığım birkaç kişi selam verdi. Deponun köşesindeki bakkala girdiğimdeyse her şey başa döndü. Sigara alacaktım. Dükkâna bir baş selamı ile girdiğimde bakkalın yüzünde güller açıldı.

"Abi, arkandayız. Hayırlı olsun."

"Ne demek istiyorsun? Hayırlı olan ne?"

"Abi, bir hikâyede rol alıyormuşsun..."

"Ne hikâyesi yahu! Nereden çıkarıyorsunuz böyle saçma şeyleri!" diye bağırıp dükkânı terk ettim, ama nereden çıkardığını biliyordum. Virüs bakkala da bulaşmıştı. İçim korkuyla doldu. Yolda sigara paketini açmadan kolonya ile sildim. En kısa zamanda bir dezenfektan almaya karar verdim. Ama depoya gittiğimde beni tatsız bir sürpriz bekliyordu.

İçeri girdiğimde Mehmet kolilerin üzerinde yatıyordu.

"Burak nerede?" diye bağırarak Mehmet'i uyandırdım. Uyurken yakalanmış olmaktan dolayı en ufak bir sıkıntı hissetmediği belli oluyordu. Gerinirken:

"Çok güzel bir rüya görüyordum."

"Oğlum, Burak nerede, sen niye uyuyorsun? Bir şeyin mi var? Hasta mısın?"

Hastalığı kapmış olmalarından dolayı endişelenmeye başlamıştım. Bahri Bey'in bardağını iyi yıkamamış olabilirlerdi. Pistiler. İşte sonuç.

"Yok, ben iyiyim de... Sen nasılsın Fırat Abi? Nasıl gidiyor hikâye?"

Cevap vermediğimi görünce yatıştırıcı bir sesle:

"Abi, bunda üzülecek bir şey yok. Buraya kadarmış, ne yapalım. Belli ki buranın işi bitti. Görüşürüz. Aslında görüşemeyiz tabii. Hikâyende başarılar dilerim abi. Hakkını helal et."

Saçmaladığını ona söylemek istedim, ama gücüm tükenmişti:

"Burak nerede?"

Kimden söz ettiğimi anlamaz gibi sağına soluna baktı:

"Burak mı? Ha, bir de Burak vardı değil mi? Bilmiyorum abi. Onun rolü de o kadarmış."

İki kişiden oluşan personeli delirmiş bir depo sorumlusu olarak yapmam gereken şeyin, yayınevini ara-

mak olduğunu düşünüyordum. Ama ya oradakiler de delirmişlerse diye endişeleniyordum. Bir darbe daha kaldıracak durumda değildim.

Çıktım, sokakta yürümeye başladım. Mehmet'in vedalaşmak için uzattığı eli sıkmadım. Sen burada kal, dedim. Hastalık bana bulaşmadan oradan uzaklaşmalıydım. Dik yokuşu nefes nefese çıktım. Caddede yürümeye başladığımda herkesin bana baktığını fark ettim. Hiç kimse hareket etmiyor gibiydi. Arabalar bile trafik açık olmasına rağmen gitmiyorlardı. Sürücüler, yolcular, çocuklar, hepsi büyük bir dikkatle bana bakıyorlardı. Adımlarımı hızlandırıp yakınlardaki hastaneye doğru ilerlemeye başladım. Uzaklardan birilerinin bana el salladığını gördüm. Okuldan çıkmış öğrenciler parmaklarıyla beni gösterip kıkırdıyorlardı. Koşmaya başladım. Artık sevgiyle ve şefkatle beni süzen bakışları görmüyordum. Hastanenin danışma memuruna bir solukta anlattım her şeyi. Ne dediğim anlaşılmıyordu galiba. Yeni virüs, öyle mi, diyen görevli birkaç hastabakıcı çağırdı. Yarı baygın durumdaydım. Bir yatağa yatırdılar.

Gözlerimi açtığımda başucumda dikilen doktorun yüzünü gördüm. Kendinden emin bir sesle, merhaba dedi. Yorgun ve mutlu bir şekilde gülümsedim.

"Nasıl hissediyoruz? Biraz yorgun? Ha?"

"Ev... Evet."

"Tamam, her şey geçti. Şimdi her şeyi baştan anlatacaksınız. Hiç acele etmeden. Sakin sakin."

Anlatmaya başladım. Çin'den gelen virüsün çevremdeki herkesi birer birer delirttiğini, Bahri Bey'i, Bakkal'ı... Arada durup hastalığın tam olarak nasıl bulaştığını soruyordum. Çay bardağından ya da el sıkışmaktan geçip geçmeyeceğini... Sorularıma soruyla karşılık verdiği için bir şey öğrenemiyordum.

"Delirmiş olduklarını nasıl anlıyorsunuz?"

"İpe sapa gelmeyen şeyler söylemeye başlıyorlar."

"Nasıl ipe sapa gelmez? Düşmanca mı?"

"Hayır, düşmanca diyemem. Ama benimle dalga geçiyorlar. Bu Bahri Bey'den çıktı. Söz birliği etmişçesine bana, sen hikâye kahramanı oldun, diyorlar. Hayatın yalan, diyorlar. Böyle arabesk şeyler söylüyorlar."

Doktor bana soracağı soruyu en uygun şekilde söylemenin yolunu arıyormuş gibi kelimeleri uzata uzata:

"Pekiii... Ben, şimdi sizeee... Gerçekten de bir hikâyenin kahramanı olduğunuzu söylesem? Evet, o zaman ne düşünürsünüz?"

Beni deniyordu. Aklım başımda mı, değil mi soruları. Adın ne, hangi gündeyiz gibi sorulardan bir tane daha.

"Ne düşünürüm Doktor Hanım, size de virüsün bulaşmış olduğunu."

"Size son bir soru o halde: Bir hikâyenin kahramanı olma fikri sizi neden rahatsız ediyor?"

Bunu beklemiyordum.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Kendinizden söz edin bana. Kim olduğunuzu anlatın."

"Adım Fırat. Fırat Saner. Basın Sitesi'nde oturuyorum. Günlerden pazartesi. Bir yayınevinde çalışıyorum. Aylardan mayıs. Depo sorumlusuyum. Bekârım. Otuz üç yaşındayım. Adım Fırat. Bir süre önce insanlar, gerçek olmadığımı söylemeye başladılar. Yüzüme karşı. Hayatın hikâye diyorlar."

"Peki, gençliğiniz, çocukluğunuz, aileniz? Nerede doğdunuz örneğin?"

Aklım karışmıştı. Deponun görüntüleri geldi gözümün önüne. Nerede çalışıyorsunuz gibi bir soru sorulmuş gibi. Oysa nerede doğduğum soruluyordu. Sonra sinir-

lendim. Çocukluğumla, ailemle falan ne ilgisi olabilirdi ki bu durumun? Bir yandan da hafızamı kaybetmiş olduğum fikri beni paniğe sürüklüyordu. Gözlerimi kapadım. Görmek istemiyordum. Delirmiş bir dünyada yapayalnız olduğumu düşünüyordum. Ne kadar dayanabilirdim ki? Eğer bu bir hikâyeyse Tanrım, gözümü açtığımda doktor da, hastane de yok olsun, diye dua etmeye başladım. Gözlerim sıkı sıkıya kapalıydı. Ama aralık bırakılmış pencereden esen rüzgârla odaya yayılan doktorun parfümünü hâlâ hissediyordum. Elimi tuttu. Gözlerimi açtım.

"Benim görevim hekimlik. Hastaları iyi etmek. Ancak sen hasta değilsin. Sen bir hikâyenin kahramanısın. Yaşaman gereken bir hayat var. Anlıyor musun?"

Sesi yatıştırıcıydı. Hep konuşsun istiyordum. İçimde açılmış olan büyük yaranın, onun sesinden damlayan ilaçla iyileştiğini hissediyordum.

"Peki ya virüs? Öyle bir hastalık yok mu? İnsanlar delirmedi mi?"

Gülümsedi.

"Eski bir hikâye vardır. Bir masal. Küçük bir krallıkta geçen bir masal. Bir zaman gelmiş, o güne kadar mutlu yaşayan bu krallığın içinden geçen ırmağa bir zehir karışmış. Suyundan içen insanlar teker teker delirmeye başlamışlar. Kral, halkına o sudan içmelerini yasaklamış ve vezirine sarayı koruma altına almasını emretmiş. Bir süre idare etmişler; ama halk susuzluğa dayanamayıp ırmağa koşuyor, suyu içtikçe delilik yayılıyormuş. Bir gün gelmiş, sarayın dışındaki herkes delirmiş. Sonra sarayda da su stokları tükenmiş ve kralın yakın çevresi dışındaki herkes delirmiş. Her an bu deliler kervanına yeni isimler ekleniyormuş. Veziri saat başı kralın odasına gelip su stoklarının anbean azaldığını, insanların dayanamadıklarını söylüyormuş. Sonra birkaç saat vezir görünmemiş. Kral merak içinde vezirin getireceği haberi beklerken

kapı açılmış ve vezir bir sürü insanla içeri girmiş. Kralı kıskıvrak yakalamışlar. Vezirin, kraliçenin ve en yakın dostlarının yüzünde kederli bir ifade varmış. Kral ne olduğunu anlayamıyormuş."

"Bunu niye anlattınız?"

"İşte, sen de bu türden bir hikâyenin içindesin. Bu dünya gerçekten de sadece senin için var."

Bunları söylerken sesini yükseltmeye başladı. "Her şey hepimiz, tüm bu hastane..." Perdeyi sonuna kadar açarak, "Bu caddeler, bu şehir, tüm bu insanlar senin için var!" Onu kızdırmış olmalıydım. Bencil biri olduğumu anlatmaya çalışıyordu belki. Anlayamıyordum. Kafam karışmıştı. Ortada bir hastalık vardı, ama sanki bundan rahatsız olan sadece bendim.

"Beni burada alıkoymayacaksınız, değil mi?"

"Alıkoymak mı? Tam tersine..."

Ayağa kalkarken yine de izin alır gibi sordum:

"Ne yapmalıyım?"

"Git ve hayatını yaşa."

Hasta olmadığım için mutluydum, ama içinde bulunduğum durum değişmediği için üzgündüm. Mecburen kös kös depoya döndüm. Mehmet'le Burak çalışıyorlardı. Onları görünce sevindim. Her şey normal görünüyordu. Ama onlar beni gördüklerine sevinmemişlerdi. Kızgınlıkla bana bakıyorlardı. Daha girişken olan Mehmet küstahça sordu:

"Abi, niye döndün? Ne işin var burada? Niye geldin?"

Şaşaladım.

"Ne demek istiyorsun sen?"

"Abi, burayla işin bitmiş olmalıydı."

Hâlâ yüzüne bakıyordum. Kafasını iki yana sallayarak paketlediği kolilerden birini açtı ve içinden bir kitabı çekip çıkardı.

"Burası gerçek bir depo değil. Bak."

Elindeki kitabın boş sayfalarını birer birer yırtmaya başladı. Önce engel olmak için hamle etmeye çalıştım. Ama sonra bunun anlamsızlığını fark ettim.

"Buraya her geldiğinde bizi bu kitapları paketlerken bulacaksın. Bir anlamı yok. Anlamıyor musun? Burası depo süsü verilmiş bir mekân. Aslında depo filan olmayan bir yer. Kitapların içinde hiçbir şey yok. Hatta bak, kapaklarında bile, işte böyle küçük gri kareler var. Kapak resmi gibi... Bak abi, bak, yayınevinin adı bile yok. Sen biliyor musun mesela yayınevinin adını?.. Yaa, cevabın yok, çünkü doğru söylüyorum. Gelme abi. Dönme buraya. Git hayatını yaşa. Sen de kurtul, biz de."

Havayı yumuşatmak istedim:

"Haydi, bırakın bunları. Takmayın kafanızı bu işlere. Çay var mı?"

Bu sefer Burak lafa girdi:

"Fırat Abi, senin hikâyen burada değil. Tamam, burada başlamış olabilir ama artık burası bitti."

Burak'ın çaresizlikle işaret ettiği depo gerçekten de köhnemiş, terk edilmiş gibi göründü gözüme. Her yer toz içindeydi. Bu tür konuşmalar insanın moralini bozuyor tabii. Verecekleri uygun bir cevap olmadığını bile bile sordum:

"Peki, burada değilse nerede benim hikâyem Burak?"

Omuzlarını silkti:

"Bilmiyorum. O senin bileceğin bir iş abi."

"Peki, sen benim yerimde olsan ne yapardın?"

Burak şaşırmıştı. Çaresizce Mehmet'e baktı, kekeleyerek:

"Bilmem, herhalde gidip maceramı yaşardım. Güzel bir kadın bulurdum örneğin. Eğlenirdim. Dünyayı dolaşırdım."

Sıkılmıştım:

"Öyle mi oluyormuş hikâyelerde? O çaldığınız kitapları okumadığınız belli. Zaten korsana sattığınızı fark ettiğimde kovmalıydım sizi."

Mehmet atıldı:

"Vallahi yok öyle bir şey Fırat Abi. Kim söylemişse yalan söylemiş."

Kızmış gibi yaparak konuyu kapatmaya karar verdim:

"Benim hikâyem de böyle, işinize gelirse. Hikâye kahramanı değil miyim? Benim hikâyem burada, bu depoda, bu kitapların arasında... Bir daha bu konu açılmayacak, tamam mı? Yoksa kendinizi kapı önünde bulursunuz. O beğenmediğiniz kitapları paketlemek için insanlar dışarıda kuyruk olmuş! Herkes işsiz."

O günden sonra bir daha mızıldanmadılar. Öyle hayalet gibi koli yapmaya devam ettiler. Artık benim de kitap olduklarından kuşku duyduğum nesneleri paketlemeyi sürdürdüler. Bir süre insanlar, ev sahibim, patron, bakkal uğraştılar, ısrar ettiler. Deliliklerinin benim hayatım hakkındaki saplantıdan ibaret olduğunu anladığım için aldırmamaya başladım. Sonra onlar da ısrar etmekten vazgeçtiler. Benden ümitlerini kesmeye başladılar. Ben de eski halime geri döndüm: depodan eve, evden depoya...

İnsanları anlamıyorum. Neden bu kadar ısrar ettiklerini anlamıyorum. Geçenlerde bir genç kız ağlayarak dizlerime kapandı, yalvarmaya başladı. Beni beklemekten sıkıldığını, bu sonsuz bekleyişin onu bitirdiğini, çürüttüğünü söyledi. Kızı hayatımda ilk kez görüyordum. Zavallıya anlatmaya çalıştım. Dinlemedi bile. Takmış bir kere...

Bazen sizin gibi birileri çıkıyor karşıma, onlar sonuna kadar sabırla dinliyorlar. Gerçi inanmıyorlar. Hatta

bazıları gülüyor. Komik mi anlatıklarım? Bence hiç değil. Siz de inanmıyorsunuz, değil mi? Benim bir hikâyenin içinde olduğumdan eminsiniz. Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz? Her şeyi doğru ve eksiksiz biçimde hatırlayabiliyor musunuz? Çevrenizdeki her şeyin gerçek olduğundan emin misiniz? Bakın: İşte örnek arıyorsanız, karşınızda duruyor. Ben... Size bunları anlatıyorum. Benim gerçek olmadığımı düşünüyorsunuz. Siz ise gerçeklerin dünyasındasınız, öyle mi? Peki, sizin o gerçekler dünyasında nasıl oluyor da benim gibi gerçekdışı, kurmaca biriyle karşılaşabiliyorsunuz? Sizin gerçekler dünyasına, kim bilir benim gibi ne hayal ürünü şeyler karışmıştır! Yok, ama siz her şeyin en doğrusunu bildiğinizi düşünüyorsunuz. Hayır, yanılıyorsunuz ve beni de yanıltamayacaksınız: Adım Fırat. Fırat Saner. Basın Sitesi'nde oturuyorum. Bir yayınevinde çalışıyorum. Depo sorumlusuyum. Bekârım. Otuz üç yaşındayım. Bir süre önce insanlar, gerçek olmadığımı söylemeye başladılar. Yüzüme karşı. Hayatın hikâye, diyorlar. Onlara inanmıyorum.

KARANLIKTA

"Kaçıncı kata çıkıyorsunuz?"

"Üç."

"Ben sizden sonra ineceğim. Beş..."

...

"Elektrik kesildi galiba."

"Evet."

"Hay aksi... Ne yapacağız şimdi?"

"Gelir belki..."

"Of, hiç sanmıyorum."

"Asansörün bir imdat düğmesi olmalı. Bir kibritiniz ya da çakmağınız var mı?

"Olacaktı... Ama bu asansörün... bir imdat düğmesi vardı ama..."

"İşte şurada!"

"... çalışacağını sanmıyorum. Bakın basıyorum... Bir şey olmuyor."

"Çalışmadığını nereden anladınız?"

"Çalışıyor olsaydı, bir zil çalardı."

"O zaman?"

"Asansör yapılırken görmüştüm. Kabinin dış tarafında düğmeye bağlı bir zil var. Pille çalışıyor. Yassı piller vardı eskiden, hatırlar mısınız? Normalde asansörün ba-

kımı yapılırken bu pillerin tazelenmesi gerekir. Ama görüyorsunuz işte... Ah!"

"Ne oldu?"

"Çakmak elimi yaktı. Çok sıcak... Kusura bakmayın tekrar yakamayacağım."

"Sorun değil. Karanlığı severim."

"Bense hiç hoşlanmam."

"Siz bu apartmanın eskilerindensiniz galiba?"

"Evet. Ya siz? Sizi daha önce gördüğümü hatırlamıyorum."

"Ben üç numaradaki Hidayet Hanım'ın yeğeniyim."

"Hidayet Hanım mı?"

"Geçen ay taşındı."

"Ben 5 numaradayım. Aslında bu apartmanı babam yaptırmıştı."

"Yani tüm bina sizin öyle mi?"

"Pek sayılmaz. Sadece oturduğum kat ve bir de girişteki halı dükkânı... Gerisi teker teker satıldı."

"Anlıyorum. Peki, sık sık kesilir mi elektrik?"

"Hayır."

"İyi o zaman."

"Tam tersine! Sık sık kesiliyor olsaydı, ne zaman geleceği üzerine fikir yürütebilirdik, oysa şimdi..."

"Bağırsak?"

"Kim kurtaracak ki bizi?"

"Gerçi Hidayet Yengem top patlasa duymaz. Koskoca apartmanda birileri vardır mutlaka."

"Sanmıyorum..."

"Canım, şansımızı denemekten ne çıkar?... Kimse yok mu?... İmdaat!"

"Gördünüz mü? Kimse yok."

"Ama nasıl olur? Ama başkaları olmalı... Kapıcı yok değil mi?"

"Var ama yok."

"Nasıl yani?"

"İbrahim Efendi var. Yan apartmanın kapıcısı. Bu apartmana ve diğer birkaç eve daha o bakıyor. Haftada bir siler süpürür. Çöp alır, doğalgazı kontrol eder..."

"Peki, başka kimse yok mu?"

"İkinci katla üçüncü kat arasında kaldık. Üçüncü katta teyzeniz yaşıyor..."

"Teyzem değil, yengem..."

"Evet, yengeniz. O bizi duyamıyor. Hem duysa da bizi kurtarması çok güç. Tornavida bulacak da, kapının üzerindeki yuvaya yerleştirecek de..."

"Öteki daireler?"

"Dördüncü katta kimse yok. Daire boş. İsmet Bey geçen ay sizlere ömür... Henüz mirasçıları daireyi ne yapacaklarına karar veremediler... Beşinci katta ben kalıyorum. Gördüğünüz gibi buradayım."

"Evde kimse yok mu?"

"Hayır, hayır... Yalnız yaşıyorum... Böyle söyleyince kulağa ne tuhaf geliyor..."

"Anlayamadım?"

"Hiç... yalnız yaşadığımı söyledim. Böyle söyleyince de tuhaf geldi kulağıma..."

"Neden? Ben de yalnız yaşıyorum..."

"Öyle mi? Ne bileyim? Garip geldi işte... Sanki bu bir seçimmiş gibi anlaşılabilir 'yalnız yaşıyorum' deyince... Kimsem yok demek yerine böyle söylüyoruz."

"Sözcük seçimlerine her zaman böyle dikkat eder misiniz?"

"Nasıl? Bu sefer de ben anlayamadım galiba."

"Boş verin. Mesleki deformasyon."

"Psikolog musunuz?"

"Yoo, nereden çıkardınız? Türkçe öğretmeniyim."

"Öğretmen mi?"

"Ne o? Yakıştıramadınız galiba..."

"O nasıl söz? Affedersiniz, yanlış bir şey söyledim galiba..."

"Yok canım. Biraz şaşırdınız gibi geldi... Tabii yüzünüzü göremediğim için..."

"Şaşırdığım doğru... Daha doğrusu, uzun yıllardır bir öğretmenle konuşmamıştım. Şimdi fark ediyorum. Hayat ne tuhaf değil mi? İnsan birçok şeyin farkına hiç varmıyor. Oysa..."

"Biraz daha bağıralım mı? Gerçi sizin sesiniz çıkmıyor..."

"Boşuna bir çaba olur. İkinci ve birinci katlarda da bugün kimse olmaz. Muayenehane olarak kullanılan yerler..."

"Doğru, girişte doktor tabelaları vardı."

"Pazar günü apartman böyle boş oluyor. Terk edilmiş bir salyangoz kabuğu gibi..."

"Özellikle yapıyorsunuz!"

"Neyi?"

"Türkçe öğretmeni olduğumu öğrendiğiniz için benzetmeler yapıyorsunuz..."

"Öyle mi? Farkında değilim..."

"Ne o kızdınız mı bana?"

"Ne münasebet! Neden kızacakmışım size?"

"Bazıları eleştirilmekten hoşlanmaz da..."

"Bakıyorum da siz karanlıkta kalmaktan dolayı hiç tedirgin değilsiniz..."

"Neden? Tedirgin olmam için bir neden mi var? Alt tarafı elektrik kesildi. Bir süre sonra gelir..."

"Ama ne bileyim... İnsanın aklına kötü kötü şeyler gelebilir. Örneğin deprem olabilir... Belki de olmuştur ve biz asansörde olduğumuz için hissetmemişizdir ve..."

"Haydi canım... Nereden çıkarıyorsunuz depremi falan... Üstelik deprem olduysa bile, bakın hâlâ hayattayız..."

"Ama günlerce burada kalabiliriz. Üstelik dışarı çıktığımızda, tabii çıkabilirsek, belki de şehrin yıkıntılarıyla karşılaşacağız ve..."

"Abartmak sizin huyunuz mu?"

"Galiba tedirgin olan benim..."

"Oysa tedirgin olması gereken benim, değil mi? Böyle düşünüyorsunuz. Tanımadığı bir adamla asansörde kalmış şu kadının rahatlığına bakın, diyorsunuz içinizden..."

"Ne yalan söyleyeyim... Aklıma gelmedi değil..."

"Aslında haklısınız."

"Öyle mi? Bakın tedirgin olmanıza hiç gerek yok..."

"Yanlış anladınız. Tedirgin değilim. Siz öyle düşünmekte haklısınız dedim."

"Ben tedirginim."

"Sahi siz ne iş yapıyorsunuz?"

"Ben mi? Ben... Doktorum."

"Öyle mi? Ne doktorusunuz?"

"Dahiliye."

"Peki, doktor bey, neden tedirgin oluyorsunuz?"

"Ben mi?"

"Biraz önce öyle dediniz..."

"Öyle mi dedim? Hayır hayır, tedirgin değilim de... Aslında bir an önce eve gitmek istiyordum. Yorucu bir gündü."

"Pazarları çalışmıyorsunuz herhalde?"

"Hayır, tabii ki çalışmıyorum... Ama işte... acil bir ameliyat çıktı."

"Dahiliye uzmanı olduğunuzu söylemiştiniz..."

"Evet, evet... Siz peki? Siz ne arıyorsunuz pazar günü burada?"

"Ben her pazar yengemi ziyarete geliyorum. Üç numarada oturuyor. Hidayet Hanım. Tanımıyorsunuz galiba..."

"Hayır, ne yazık ki tanımıyorum. Aslını sorarsanız bu apartmanda oturan kimseyi tanımıyorum artık. Eskiden..."

"Eskiden?"

"Eskiden burası bir aile apartmanıydı. Her katta bir amcam otururdu. Babam apartmanı o şekilde düzenlemişti. Üç kardeştiler. Yukardan aşağıya doğru sıralanmışlardı. O sırayla da birer birer göçüp gittiler..."

"Onların üzerinizdeki etkisi büyükmüş..."

"Belki de... Bilmiyorum... Böyle söyleyince belki de öyle bir sonuç çıkıyor. Aslında size anlatana kadar bunun farkında değildim. Garip şey... İnsan düşünen bir varlık, ama konuştuğu zaman düşünceler başka anlamlar kazanıyor. Yani... size de olur mu? Düşünürsünüz, düşünürsünüz... Ya da üzerine çok da ayrıntılı düşünmeye gerek duymadığınız bazı inançlarınız vardır... Yargılarınız... Bir gün onları başka birine anlatırken kendinizi dinlersiniz ve aslında neler düşünmüş olduğunuzu fark edersiniz...

"Bir ses duydum!"

"Ses mi?

"Şşşş..."

"Nasıl bir ses duydunuz?"

"Bilmiyorum. Bir kapı kapandı sanki..."

"Teyzeniz olabilir mi?"

"Yengem! Hayır, sanmıyorum. Ses aşağılardan geldi."

"Özür dilerim. Nedense hep teyzeniz diyorum. İnsan her pazar yengesini değil de teyzesini ziyaret edermiş gibi geliyor."

"Aslında haklısınız. Ama Hidayet Yengem benim için çok önemlidir. Beni neredeyse o büyütmüştür. Annemle babam ayrıldıktan sonra... ben istenmeyen bir çocuk olarak ortada kaldığımda, bana sahip çıkmıştı. Öğretmen okulunda yatılı okurdum, hafta sonları da yengemlere gelirdim."

"Tam olarak neyiniz oluyor?"

"Amcamın karısı. Ama ben amcamı tanımadım. Uzun yıllar önce ölmüş. Ama Hidayet Yenge değişik bir kadındır. Yani öyleydi... Şimdilerde çok yaşlandı. Amcam öldükten sonra aileden uzaklaşmamış. Hatta annem babamla ayrıldıktan sonra anneme de sahip çıkmaya çalışmış... Ama işte..."

"Neden hüzünlendiniz?"

"Kaderin cilveleri..."

"Anlatmak zorunda değilsiniz."

"Doğru, birazdan elektrik gelecek ve ikimiz de ayrı katlarda inip yaşamlarımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz."

"Siz benden daha karamsarsınız..."

"Hayır, sadece gerçekçiyim."

"Gerçekçilik her zaman mutluluk getirmiyor."

"Çok önyargılısınız!"

"Sizi rahatsız edecek bir şey mi dedim?"

"Yalnız yaşadığım için mutsuz olduğumu düşündünüz."

"Ben de yalnız yaşıyorum."

"Evet. Ama işte bilirsiniz, toplumda kadınların yalnız olması bir kusur gibi algılanır. Siz de öyle düşündünüz."

"Neden düşünmediğim şeyleri bana yakıştırıyorsunuz? Ben öyle bir şey demedim. Şurada vakit geçsin diye sohbet ediyoruz..."

"Ben de bunu söyledim zaten. Elektrik gelene kadar, laf olsun diye konuşuyoruz... Ama benden mahrem konularda itiraflar bekliyorsunuz."

"Bakın hanımefendi, sizden itiraf falan beklediğim yok. Ben gerçekten..."

"Gerçekten ne?"

"Ben... Gerçekten, sizi tanımaya çalışıyorum."

"Öyle mi? Neden?"

"Çünkü... Çünkü..."

"Bir nedeni yok. Daha doğrusu var: Asansörde kalmış olmamız. Bu da pek parlak bir neden sayılmaz, değil mi?"

"Off..."

"Hep böyle oluyor..."

"Ne oluyor?"

"Böyle işte... Geçimsizin biriyim ben."

"Yok canım... Siz aslında haklıydınız."

"Ne kadar çabuk yelkenleri suya indiriyorsunuz..."

"Hayır, hayır... Deminden beri söylediklerinizi düşünüyorum. Haklısınız. Gerçekte birbirimizi tanımak için değil, vakit geçsin diye konuşuyorduk. Ama birdenbire kişiselleşti her şey."

"Kişisel olmayan bir konuşma mümkün mü?"

"Bilemiyorum. Ama belki de en başta bir şeyi atladık..."

"Öyle mi? Neyi?"

"Tanışmadık!"

"Doğru. Çünkü asansöre binen insanlar tanışma gereği duymazlar."

"Ben Necip. Necip Doğulu."

"Ben de... Nil Fikret."

"Memnun oldum."

"Saatiniz var mı? Ne kadar oldu sizce?"

"Saatim yok. Ama on dakika olmuştur herhalde."

"Bence daha fazla oldu..."

"Demiştim size... Saatlerce gelmeyebilir elektrik! Ne yaparız o zaman? Aç susuz..."

"İnsan açlığa ve susuzluğa ne kadar dayanabilir?"

"Nerden bileyim? Ben bir saate kadar yemeğimi yemezsem gözlerim kararır onu biliyorum..."

"Tıp fakültesinde fizyoloji okutmuyorlar mı?"

"Efendim?"

"Doktor olduğunuza göre, çok daha uzun süreler açlığa ve susuzluğa dayanabileceğimizi bilirsiniz..."

"Tabii... Evet. Birkaç gün..."

"Bence en fazla birkaç saat burada kalırız. Zamanı geçirmek için bir şey yapalım."

"Ne gibi?"

"Belki bir oyun oynayabiliriz."

"Karanlıkta ne oynanır ki?"

"Canım sadece konuşularak oynanan oyunlar da var..."

"Örneğin?"

"Örneğin, çağrışım oyunu oynayabiliriz..."

"Nasıl bir oyun o? Hiç duymadım."

"Aa... Çok eğlencelidir. Aslında kalabalık bir grupla oynanırsa eğlenceli olur... Birisi dışarı çıkar ve geride kalanlar gruptan birini tutarlar. Ebe içeri geldiğinde gruptakilere sorular sorar ve tuttukları kişinin kim olduğunu bulmaya çalışır."

"Ee? Çağrışım neresinde bunun?"

"Sözümü kesmezseniz öğreneceksiniz!"

"Özür dilerim öğretmenim."

"Rica ederim... Hep yapıyorum değil mi? Hep sınıfta öğrencilerle konuşuyor gibi... Neyse... Önemli olan ebenin sorduğu sorulardır."

"Merak ettim şimdi."

"İsterseniz hemen başlayalım."

"Ama nasıl oynayacağız? Hem iki kişiyiz, hem de dışarı çıkmamız mümkün değil..."

"Biliyorum Necip Bey... Zaten o yüzden de kimi tuttuğunuz önemli olmayacak. Bakın şimdi soruyorum: Babanız bir doğa manzarası olsaydı nasıl bir manzara olurdu?"

"Anlamadım. Ne manzarası?"

"Düşünsenize Necip Bey. Biraz hayal gücünüzü çalıştırın. Bu öyle bir oyun. Çağrışım! Örneğin annem bir lamba olsaydı nasıl olurdu ben hayal edebiliyorum."

"Özür dilerim, ben yine de anlayamadım. Yani ne diyeceğimi bilemedim."

"Babanızı düşünün... Onun özelliklerini... Sizde uyandırdığı duyguları... Sonra bir doğa manzarasına benzetin bu duyguları... Hani bu apartman için bir benzetme yapmıştınız. Boş salyangoz kabuğu gibi bir şey demiştiniz."

"Şimdi anlar gibiyim. Benzetme deyince... Ama o zaman kızmıştınız."

"O zaman normal konuşuyorduk. Şimdi oyun olarak..."

"Tamam, anladım."

"Ee? Bekliyorum."

"Neyi? Başladık mı?"

"Tamam, başka bir soru sorayım... Anneniz..."

"Hayır, hayır. Ben ilk soruya hazırlandım."

"Buyrun o zaman!"

"Babam... Bir deniz manzarası olurdu. Yüksek bir tepeden bakıldığında göz alabildiğine uzanan bir deniz manzarası... Böyle... şeye benzetebilirim aslında... Ayvalık'ı bilir misiniz?"

"Hayır, hiç gitmedim."

"Orada Cunda Adası'nı Ayvalık'a bağlayan bir uzantı vardır. Bir yol gider adaya. İşte babamı düşününce aklıma gelen manzara bu oldu. Çünkü bu yolun her iki yanında da deniz vardır ve bir tarafında su durgundur, süt liman, öte yanı dalgalı, öfkeli... İşte öyle bir deniz manzarası..."

"İlginç. Merak ettim babanızı. Nasıl biriydi?"

"Aslında iyi biriydi... Babaydı işte. Eski zaman adamlarından. Kaşları çatık, düşünceli, ciddi... O zamanlar insanlar daha başkaydılar galiba... Örneğin o eve geldi-

ğinde mutlak bir sessizlik hâkim olurdu. Gürültü yapmak ayıptı. Olabildiğince sessiz, ayaklarımızın ucunda yürürdük. Annem, onun gelme saati yaklaşınca radyoyu kapar, sofrayı kurar, evi havalandırır, yemeği kısık ateşe koyardı. Sonra beklemeye başlardık. Ben de odamda ders kitabıma gömülürdüm. Kapı çalınır çalınmaz fırlardım yerimden. Çünkü babamın kapıyı ikinci kez çalması fena halde azar işiteceğim anlamına gelirdi. Onu kapıda bekletmek! Affedilir şey değil..."

"Çok sertmiş babanız. Fırtınalı deniz kısmını anladım. Peki, sütliman olduğu zamanlar?"

"Aslında genelde sakindi. Yani ben kapıyı ikiletmeden açardım hep. Annem yemeği hep sıcak ve taze önüne koyardı. Aksi bir durum olmadığı için o da hep sakin davranırdı. Yemeğini yer, radyoyu açar, ajans haberlerini alır, sonra kahvenin yanında sigarasını içer, biraz gazete okur, bazen annemle konuşur, ardından da içi geçerdi. Yatağına yatmak yerine bir iki saat öylece kanepede uyuklardı. Başı düşer, uyanır gibi olur, yeniden dalar, yine başı düşer... Kaba ve ağır dalgaların içinde yolculuk eden bir gemi gibi iner çıkardı başı..."

"Çocukluğunuza dair anılar bunlar herhalde..."

"Evet... Aslında yıllar boyunca fazla bir şey değişmedi. Sadece radyonun yerini televizyon aldı. Babam aynı uyku denizinde batıp çıkmaya devam etti."

"Bir soru daha?"

"Bilmem. Eğleniyor musunuz?"

"Siz sıkıldınız mı?"

"Hayır... Ama tuhaf bir oyun bu."

"Peki, bir soru daha... Babanız bir pasta olsaydı nasıl bir pasta olurdu."

"Pasta mı?"

"Evet, pasta! Bu oyunun özelliği, istediğiniz soruyu sorabilirsiniz..."

"Pasta ha... Tamam. Piramit pasta olurdu. Üçgen. Eskiden vardı. Hatırlar mısınız?"

"Hani şöyle uzun..."

"Evet evet, çok severdim. Bir kere kesmesi kolaydı. Tabanı yere sağlam bastığı için dağılmazdı."

"Babanız da sağlam bir adammış o halde... Ayakları yere basan."

"Evet. Bütün aileye o bakardı. Hepsini bu apartmana topladı. Ama işte birer birer gittiler..."

"Peki sıra sizde..."

"Anneniz hakkında... Ne demiştiniz? Daha önce... Lamba olsa nasıl olurdu gözümün önüne geliyor demiştiniz... Nasıl olurdu? Merak ettim..."

"Annem... Ayaklı bir abajur olurdu. Yani tavana asılan ya da masa üzerine konulan cinsten bir şey değil de kendi başına bir köşede duran... Bilir misiniz, eskiden modaydı. Ayaklı abajurlar... Ortasında mermerden küçük daire şeklinde bir çıkıntısı olan, pirinçten sarı ayaklı... Abajur kısmı bombeli kadifeden... Öyle, bir köşede duran. Aslında okuma lambası olarak kullanılabilirdi. Ama annemin lamba olarak durduğu evde kitap okunmadığı için o bir köşede, süslü bir eşya olarak dururdu. Odayı aydınlatma görevi tavandaki lambanın olduğu bir ev. Yani zamanında güzelliğine aldanılıp alınmış bir köşede unutulmuş..."

"Bizim evde de vardı o abajurlardan bir tane. Hâlâ da durur. Ama lamba kısmı kumaş ya da kadife değil renkli camlardan yapılmıştır. Bu yüzden de içindeki ampulün ışığı insanın gözüne gelir. Hiç açmam ben de... Bir soru daha sorayım mı?"

"Tabii... Sorması daha zevkli değil mi?"

"Galiba. Yengeniz hakkında sorayım... Yengeniz bir yalan olsaydı nasıl bir yalan olurdu?"

"Yalan mı? Nereden çıkardınız bu soruyu?"

"Hani her şey oluyordu?"

"Oluyor da... Yani... Daha çok elle tutulur şeylere benzetme yapardık..."

"Manzara elle tutulur mu?"

"Ee, şey... Canım elle tutulur gözle görülür şeyler..."

"Kuralları durmadan değiştiriyorsunuz."

"Hayır, değiştirmiyorum..."

"Ben yapsam... Şaka şaka... Nil Hanım sizi kızdırmak istedim."

"Tamam, tamam. Kapatalım bu konuyu. Oyuna dönelim... Yengem... Yalan olsa... Aslında bir yalan olmazdı. Ama belki... Nedensizce söylenmiş, zararsız... sonuçları kendisinden başka kimseyi bağlamayan bir yalan olurdu. Ağızdan çıkar çıkmaz unutulmuş bir yalan. Sadece, söyleyen kişi... onu kuşatan gerçekliğe tahammül edemediği için... Yani keşke her şey başka türlü olabilseydi diye umutsuzca bir düşüncenin sonucunda söylenmiş bir yalan."

"Ama bu çok önemli bir yalan olmaz mıydı?"

"Doğru, haklısınız Necip Bey. Zaten yalan yalandır. Tüm yalanlar gerçeğe yapılan müdahalelerdir."

"Sıkıldınız galiba..."

"Yo hayır, ama hep birbirimizin tanımadığı kişileri tuttuğumuz için biraz garip oldu."

"Ortak tanıdığımız kimse yok ki... Yani birbirimizden başka."

"Ona da tanımak denirse. Alt tarafı yarım saattir tanışıyoruz."

"Doğru."

"Ama yine de... Peki, şu soruya yanıt verin bakalım: Siz Necip Bey! ... bir kahraman olsaydınız, nasıl bir kahraman olurdunuz?"

"Kahraman mı? Hiç düşünmemiştim..."

"İlahi Necip Bey... Babanız nasıl bir manzara olur diye düşünmüş müydünüz daha önceden?

"Hayır ama..."

"Haydi hayal gücünüzü çalıştırın."

"Düşünüyorum... Şey... Halk kahramanı olurdum. Özgürlük mücadelesi..."

"Necip Bey, ben size nasıl bir kahraman olmak isterdiniz diye sormadım. Sizin şu anki karakterinizi bir kahraman olarak anlatsanız diye sordum..."

"Anladım, 'lamba' yerine 'kahraman'... Düşünelim... Kimsenin farkına varmayacağı kahramanlıklar yapan bir kahraman olurdum."

"Ne gibi..."

"Şimdi aklıma gelmiyor... Daha doğrusu aklıma gelenler biraz gerçekdışı..."

"Yani?"

"Öyle bir adam düşünün ki... İnsanlara zarar vermemek için evinden dışarı çıkmıyor, hayata katılmıyor... Birilerini incitirim korkusuyla kimseyle yakınlık kurmuyor..."

"Çok garip. Hipokrat yemini etmiş biri için çok garip bir tanımlama..."

"Nasıl, anlamadım?"

"İşinizle biraz ters düşmedi mi bu tanım?"

"Aklıma ilk gelenleri söyledim."

"En doğrusu da bu... Okulda öğrencilerime de bunu vermeye çalışıyorum. Akıllarına gelen düşüncelerin, hayallerin çok değerli olduklarını hissetmelerini istiyorum."

"Ama çoğunlukla işe yaramaz, saçma şeyler gelir insanın aklına."

"Bence her biri çok önemli işler yaptırabilir insana... Bugün bize saçma görünen şeyler, büyük buluşların tohumu olabilir..."

"Sizin gibi bir öğretmenim olsun isterdim doğrusu."

"Ciddi misiniz? Yoksa beni avutmak için mi söylüyorsunuz?"

"Yo, hayır, son derece ciddiyim."

"Son zamanlarda bizim meslek pek gözde değil de..."

"Öyle mi?"

"Tabii. Ben çocukken, sınıftaki kızların neredeyse tamamı büyüyünce öğretmen olmayı hayal ederdi. Şimdiki çocuklar manken, şarkıcı falan olmayı hayal ediyor."

"Ben çocukken doktor olmak isterdim... E.. Şey... Oyuna devam ediyor muyuz?"

"Bence bu kadarı yeter..."

"Ama ben de size sizi soracaktım."

"Peki, o halde son soru olsun bu... Ayakta durmaktan sırtım ağrıdı."

"Benim de dizlerim..."

"Sahi, iyileşecek hastanın doktor ayağına gelirmiş... Sizi bulmuşken... Bir şey danışabilir miyim?"

"E, şey... Tabii."

"Sol kürekkemiğimden başlayıp boynuma doğru vuran bir ağrı var. Hatta kafamın arkasına doğru yükseliyor. Acı acı yanıyor bazen. En çok da akşamları... Nedir bu?"

"Şey... Muayene etmeden söylemek zor. Belki..."

"Bakın... Nerede eliniz, verin elinizi. İşte bakın şurası..."

"Evet... Burası?"

"Biraz daha sola..."

"Burası?"

"Biraz yukarı... Hah, tamam, oradan başlıyor, yukarıya boynuma doğru..."

"Anladım. Tabii film çektirmek gerekli. Ancak o zaman..."

"Sanırım yorgunluktan oluyor. Bir merhem falan önerebilir misiniz?"

"Ee, şey..."

"Ben-Gay sürüyorum. Bazen iyi geliyor. Vicks..."

"Olur tabii. Ama bence önce doktora gitmelisiniz."

"Teşekkür ederim. Bir gün size uğrarım. Hangi hastanede çalışıyorsunuz?"

"Şey aslında..."

"Evde mi bakıyorsunuz hastalarınıza?"

"Hayır... Şey... Size bir şey söyleyeceğim. Şey..."

"Hay Allah bu elektrik gelmeyecek galiba... Yengem de merak etmiştir. Yemeğe bekliyordu."

"Yengeniz hakkında söylediklerinizi beni çok etkiledi."

"Çok farklı, çok iyi biridir Hidayet Yenge. Artık onun gibi insanlar kalmadı."

"Size sahip çıkmış."

"Evet, aslında uzun hikâye... Daha doğrusu basit bir hikâye. İki genç insanın aşk evliliği ve erkenden dünyaya gelen bir bebek! Aşkın romantik büyüsü bebek bezleri ve parasızlık kavgalarının girdabında yok olur olmaz genç baba çareyi kaçmakta bulur. Sahipsiz genç kadın ise ortada kalır. İşte bu noktada Hidayet Yenge devreye girer. Genç kadını, yani annemi alelacele varlıklı biriyle evlendirir. Onun iyiliği için... Ama bu yeni kocanın bir şartı vardır: Gülin Bebeksiz bir aile. Yeni baştan... Sıfır kilometre..."

"Gülin göbekadınız mı?"

"Ha? Evet... Şey, işte Hidayet Yengem alıyor beni, bebeklikten itibaren bakıyor, büyütüyor... Benim hikâyem bu kadar basit."

"Peki anneniz? Hayatta mı?"

"Evet."

"Görüşüyor musunuz?"

"Neden sorup duruyorsunuz? Öğrenmekle elinize ne geçecek?"

"Özür dilerim, amacım sizi kırmak değil. İki dost olarak dertleşelim diye..."

"Dost değiliz biz. Hem sizi sokakta görsem tanımam."

"Doğru. Ben de sizin yüzünüzü hayal meyal canlandırıyorum zihnimde."

"Radyo tiyatrosu dinler gibiyim."

"Ben de kör olmuşum gibi hissediyorum kendimi."

"Sadece seslerden oluşan bir dünya..."

"Ne tuhaf, aynı ortamda, bir metrekare içindeyiz. Ama ikimiz de bambaşka şeyler yaşıyoruz."

"İşte hayat böyle bir şey... Ondan sonra da insanlar kendilerini sorgulayıp duruyorlar, neden evliliğimiz yürümüyor, neden mutlu olamıyoruz diye..."

"Hiç böyle düşünmemiştim. Bana insanlar mutlu gibi geliyor..."

"Öyle mi? Hiç mutlu bir çift tanıyor musunuz?"

"Şey... Çok sosyal biri sayılmam. Ama evli olsaydım... Belki de başarabilirdim."

"Çok iyi niyetlisiniz... Benim bütün arkadaşlarım evlendi. Şu anda yarısı boşanmış durumda."

"Bakın kendiniz söylediniz... Öteki yarısı..."

"Sözümü kesmezseniz... Affedersiniz yine azarladım sizi..."

"Önemli değil, alıştım artık."

"Ne diyordum... Öteki yarısı da mutsuz ama katlanıyorlar..."

"Bence insan mutsuz olduğu bir ilişkiyi sürdürmemeli."

"Ama insanların sorumlulukları var. Çocuklar oluyor... Sorumlu davranmaları gerekir. Sonra olan çocuklara oluyor... Ne çok annesi babası ayrı çocuk var sınıfımda biliyor musunuz? Eskiden parmakla gösterilecek kadar azdı böyle çocuklar... Şimdi her şey tersine dönmüş durumda."

"Haklısınız... Ama bu arada oyunu kaynattınız."

"Siz hâlâ orada mısınız?"

"Evet! Bir soru hakkım var."

"Peki, sorun da bitsin..."

"Siz Nil, şey Gülin Hanım... Sahi hangi adınızı kullanıyorsunuz?"

"Nil."

"Siz Nil Hanım, siz bir sözcük olsaydınız nasıl bir sözcük olurdunuz?"

"Necip Bey bu oyunu pek yaman oynuyorsunuz..."

"Aslında hayatta hiçbir oyunu iyi oynayamam. Ne tavla, ne satranç, ne de kâğıt oyunları... Bir sıkıntı çöker oynarken, dikkatim dağılır... Tavladaki pullar birden anlamını yitiriverirler. Ya da satranç taşlarını başka şeylere benzetirim. Fil, tuzluk gibi gelir. Siyah karabiber için... Özür dilerim saçmalıyorum... Herhalde karanlıkta iyice yüz buldum. Aslında telefonda konuşur gibi... değil mi?"

"Evet..."

"Ne oldu?"

"Hiç... Sadece düşünüyorum."

"Öğretmenim sorular zor mu geliyor?"

"Bir saniye... Dikkatimi dağıtmayın lütfen."

"Peki özür dilerim."

"Of, çok zormuş gerçekten. İnsanın kendini bir sözcüğe indirgemesi..."

"Adlarımız var ya..."

"Ama adlarımız tüm kişiliğimizi, özelliklerimizi, yaşamlarımızı yansıtmaz ki... Şu ya da bu adla yaşamak ne fark eder ki?"

"Öyle mi düşünüyorsunuz? Bence insan adından etkilenir. Hatta eskiden köylerde ruhsal bunalım geçirenlerin adını değiştirirlermiş. Adını taşıyamadı derlermiş."

"Öyle mi? Adını taşıyamamak..."

"Her neyse, sizi dinliyorum..."

"Öyle bir sözcük ki yazılışı aynı olduğu halde farklı vurgularla okunduğunda farklı anlamlara geliyor..."

"Kar-kâr gibi mi? Hala-hâlâ gibi?"

"Evet, temelde öyle bir şey; ama benim istediğim anlamlar biraz zıt. Yani hem 'kalabalıklar içinde yalnız' anlamında kullanılsın, hem de, başka türlü vurgulandığında 'sonsuz neşe' veya 'yeni doğmuş bebek temizliğinde' anlamına gelsin. Ama bir yandan da bu dili konuşan insanların çoğu, sözcüğün bu anlamlarını bilmiyor olsun. Yani onlar daha sıradan bir sözcük olarak 'yalnız insan' anlamında kullanıyor olsunlar..."

"Anlıyorum..."

"Necip Bey size bir şey itiraf edeceğim."

"İtiraf mı?"

"Siz iyi bir insansınız."

"Teşekkür ederim."

"Yani, bugüne kadar tanıdığım insanlar gibi değilsiniz. İçtensiniz, safsınız, ciddisiniz..."

"Bu güzel sözleri hak etmek için ne yaptım?"

"Olduğunuz gibi davrandınız."

"Tam olarak öyle sayılmaz."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Nil Hanım, ben size yalan söyledim."

"Yalan mı? Hangi konuda?"

"Mesleğim..."

"Olamaz!"

"Çok özür dilerim... Gerçekten... Neden bilmiyorum... Yani size güven vermek istedim. Böyle karanlıkta, tanımadığınız bir adamla asansörde kalmaktan tedirgin olacağınızı düşündüm... Yani, doktor olduğumu söylersem, bana güvenirsiniz diye..."

"Yeter. Dinlemek istemiyorum sizi! İmdaat! Kimse yok mu? Asansörde kaldık! İmdaat!"

"Rica ederim sakin olun. Size saygısızlık yapmak istemedim. Lütfen..."

"Ama.. Ama beni muayene ettiniz!"

"Hayır, hayır... Yapmadım. Siz elimi tutup..."

"Tamam peki... Anladım... Tamam... Lütfen uzak durun şimdi."

"Yerimden kımıldamadım ki."

"Olsun... Lütfen... Tamam... Susun... Daha fazla konuşmayın..."

...

"Tamam... Sakinleştim. Tamam... Neden peki?"

"Özür dilerim... Gerçekten... Sizi tedirgin etmemek için..."

"Tamam anladım. Aptal değilim. Tamam..."

"Barıştık mı?"

"Tamam. Tamam. Sorun yok. Yine de... Peki, neden şimdi açıklama gereği duydunuz?"

"Siz de bana bir şey söylemeye hazırlanıyordunuz. Bir itiraf, demiştiniz. Düşündüm ki, beni doktor sandığınız için mahrem bir şey anlatabilirsiniz... O yüzden... Of, yalan söylemek ne kadar da kötü bir şey. İnsan içinden çıkamadığı bir batağa saplanmış gibi oluyor. Yani, düşündüm ki... Aslında daha önce de açıklamaya çalıştım... Ama üzerine hep laf geldi. Oyun falan... Ne bileyim, sohbet güzeldi. Sonra da sırtınızın ağrısı..."

"O anda söylemeliydiniz. Doktor olarak kendini tanıtıp hastaları kandırmak çok çok ahlaksızca bir tutum."

"Ama ben size zarar verecek bir şey yapmak istemedim."

"Necip Bey, anlamıyorsunuz. Beni doktormuş gibi muayene ettiniz. Bana dokundunuz."

"Ne kadar saçma! Ben size ne dokunmak istedim, ne de..."

"Belki de aşırı bir tepki gösterdim. Ama insan an-

cak tanımadığı biri bir uzmansa kendini ona teslim edebilir, bunu biliyorsunuz. Hem sonra bana ilaç önerdiniz."

"Hayır önermedim. İlaçlardan siz söz ettiniz. Ben hastaneye gidin dedim."

"Ama onayladınız... Neyse... Tamam, bu konuyu kapatalım. Hakkınızda yanılmışım. Şimdi lütfen sessizce elektriğin gelmesini bekleyelim."

...

"Bu olayı unutamaz mıyız?"

"Neden? Ne önemi var ki? Birazdan elektrik gelecek ve herkes yoluna gidecek..."

"Böyle olmak zorunda mı?"

"Kimse kimseye güvenmemeli."

"Hayır. Ben size güveniyorum."

"Ben de size doğruyu söylemedim."

"Nasıl?"

"Adım... Nil Fikret olduğunu söyledim. Bu doğru değildi. Adım Gülin."

"Göbekadınız olduğunu söylemiştiniz."

"Evet, çünkü ağzımdan kaçırmıştım, siz de üzerine gidince, öyle söyledim."

"Peki neden adınızı saklama gereği duydunuz?"

"Bilmiyorum. Hiç tanımadığım birine... daha sonra görmeyeceğim birine adımı söylemek istemedim. Şehir hayatı insanı paranoyak yapıyor. Siz tanışalım deyince, birden tepki duydum. Hayır da demek olmazdı. Aklıma ilk gelen adı söyleyiverdim. Tevfik Fikret'i çok sevdiğim için, Nil Fikret dedim."

"Bu o kadar da önemli değil. Benimkisinin yanında son derece masum kalıyor."

"Bence yalan yalandır."

"Belki de her şey başka türlü olsun diye söylenmiş zararsız bir yalan."

"Benimkisi daha çok korunmak için söylenmiş bir yalandı."

"Belki benim yalanım da... Neyse... Ödeştik mi?"

"Yalanlarla ödeme yapılır mı? Nasıl bir ödeşme bu? Artık size nasıl güvenirim? Diğer söylediklerinizne kadar doğruydu nasıl bilebilirim?"

"Söylediğim her şey tamamen doğruydu. İnanın."

"Peki. Anlaştık."

"Ya siz? Sizin söylediklerinizi? Anneniz, teyzeniz hakkında konuştuklarımız?"

"Teyzem değil, yengem! Kaç kere söyleyeceğim."

"Demek o doğru..."

"Ne demek 'o doğru'! Her söylediğim doğruydu benim."

"Adınız hariç."

"Üste mi çıkmaya çalışıyorsunuz siz?"

"Hayır hayır... Biraz şaka yapmak, havayı dağıtmak istedim."

"O halde bu konuda şaka yapmayın!"

"Tamam. İsterseniz bir fıkra anlatayım?"

"Lütfen anlatmayın. Nefret ederim fıkra dinlemekten. Ne zaman gülmem gerektiğini düşünmekten gerilirim... Bu yüzden iyi dinleyemem, o gülünmesi gereken yeri de kaçırırım."

"Hep böyle misiniz?"

"Nasıl?"

"Boş verin..."

"Yo yo söyleyin."

"Sizi daha fazla kızdırmak istemiyorum."

"Peki Necip Bey. Hani televizyon sunucularının dediği gibi elektrik gelene kadar 'birlikteliğimiz süreceğe' benziyor."

"Evet."

"O halde gerçekleri anlatmaya başlayın bakalım."

"Hangi gerçekleri?"

"Doktor olmadığınıza göre... Bana borçlusunuz, unutmayın."

"Ödeştiğimizi sanıyordum."

"Pek değil. Şu anda karanlıktayız. Ama ışığa çıktığımızda yüzünüz kızarabilir. Yaptıklarınızdan dolayı. Olup biteni unutmam için bana gerçekleri anlatmalısınız."

"Aslında anlatılacak pek fazla bir şey yok. Yani anlattıklarımın hepsi doğruydu."

"Yalnız yaşıyorsunuz... Bu apartmanı babanız yaptı... Aile apartmanı..."

"Evet, hepsi doğru."

"Peki ne iş yapıyorsunuz?"

"Hiç."

"Hiç mi?"

"Evet hiç."

"İşsizsiniz demek."

"Evet."

"Peki bir mesleğiniz var mı?"

"Hayır, yok."

"Ama okumuş birine benziyorsunuz..."

"Uzun ve sıkıcı bir hikâye bu."

"Zamanımız bol."

"Liseyi bitirdiğim yıl babamı kaybettik. Zaten ondan önceki yıllarda amcalarım birer birer 'ebediyete intikal etmişlerdi'. Babam öyle derdi. Sonra kendisi de... Her neyse... Ben pek başarılı bir öğrenci sayılmazdım. Ama yine de üniversite sınavlarında bir yerlere girmeyi başardım... Dinlemek istediğinizden emin misiniz?"

"Evet. Devam edin lütfen."

"Çocukluktan beri bende bir tür konsantrasyon bozukluğu vardır. Sessiz sakin bir öğrenci olduğum için öğretmenler beni hep idare ettiler. Hep söylerlerdi. Aslında

zeki çocuk ama hayal içinde diye... Aslında hayal falan da kurmazdım. Sadece boşluklar olurdu."

"Boşluklar mı?"

"Evet. Boşluklar. Okuldayken sık sık olurdu. Tam öğretmen bir şeyler anlatırken, önümde oturan çocuğun ensesindeki bir bene, ya da elimde tuttuğum silgiye, ya da ne bileyim tahtanın üzerinde asılı duran Atatürk resmine dalıp giderdim. Daha doğrusu bunları hayatımda ilk kez görüyormuş gibi olurdum. Tuhaf ve garip şekillermiş gibi gelirdi. Hani bazı sözcükleri hızla tekrar edersiniz de anlamı kaybolur ya..."

"Yalanyalanyalanyalan lanya lanya..."

"Evet aynen öyle... Bana da bu bir şeye bakarken olurdu. Tabii baktığım şeyin ne olduğunu anlamaya çalışırken zaman su gibi akıp giderdi ve birden zil çalar, kendime gelirdim. Bazen koskoca bir ders boyunca ders kitabının kapağındaki resme bakmış olurdum."

"Yalnız değilsiniz. Sınıfımda öyle çok var ki böyle çocuklardan."

"Benim durumumun onlardan biraz daha farklı olduğuna bahse girebilirim. Her neyse... Önceleri böyle bir özelliğim olduğunu fark etmemiştim. Daha sonraları bir öğretmenimiz beni incelemeye almış... genç bir psikoloji öğretmeniydi. Daha doğrusu sosyal derslere giriyordu. Sonunda benim böyle bir tuhaflığım olduğu ortaya çıktı."

"Ne zaman?"

"Lise birdeydim. Derslerim çok kötü gidiyordu. Oysa çok uslu, ağırbaşlı bir öğrenciydim. Bu durum dikkatlerini çekmiş olmalı. Tabii buna en çok şaşıran ben oldum. Ben o güne kadar herkes benim gibi sanıyordum. Daha doğrusu içine düştüğüm bu boşlukların anormal bir durum olduğunu bilmiyordum. Sonradan anladım, insanların zihninde hiç boşluk olmadığını..."

"Ama şu ana kadar hiç kopmadınız? Yani, durmadan konuşuyoruz ve..."

"Evet ama daldan dala atlıyoruz. Üstelik tedavi de gördüm. Yani ilaçlarım var... Biraz anksiyete yapan ilaçlar, o yüzden de asansörde kalınca tedirgin oldum. Yalnız olsaydım çok daha kötü olabilirdim. İyi ki siz varsınız."

"Şey... Ne diyeceğimi bilemiyorum."

"İşte sizi tedirgin etmemek için..."

"Anlıyorum Necip Bey... Anlıyorum."

"Bir deliyle boşluğun ortasında bir kutunun içinde kalmak..."

"Öyle söylemeyin. Hangimiz akıllıyız ki? Bence normal olduğunu söyleyen insanlar asıl hayal içindeler..."

"Hayır hayır, beni avutmaya çalışmayın. Ben deliliğin ne olduğunu görmüş biriyim. Lütfen yumuşatmaya çalışmayın. Olabilecek en zor, en azap verici, en korkunç şey haline gelebiliyor... Bir bardak suya bakarak saatlerce ağlayan birini hayal edebiliyor musunuz?"

"Şey..."

"Özür dilerim. Sizin de içinizi sıkıyorum."

"Korkuyorum."

"Hayır korkmanıza gerek yok. Benim rahatsızlığım dışadönük değil... Size bir zararım..."

"Sizden değil Necip Bey..."

"Neden peki?"

"Kırk iki yaşındayım. Tüm hayatım boyunca yalnız yaşadım. Yapayalnız. Bazı geceler üzerime büyük bir sıkıntı çöküyor. Televizyonum hep açıktır. Ama öyle zamanlarda ekranda değişip duran görüntüler bile fazla geliyor. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Bir sis çöküyor zihnime... Kaynağını saptayamadığım kalın bir sis. Her şeyin anlamı siliniyor. Kıpırdayamıyorum bile... Koskoca evrende bir başına kalmışım gibi korkunç bir duyguyla

katılıp kalıyorum. Ağlamak, uyumak, bağırmak, konuşmak... Hiçbirini yapamıyorum. Saatin tiktaklarından başka bir şey duymuyorum. Zamanımın dolmasını bekliyorum... Ev üzerime üzerime geliyor."

"Hiç de yabancısı olmadığım duygular."

"Biliyor musunuz bunları ilk kez birine söylüyorum... İlk kez..."

"Ama siz ağlıyorsunuz..."

"Mendiliniz var mı?"

"Bir saniye olacaktı... Buyrun."

"Teşekkür ederim."

"Ben... Şey..."

"Necip Bey siz gerçekten de iyi birisiniz. Yanılmamışım."

"Siz de öyle..."

"Çok garip..."

"Nedir garip olan?"

"Kendimi çok huzurlu hissediyorum. Ağır bir hastalıktan uyanmış gibi..."

"Konuşmak, paylaşmak rahatlatır insanı."

"Ama aynı zamanda içimde bir korku var. Bu huzuru kaybetmekten korkuyorum şimdi."

"Öyle demeyin..."

"Ama gerçek bu. Birazdan elektrik gelecek, asansör çalışmaya başlayacak... Sanki askıya alınmış bir zaman dilimindeyiz."

"Zamanın durdurulması gibi..."

"Evet... Ama zaman yeniden akmaya başladığında... Asansör çalıştığında... Hayatlarımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz. Bu an hiç yaşanmamış gibi olacak. Bir süre sonra birbirimizi hatırlamayacağız bile... Belki de..."

"Siz böyle konuştukça... Çok hüzünlü... Eskisinden daha kötü olacak. Bir yolu olmalı... Zamanı durdurmanın bir yolu olsa..."

...

...

...

"Ama yok. Belki de bu karanlık gerçek değildir."

"Belki de biz..."

"Biz hep böyle karanlıkta söyleşmek üzere yaratılmışız belki de..."

"Belki siz de yoksunuz."

"Belki de bu asansörün içinde yalnızım. "Belki de zihnimin bir oyunu bu. Varlığınız..."

"Belki de bir rüyanın içindeyim."

"Belki de o ağır yalnızlık anlarından birinde beni sarmalamasını istediğim bir hayalin tutsağı oldum..."

"Belki de saçmalıyorum..."

"Neden cevap vermiyorsunuz? Orada mısınız? Ne olur konuşun... Bir şeyler söyleyin."

"Çok korkuyorum. Lütfen... Orada mısınız? Orada olduğunuzu söyleyin bana... Birileri olmalı."

KENDİ ÜZERİNE KAPANAN KÖLE HAKKINDA

Bir kölem vardı. Sevgi ya da acıma duyamayacağım kadar silik biriydi. Adını bile bilmiyordum. Ona sadece ben seslendiğim, onunla tek konuşan ben olduğum için adını kullanmaya ihtiyacım olmuyordu. Hep pis, hep aptaldı. Olup bitenlerin bile farkında değilmiş gibi geliyordu. İsteklerimi ağır hareketlerle yerine getiriyordu. Hep aynı ifadesiz yüz. Uyurgezer gibi. Sanki aklının içindeki bir düş dünyasında yaşıyordu.

Beni tanıyordu, bundan kuşkum yoktu. Gerçi benden başka onu kullanmaya çalışan da hiç olmamıştı. Belki herkese aynı şekilde boyun eğecekti. Aramızdaki ilişkinin kişisel bir boyutu yoktu galiba. Boyun eğmek gibi bir kavramın bile ayrımında olduğunu sanmıyordum laf aramızda. Öyle alıktı ki. Kölem olduğunu bile bilmiyordu belki. İş buyurmadığımda güneşli bir köşede, yüzünde mutlu bir gülümsemeyle şekerleme yaparken gözüme tamamen özgür bir insan olarak görünüyordu. Aslında o sadece benim basit emirlerimi yerine getiriyor ve dünyanın gerçeklerinden uzakta, sakin bir hayal âleminde yaşıyordu. Bütün gününü düşler içinde geçiren, cehalette hikmeti bulmuş bir adam. Bense onun için dış dünyayı bulunduğumuz yerin uzağında tutmaya çabalayan bir muhafız gibi bütün gün gerilim içinde yaşıyordum.

Her gün onun alık mutluluğunu izlemekten sıkıldığım için ona okuma yazma öğretmeye karar verdim. Dersleri önceleri aynı bön ifadeyle dinliyordu. Okumayı söktükten sonra oldukça iyi bir öğrenci haline geldi. Artık boş zamanlarında bir köşede şekerleme yapmak yerine kitap okuyordu. Ne zaman kafamı çevirsem cebinden, yakındaki bir çekmeceden, koltuklardan birinin altından bir kitap çıkardığını görüyordum. Okumak, düşler içinde yaşamanın başka bir biçimiydi onun için. Yazıların arasında o kadar çok zaman geçiriyordu ki işler aksamaya başladı. Sonra anlaşıldı ki yaptığı sakarlıkların nedeni, kendini başka âlemlere kaptırması değil, gözlerindeki bozuklukmuş. Ona yedek gözlüğümü verdim. Çuval giysilerinin içinde gözlüklü bir köle oldu. Kütüphanemin neredeyse tamamını okumuş, böyle bilgili bir adamın kölem olarak çalışması yakışık almayacaktı. Onu önce azat ettim; sonra da asistan olarak işe aldım. Üzerindeki çuvalların yerine benim eski elbiselerimden birini giymesini söyledim. Dilediği zaman –yani ben ona bir şey sormadan– benimle konuşabilmesi için izin verdim. O, yılların getirdiği bir alışkanlıkla sözlerimi sessizce onaylamakla yetindi.

İyi bir asistandı. Hatta herhangi bir asistandan çok daha iyiydi. İşlerimin çoğunu ona yaptırmaya başlamıştım. Önceleri yazılarımı düzelttiriyordum, temize geçmesini istiyordum. Sonraları makaleleri de ona yazdırmaya başladım, sadece ona konu başlıklarını ve birkaç ipucu vermem yeterli oluyordu. En az benim yazacağım makaleler kadar iyi olduğunu gördüğümde tüm yazışmalarımı da ona yaptırmaya başladım. Bütün o sıkıcı mektupları okuyarak ömrümü tüketmiyordum artık. O büyük bir ciddiyetle uygun cevapları yazıyordu. Tıpkı bir zamanlar haşlanmış patatesleri soyduğu gibi sessizce... Konulara en az benim kadar hâkimdi. Tek yapmam

gereken, yazdıklarını bir kez okumak ve onaylamaktı. Tüm zamanımı güneşin altında şekerleme yaparak geçirmeye başladım. Özgür ve mutlu bir insan olmuştum.

Kısa bir süre sonra (ya da uzun bir süre sonra... zamanın tiktaklarını saymıyordum ki) düşlerin içinde gezinen bir hayalete dönüşmüştüm. Önce asistanım olarak uyardı beni. Daha sonra dostum olarak yardımcı olmaya çalıştığını söyledi. Neden söz ettiğini anlamıyordum. Bir gün çok sinirlendi. Galiba makalelerden biri kötü bir eleştiri almıştı. Bana bağırıp çağırmaya başladı. Ben de eskiden böyle mi davranırdım diye düşünmeden edemedim. Dünyanın gelip geçici işlerini bu kadar ciddiye almak, kendini hırpalamak ne fena şeymiş meğer. İnsan bambaşka birine dönüşebiliyor. Ona baktığımda artık bir insanı değil, insanların yaratmış olduğu o sıkıcı kurumsallığın bir robotunu görüyordum. Hayır, her şeye rağmen, ben kendimi bu kadar kaptırmamıştım. Üstelik üzerinde benim giysilerim olmasına karşın bana hiç benzemiyordu. Nasıl olup da telefonla arayanların, onun ben olmadığımı anlamadıklarına aklım ermiyordu. Belki de onların duymak istedikleri benim sesim değil, söylemem gerekenlerdi. Delirmiş olduğumu söyleyip duruyordu. Sessizce bekliyordum. Söyleyecek bir şey bulamıyordum. Ona ne oluyordu ki? Bu benim hayatımdı. İstediğim gibi yaşıyordum. Kaygısızca.

Ama durmadı. Bir zamanlar onu terbiye etmek için kullandığım kırbacı çekmeceden çıkardı. Yere iki kez şaklattı. Mademki boş oturuyorsun, bir işe yara diyerek bana yapılacak işleri anlatmaya başladı. Mesele çıkmasın diye durumu kabullenmiş göründüm. Geçmişinden utandığını düşünüyordum. Üstelik bunun farkında bile değildi. Kızgınlık onu aptallaştırıyor olmalıydı. Belki de kafası benim ona öğrettiğim dünyanın sorunlarıyla o kadar meşguldü ki bunları düşünmeye hali kalmıyordu. Bir

zamanlar onu kölelikten azat edenin ben olduğumu unutarak sadece efendisi olduğum günleri hatırlıyordu.

Ona acıyordum. Bir zamanlar onun yaptığı işleri uysal bir şekilde yapmayı kabullenişimin belki de tek nedeni kaygısız hayatımı sürdürmek konusundaki bencilliğim değildi. Bir zamanlar ona çok ağır yükler bindirdiğim için vicdan azabı çekiyor olmalıydım. Her biri cehennem elmaları kadar sıcak olan haşlanmış patatesleri soyarken acım biraz hafifliyor, arınıyordum.

Şimdi ben ağır hareketlerle çay servisi yaparken, o bana bakarak bu okuduğunuz metni yazıyor. Bana acıyor galiba. Aldırmıyorum. Yazdıklarını uzaktan izlemekle yetiniyorum. Yazının çıkışsız bir labirent olduğunu anlaması için daha çok zaman geçmesi gerek.

YAZIYLA İŞARETLENMİŞ

Gecenin sularına kum serpiyorum.
Zerreler düşerken yanıyorlar, bana
çok geçmişte kalmış başka bir
düşüşü hatırlatıyorlar.

SANDMAN

"... Kimberly gözlerini Adams'a dikerek sigarasından derin bir nefes çekti. Konuşmaya niyeti yoktu. Söze onun girmesini bekliyordu. Birazdan, 'Bugün ne yaptın?' ya da 'İş nasıl gitti?' gibi masum bir soruyla başlayacak olan doludizgin kavgaya kendini hazırlıyordu. Artık gündelik cehennemlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiş olan Adams'ın kıskançlık krizleri ile başa çıkmakta zorlanıyordu. Daha ne kadar bu şekilde devam edebileceğini bilmiyordu. Adams, bardağındaki buzu ağzına atıp kıtır kıtır yemeye başladığında, Kimberly akşamdan bu yana durmaksızın içtiği sigaralara bir yenisini daha eklemekle meşguldü. İnsan ancak kocasına karşı nedensiz bir şekilde suçluluk duyabilir, diye düşünüyordu içinden. Adams kravatını gevşetirken müşfik bir ses tonuyla bir süre sonra Kimberly'nin sağ gözünün morarması ile sonlanacak kavgayı başlatan soruyu sordu: 'Bugün neler

yaptın hayatım?' Kimberly'nin altdudağı titremeye başlamıştı bile. Babası yaşındaki bu hastalıklı adamın gözünde neler yapmamıştı ki... Arkasını döner dönmez..."

Birdenbire başucumdaki lamba sönüverdi. Kitabı, okuduğum sayfayı kaybetmemeye çalışarak yanımdaki boş yastığa koydum. Kimberly biraz daha bekleyebilirdi. Elektriğin kesilmiş olduğunu anlamış olmama rağmen lambanın düğmesini el yordamı ile bulup kurcaladım. Yararı yoktu, gerçekten de elektrik kesilmişti. Saati tahmin etmeye çalıştım. Eve yarım gibi gelmiştim. Yatağa girip kitap okumaya başlayalı da neredeyse yarım saat olmuştu. Bu saatte kesilen elektriğin ne zaman geleceği hiç belli olmazdı. Birçok insan yataklarında mışıl mışıl uyuyor olmalıydı. Benim gibi uykusu kaçmış olan birileri varsa bile hiçbiri arızaya haber vermek için çaba göstermezdi. Nasıl olsa uyuyacaklardı. Kesintinin boyutunu anlamak için pencereye yöneldim.

Dışarıda ağır sisli bir hava vardı. Sokak lambaları da sönüktü. Bu açıdan baktığımda her zaman görmeye alıştığım karşı bloklar da sis ve karanlık yüzünden görünmez olmuşlardı. Bir süre caddeden araba geçmesi için boşu boşuna bekledikten sonra ümidimi kestim. Pazartesi gecelerinin şehrin en sıkıcı, en ölü zamanları olduğunu biliyordum. Hava almak için pencereyi açtığımda dumanlı, soğuk bir karanlık genzimi yaktı. Pencereyi kapattım. Isınmak için bacaklarımı kalorifer dilimlerine yasladım. Hızla soğumaya başlamışlardı. Ne yapacağımı kestiremiyordum. Yatağa dönüp uykumun gelmesini bekleyebilirdim ya da evin içinde bir ışık kaynağı arayabilirdim.

El yordamı ile mutfağa doğru giderken evde hiç mum bulunmadığını hatırladım. Ne bakkallarda satılan beyaz mumlardan, ne de artık her evde bolca bulunan süs mumlarından vardı. Bir süre karanlığın içinde kör bir

hayalet gibi dolandıktan sonra aklıma geldi: Olası bir depremde alıp kaçmak üzere hazırlamış olduğum, ancak kısa bir süre sonra dolaplardan birinin içinde unutulmaya terk ettiğim çantanın içinde bir el feneri olacaktı. Feneri bin bir güçlükle bulup düğmesine bastığımda çok kısa bir an ampulün filamentinin kızardığını, ardından da pilinin son nefesini verdiğini gördüm. Yoğun karanlığın içinde bir an parlayıp sönen ışık gözlerimi o kadar kamaştırdı ki, ampulün gerçekten yanıp yanmadığına emin olamadım. Belki de yandığını hayal ettim. Bilinen tek gerçek karanlığın sürmekte olduğuydu. Çantayı olduğu gibi bırakıp yatağa geri döndüm.

Bir süre gözlerimi kapatıp uyumaya çalıştım. Oda o kadar karanlıktı ki gözlerim açık mı değil mi anlayamıyordum. Hiç değilse bir kibrit ya da çakmak olsaydı diye hayıflanırken gözümün önüne geçen gün ofiste masamın en berbat çekmecelerinden birine Zippo çakmağımı fırlatan halim geldi. Sigarayı tüm aksesuarları ile birlikte bırakma kararımı uygulamaya başladığım o sersemlik anı. Oysa şu anda bir sigara içmek için neler vermezdim... Bir köşede unutulmuş sarma sigara tütünüm olacaktı ama... Sigara olsa bile neyle yakacaktım ki? Elektrik ocağı kullandığım için kibrit ya da çakmak da yoktu. Kendimi uygarlığa tam anlamıyla teslim etmiştim.

Uyku gelmek bilmiyordu. İç sıkıntısıyla sağdan sola dönüp dururken biraz önce karanlık yastığın üzerinde unuttuğum kitapla burun buruna geldim. (İki kişilik bir yatakta ben ve açık unutulmuş bir kitap.) Kimberly çoktan yumruğu yemiş olmalıydı. Aslında iç sıkıntımı artırmaktan başka bir işe yaramayan romanı neden okuyordum ki... Çözümsüz insan ilişkileri, bunalımlı kent betimlemeleri, yorgun psikolojik irdelemeler... Kendi yaşamımın incelikten ve estetikten uzak ayrıntılarının kötü bir çeşitlemesinden ibaret bu tür romanlar okumayı bı-

rakmalıydım. Yan dönerken kitap yataktan düşerek öyle korkunç bir sesle yere çarptı ki birdenbire uyandım. Bir süredir uyku ile uyanıklık arasında gezindiğimi ancak o zaman kalbim küt küt atarken anladım. Sanki kitap yere düşerken aynı anda bu gürültüyü fırsat bilen bir hırsız kapıyı baltayla kırıp içeri girmiş, sinsice ikinci bir gürültü anını beklemeye başlamıştı. Yatakta doğrulup evi dinlemeye başladım. Çıt çıkmıyordu. Kendi nefesimden, kalp atışlarımdan başka bir canlılık belirtisi yoktu. Bu abartılı sessizlik, içimdeki ilkel adamın korkularını körüklüyordu. Hiç olmazsa caddeden bir araba geçseydi... Evet, pazartesi gece yarısından sonra insanların sokaklarda dolaşmamalarını anlıyordum ama... (Ama sessizliğin bu kadarı da biraz tuhaf değil miydi?) Yıllar önce görmüş olduğum bir kâbus bilinçdışının zamansız uzayında aniden canlanıverdi.

Bu yoğun karanlığın aksine, kâbus günlük güneşlik bir akşamüzeri başlıyordu. Evimin bulunduğu mahallenin sokaklarında yürüyordum. Hemen hemen her şey gerçek hayattaki gibiydi. Bir ayrıntının dışında: Sokaklar asfalt ya da taş değildi. Nereden geldiği bilinmeyen bir çöl kumuyla kaplıydı tüm yollar. Ben de sıcak kumların üzerinde bir yandan yürüyor, bir yandan da hayretle her yeri kaplayan kuma bakıyordum. Deniz kenarında görmeye alışkın olduğum istridye kabukları gibi kumula gelişigüzel dağılmış takma dişleri fark ettiğimde bu sıradışı rüya hızla korkunç bir kâbusa dönüşmeye başlamıştı. İçimde büyüyen dehşet duygusu bir bilgiyi daha taşıyordu beraberinde: Bu şehirde, bu mahallede, bu sokaklarda, bu evlerde hiç kimse YOKTU. Herkes ya ölmüş, ya da kaçmıştı. Benden başka kimse kalmamıştı. (Dişler ölenlere ait olmalıydı.) Bu soyut yalnızlık hissini kaldıramadığım bir noktada uyanmıştım. Yıllar oluyordu. Kömür sobasıyla ısıtmaya çalıştığımız bir öğrenci evinde

gözlerimi açıp kısa, filtresiz bir sigara yaktığımı, mide asidimin ağzıma kadar yükselip tüm genzimi kavurduğunu dün gibi hatırlıyordum. Aradan geçen onca yıla rağmen. Boşa geçmiş onca yıl...

Bitmek bilmeyen karanlık ve kötü düşünceler uykumu iyice kaçırmıştı. Hemen, acilen uyumam gerekiyordu. Yastığı boynumun altına destek yapıp her şeye baştan başlamaya karar verdim. Hiç kımıldamadan, sağa sola dönmeden, cenin pozisyonu alıp yorganın bir bölümünü bacaklarımın arasına sıkıştırmadan, dümdüz yatacaktım. Hiç kımıldamazsam, uyku, kaslarımda kendiliğinden birikecek, en sonunda zihnime ulaşacak, hareketsizlikten yorulan beynim bana farklı bir dünyanın kapılarını açacaktı. Bu, uykusuz gecelerde geliştirmiş olduğum etkili bir yöntemdi. Aldığım bedensel önlemlere ek olarak zihnimi gündelik düşüncelerden uzaklaştırmak için belleğimde kayıtlı duran güzel rüyalardan birini tekrar gözümün önüne getirmeye çalışabilirdim. Uzun süre çalışmadığı için işlevini yerine getiremeyen bir tulumbaya maşrapa ile biraz su doldurmaya benziyordu bu yöntem.

Son dönem gördüğüm güzel rüyalarımdan birinde gece vakti Hisar'ın arka sokaklarında yürüyorum. Büyük çınar ağacının olduğu meydana geldiğimde birdenbire her şey karanlığa bürünüyor. Evler, sokaklar karanlığa gömülmekle kalmıyor, gökyüzündeki yıldızlar da görünmez oluyor. Sanki büyük, karanlık bir bulut geçiyormuş gibi. Bastığım yeri görmeden bir süre daha yürüyorum. Meğer o meydana bir dizi masa konulmuş, bir sokak meyhanesi açılmış. Ağacın altındaki uzun masalardan birine, ilk gençlik yıllarımı geçirdiğim sayfiyedeki arkadaşlarım doluşmuşlar. Onlar beni fark ediyorlar ve bana bağırıyorlar. Bu taraftayız, bize doğru gel, diyorlar. Çok seviniyorum. Onlara doğru yürürken bulutlar aralanıyor ve yıldızlar hiç olmadıkları kadar parlak, ortaya çıkıyor-

lar. Şehir öylesine karanlık ki, büyük deprem gecesinde olduğu gibi yıldızlar kocaman ve yakın görünüyorlar. Hatta öyle ki, her bir yıldızın ışığı yeryüzüne incecik huzmeler halinde iniyor. Küçük spotlardan gelen ince ışık demetleri bulunduğumuz kumsalı aydınlatıyor. Sayfiye yerindeki arkadaşlarım yanlarında kumsalı da getirmişler. Mutluluk içinde yıldızlardan gelen ışık huzmelerini izliyorum. Elimi uzatıyorum ve huzmelerden birinin içinden geçiriyorum. O sırada bilimkurgu filmlerinde kullanılan, vınlamaya benzer bir ses efekti duyuluyor. Yıldız ışığının göründüğünden çok daha güçlü olduğunu anlıyorum... İnsanlar kumsala yayılmışlar. Bu ışıkların bedenlerine değmesinden haz alıyorlar. Bu ışıklar ruhlarımızı ve zihinlerimizi, adını tam olarak koyamadığım bir şeyle doldurarak zenginleştiriyorlarmış. Önce, bu özel anı yaşadığım için seviniyorum. Sonra da endişeleniyorum. Uzayın derinliklerinden gelen böylesine güçlü ışınların zararlı da olabileceğini düşünüyorum.

Bu rüyayı hızla gözümün önünden geçirirken fark ettiğim benzerlik, içimdeki korkunun pekişmesine, aklımın bulanmasına neden oldu. Işıkların birdenbire sönmesi... Aniden bastıran karanlık... Şimdi olduğu gibi! (Bu rastlantının bir nedeni olmalıydı.) Paniğe kapılmak üzere olan zihnimi zorluyor, aklımı ve mantığımı yardıma çağırıyordum. Gecenin bu saatlerinde çalışmaya alışık olmayan zihinsel işlevlerim yaptıkları acil toplantının sonucunu bildirirlerken pek sağlıklı görünmüyorlardı. Önerileri yalın ve netti: Rüyadasın. O gece görmüş olduğun rüyanın bir kâbus çeşitlemesini yaşıyorsun. İçimi rahatlatmak şöyle dursun, kapıldığım çıldırtıcı dehşeti daha da güçlendiren bu öneriye tüm benliğimle karşı çıkmaya çalışıyordum: Ben rüya görürken asla rüyada olduğumu fark etmem ki! Bu bir rüya olamaz. İşte yatağa, yorgana, kendime dokunuyorum ve her şey somut

bir katılıkta. Yorgun aklım ve mantığım umursamaz bir hava içinde beni dinledikten sonra soruyorlar: Rüyada olmadığını kanıtlayabilir misin?

Elbette ki kanıtlayamazdım.

Mücadele etmekten yorulmuş zihnim pes ediyordu. Son bir hamle ile kalkabilir, el yordamıyla banyoya gidebilir, elimi yüzümü yıkayıp kendimi toparlayabilirdim. Tabii sular akıyorsa... Suyun kendiliğinden bu yüksekliğe çıkmasını beklememeliydim. Belki de birazdan kesinti sona erecek, başucu lambası hiçbir şey olmamış gibi ortama ışık saçmaya başlayacak ve ben de kaldığım yerden kitabı okumaya devam edecektim. Nefesimi tutup beklemeye başladım.

Şimdi!

Hayır şimdi!

Tam bu anda!

Şimdi...

...

Soğumaya devam eden karanlıkta hiçbir şey olmuyordu. Ne bir ses, ne bir hareket. Hiç olmazsa müzik dinleyebilseydim. Bu elektrik kesintisine o kadar hazırlıksız yakalanmıştım ki... Örneğin pilli bir radyom, en az birkaç saat süt gibi beyaz bir ışık verecek bir ışıldak lambam, birkaç tane mütevazı mumum, bir kibritim, bir paket sigaram olsaydı, bu karanlığı pekâlâ güzel bir geceye çevirebilirdim. Ama hiçbiri yoktu.

Yok muydu gerçekten? Yoksa her şey algıladığımdan başka türlü müydü? Dile dökmekten bile çekindiğim kötücül bir şeylerin varlığını hissediyordum.

(Aslında elektrikler kesilmemişti. Aslında her şey benim sandığımdan başka türlüydü. Aslında...) Korkuyordum. Hem de çok korkuyordum. Nedensiz, anlamsız, mantıksız bir şekilde korkuyordum. Tıpkı çocukluğumdaki gibi... Ortamda bulunan, henüz tanımlayama-

dığım o kötücül şey her ne ise, onu huylandırmamak için, dikkatini üzerime çekmemek için kımıldamadan, ölü gibi yatıyordum.

Belki de ölmüştüm. Bu da bir seçenekti. Yorgun zihinsel melekelerim bıyık altından gülüyorlardı, ama onların da yüzlerinde hafif bir tedirginlik yok değildi. Belki de ölüm böyle bir şeydi. Elektriğin kesilmesi gibi bir anda karanlığa gömülmekle sonlanan bir süreç. Hiçbir şey görmüyor, duymuyor, hissetmiyordum. Artık bir yatakta yattığımdan emin olamıyor ya da bir kâbus gördüğümü bile hayal edemiyordum. Bu yataktan kalkmalıydım. Ya da orta yaşına merdiven dayamış bir yetişkin olarak sıradan bir elektrik kesintisi ile canlanan çocukluk korkularımla yüzleşmeliydim. Her şeyi en başından düşünmeye karar verdim.

Sanırım ilkokul birinci sınıfın ortalarındaydım. Artık hafta sonları sabah seanslarında oynayan çizgi filmleri bırakmış, vizyondaki westernlere, karate filmlerine gider olmuştuk. Ailenin uzun yıllar boyunca beklediği ilk erkek çocuk olmam nedeniyle büyük dayımın beni yetiştirmek konusunda gösterdiği ilgiydi bu sinema gezintilerinin nedeni. Şimdilerde çözümlediğim haliyle değil; o zamanlarki algımla, tütün kokan, gri takım elbise giyen, ince bıyıklı, kır saçlı, yaşlı bir adamdı büyük dayım. Bu hafta sonu gezmelerinden birinde, otobüsümüz şimdi yerinde yeller esen Tan Sineması'nın önünde durduğunda tutturmuştum bu filme gidelim diye. Belki karate filmlerinden sıkılmıştım, belki Beyoğlunun çamurlu kalabalığından, bilemiyorum; ille de bu filme gidelim demiştim: *Ayın Ondördü Vampirler Gecesi*! Karanlık bir afişin üzerine kırmızı, titrek harflerle yazılmış bu adı okuyunca –demek ki okumayı biliyormuşum– bu filmi mutlaka görmem gerektiği hissine kapılıp, dayımın ceketini çekiştirmeye başlamıştım. Ve dayım büyük bir hata

yaparak o filme beni sokmuştu. Şimdi düşünüyorum da... Ne sinema gişesindekiler, ne yer gösterici engel olmamıştı filme girmemize. Oysa bu üçüncü sınıf korku filmi, üzerimde derin yaralar açacaktı.

O kadar iyi hatırlıyorum ki: Salonun arkalarında bir yerde oturuyorduk. Filmin tek güneşli sahnesi olan giriş bölümünde –şimdi arkeolog olduğunu anladığım– bir kadın ve bir erkek, tarihi kalıntıların olduğu bir yerde gün yüzüne çıkarılmış bir vampir mezarı hakkında konuşuyorlardı. Belli ki, senaryosu çok kötü yazılmış olduğu için seyirciye önbilgileri vermek amacıyla bu sahne çekilmişti. Arkeologlardan kadın olanı gereksiz bir merakla lahdin kapağını açmaya çalışınca sivri taşlardan biri elini sıyırmış, birkaç damla kanı –ne tasadüf– vampir iskeletinin ağzından içeriye damlamıştı. Binlerce yıldır toprağın altında saklı duran kötülük, yeniden dünyaya gelmenin yolunu bu birkaç damla kan sayesinde başaracaktı. Film sonradan nasıl gelişti, tam hatırlamıyorum, çünkü bundan sonraki sahnelerin tamamı karanlıkta birtakım vampirlerle kurt adamlar arasında geçiyordu. İnsan hayvan arası yaratıklar, uzayıp duran dişler, büyüyen gözbebekleri, yarı çıplak vampir kadınlar... Küçük ellerimle gözlerimi kapatmaya çalışıyordum, fakat duyduğum sesler yine de beni korkuyla titretiyordu. Filmin tamamını izledik mi, yoksa yarısında çıktık mı, hatırlamıyorum; ama izlediğim kadarı geceleri yalnız başıma uykuya dalmamı engellemeye yetmişti.

Önceleri babam başucumda otururdu. Ben uyuyuncaya kadar sessizce beklerdi. Eğer uyumadan odadan çıkarsa, üçüncü kattaki evimizin penceresini kırarak odama dev bir kurt adam dalıyor, çığlık çığlığa bağırmama neden oluyordu. Şimdi çevremi saran bu karanlığa bakıyorum da bu korkular gülünç geliyor. Ama çocuk zihnim, gerçek ile masalı birbirinden ayırmakta zorluk çekiyordu.

Sonunda bir gün babam dayanamadı ve dayımı aradı. O zamanlar çocukları psikologlara götürmek pek yaygın bir davranış değildi sanıyorum. "Bu çocuğun ayarını sen bozdun, sen düzelt," dedi babam. Dayımın ne cevap verdiğini, aklından neler geçtiğini bilmiyorum. Sadece bir sonraki cumartesi sabahı sinemaya gitmek yerine başka bir semtin yolunu tuttuğumuzu hatırlıyorum.

Eyüp Sultan'a daha önce de gitmiştik. Bana yıllar önce gitmişiz gibi geliyordu o anda, ama gerçekte –şimdi hesapladığımda– en fazla bir yıl önce, okula başlamadan "elifba" demeye götürülmüştüm. Ailemizin, gelenekleri temsil eden üyesi dayıma göre okula başlamadan önce, Allah zihin açıklığı versin, okumakta yazmakta zorlanmayayım, ilim irfan sahibi biri olabileyim diye Eyüp Sultan'ın müezzininin önünde bağdaş kurup gösterdiği Arap harflerini tekrar etmem gerekiyordu. O sırada Latin harflerine de, Arap harflerine de eşit derecede kayıtsız olan çocukluğum, tekrar etmişti hocanın sözlerini: Elif... elif... ba... ba... cim... cim... Kaç harf söyledik, tam hatırlamıyorum tabii. Hatta cim dedik mi, onu da bilmiyorum, ama elifba ikilisinden eminim. İşte babamın beni "düzeltmesi" için dayıma teslim ettiği cumartesi sabahı yine Eyüp Sultan'ın yolunu tutmuştuk.

Aradan geçen otuz yıl birçok şeyi belleğimden silmeye yetti; fakat o günü çok iyi hatırlıyorum. İlginçtir, şu ana kadar, şu elektrik kesintisinin yarattığı karanlıktan çıkıp gelen korkularım yüzünden düşünmeye başlayana kadar o günü hiç düşünmediğimi fark ettim. Belki de düşünmüştüm... Ama ne zaman? En son ne zaman bu anıların kapağını kaldırmıştım acaba? Bunu kestirmek güçtü. Gözümün önünde beliren görüntü yaklaşık şöyleydi: büyük bir cami avlusu, ortada içine girmemiş olsak kolaylıkla bir türbe diyebileceğim altıgen ya da sekizgen bir yapı ve bu yapının çevresini tavaf eden, elle-

rinden muskalar, tespihler sarkan birtakım sakallı adamlar... Güneşli bir gündü. Havanın da pek soğuk olmadığını hatırlıyorum. Şimdi belleğimde kaldığı kadarıyla, bu havayı solumaya çalıştığımda eski Leyland otobüslerin ipeksi bir dokuya kavuşmuş tutunma demirlerinin kokusunu alıyordum. Bir de, artık benim için tanıdık olan hocanın yanında bağdaş kurup oturduğumuz odanın içine yayılmış olan mangal kömürünün kokusunu... Bu hatıralar belki de gerçeği tam olarak yansıtmıyordu. Muhtemelen zaman içinde belleğim bana oyunlar etmiş, sağda solda rastladığım, ilgili olabileceğini zihnimin adsız köşelerinde birleştirmiş olduğum ayrıntıları ekleyerek bu kısa filmi perdeye yansıtmıştı. Ya da tüm bunlar, bir biçimde, çocuk zihnimin kaydetmekte güçlük çektiği bir hızda yaşanmıştı ve sonradan dayım, durumumu anneme rapor ederken kurduğu cümlelerden devşirmiştim.

Dayım, hocaya "Çocuğa bir korku geldi, akşamları uyuyamıyor, bir çaresi var mıdır?" diye sormuştu. Hoca içeriğini asla öğrenemediğim birtakım duaları yüzüme yüzüme okuduktan sonra, kuvvetli bir muska yazılması gerektiğini, fakat bu muskanın –türbe sandığım yapının penceresinden eliyle dışarıyı işaret ederek– etrafımızda dönüp duran üçkâğıtçılarda bulunmadığını, onların sattıkları muskaların çoğunun içinden boş kâğıtlar çıktığını, yazılı olanların da anlamsız, yalan yanlış, insanı günaha sokacak şeylerle dolu olduğunu söyleyip başka birinden söz etmişti. Çok önemli ve çok güçlü bir adamdan.

Adres, Sahaflar Çarşısı'ydı. Büyük, loş bir sahaf dükkânından içeriye adımımızı attığımızda dev bir çalışma masasının çevresinde oturan yaşlı adamların bir anda sustuklarını ve bakışlarını dayım ile bana çevirmiş olduklarını hatırlıyorum. O andaki yetersiz düşünme yetilerim bile durumumun gittikçe sarpa sardığını söylemişti bana. Artık neden orada olduğumu kavrayamıyordum.

Daha doğrusu, beni önce Eyüp Sultan'a, sonra da bu siyah kitaplarla dolu büyük çarşının gizemli dükkânlarından birine sürükleyen şeyin üçüncü sınıf bir korku filmi olduğunu anlayamıyor, bu olup bitenleri birbirleriyle bağdaştıramıyordum.

Eyüp Sultan'daki hocanın bizi gönderdiği adam önemli bir tarikat şeyhiydi. Fakat şimdilerde televizyonlarda görmeye alıştığımız türden sarıklı sakallı acayip bir adam değildi dayımın konuştuğu. Masanın çevresini saran diğerleri gibi takım elbiseli, kravatlı, tıraşlı, ağır bir adamdı. Dayım durumu bir kez de bu adama anlattı. O anda çok küçüldüğümü, kendimi kusurlu, kabahatli, eksik, yanlış, içine kötü ruhlar girmiş, kurtarılmayı bekleyen bir hilkat garibesi gibi hissederek dayımın arkasında saklanıyordum. Bu sert adam, durumumu dinledikten sonra, "Siz biraz dolaşın, bir iki saat sonra tekrar uğrayın," demişti. Başka bir yorumda bulunduğunu hatırlamıyorum. İyi güçleri elinde bulunduran yaşlı adamların oturduğu loş dükkândan dışarı çıktığımızda, korku filmlerinin gerilimli sahnelerinden sonra ortaya çıkan aydınlık sahnelerin etkisiyle gevşeyip hışırdayan seyirciler gibi rahatladığımı hatırlıyorum. Fakat oraya geri döneceğimizi biliyordum. Bu da, filmin henüz bitmediğini haber veriyordu.

Bir süre çınar altında dolanmıştık. O anda dayımın sadece benim için var olan biri olduğunu sanıyordum. Şimdiki aklımla düşündüğümde, kendisinden çok küçük kız kardeşinin çocuğunu Beyazıt'ta gezdiren bir adamın neler yaşayabileceğini daha iyi anlıyorum. Bir yandan kendini de gezdiriyordu hiç kuşkusuz. Kendi gençliğinin geçtiği sahaf tezgâhlarına ya da çınar altında kıpır kıpır konup kalkan güvercinlere bambaşka gözlerle bakıyor olmalıydı. Küçük yeğenini sinemalara götüren bir adamken bir anda, adı konmamış bir hastalığın mistik tedavi-

lerinin peşinde koşan birine dönüşmüştü. Belki kendisi evli olsaydı, kendi çocukları olsaydı bambaşka bir adam olabilirdi. Belki avcunda tuttuğu küçük ellerimi sıkarken bunları düşünüyordu, bilemiyorum.

Birkaç saat sonra ağır adamların dükkânına geri döndük. Kravatlı şeyh, bizi, elinde küçük iki sayfa kâğıtla karşıladı. Sonra dayıma açıkladı: "Bu yıldıznamenin son iki sayfasıdır, çocuk üzerinde taşırsa iyi gelir." Dayım şeyhin elinden alıp cebine koyarken geçen o kısa süre içersinde büyük bir merakla kâğıtlara göz atmıştım, Arapça yazılardan oluşmuş iki büyük daireyle çevresinde yine Arapça yazılarla dikdörtgene tamamlanmış bir tılsımdı bu. O yazıları ilk ve son kez o anda görmüştüm.

Eve döndüğümüzde dayım anneme şeyhin söylediklerini bir bir anlattıktan sonra tılsımlı kâğıtları cebinden çıkarıp katlamaya başlamıştı. Sonra kâğıda su ya da ter geçmesin diye bir yerlerden buldukları naylonlara sarmışlar; daha sonra da beyaz, eski bir atletimden dikilmiş, üçgen biçiminde bir keseciğin içine koymuşlardı. Artık tılsım, fanilamın sol başına bir çengelliiğne ile tutturulabilecek bir şekle gelmişti.

Daha sonraki zaman dilimini güçlükle hatırlıyorum. Elbiselerimi giydikten sonra çoğunlukla muskanın varlığını unutur; çok nadiren, sınıftaki haylaz düşmanlarımla kapışacağımız zamanlarda benim bir muskam olduğunu hatırlar ve öteki çocuklardan farklı olduğumu düşünürdüm. Kaynağını bilmediğim çok büyük bir ilahi gücün tezahürü olan bir yazıyla işaretlenmiş bir çocuk olduğuma inanırdım. Tabii o dönemlerde bu sözcüklerle düşünmüyordum, ama beni vampirlerden ve kurt adamlardan korumaya gücü yeten bu önemli muskanın diğer birçok şeyden de koruduğuna, hatta bana adını koyamadığım bir üstünlük verdiğine inanıyordum.

Birdenbire çalışmaya başlayan bilgisayarın yazıcısı,

fırının biplemeye başlayan elektronik saati ve aydınlanıveren başucu lambam, elektriğin geldiğini haber veriyordu. Gözlerimi açtım.

Bir an, eve gerçekten de hırsız girdiğini sandım. Gardırobun kapağı açılmış, giysilerim yere saçılmış, oda darmadağın olmuştu. Yerde cansız yatan deprem çantasını gördüğümde tüm bu dağınıklığı benim yarattığımı saniyenin onda biri kadar bir süre içinde fark edip rahatladım. Bir süre daha tavana bakıp neden böylesine korkmuş olduğumu sordum kendi kendime. Her şeyin nedeni zamansız izlenmiş bir korku filmi olamazdı. Sık sık kendini gösteren kâbuslarım, tuhaf rüyalarım... Artık muskam olmadığı için miydi? Ya da inançsızlığım mıydı beni böylesine korkutan? Belki güçlü bir inancım ve o inancın sözleşmesi olan bir muskam olsaydı... (Delirmekten korkmazdım.) Peki inançlarımı tam olarak ne zaman kaybetmiştim? Muskanın ortadan yok olduğu gün mü? Yoksa felsefe kitaplarına ve ansiklopedilere gömüldüğüm lise yıllarımda mı? Ya da dünyanın hiç de adil bir yer olmadığını fark ettiğim üniversite döneminde mi? Sahi, o muska nasıl kaybolmuştu acaba?

Her zaman üzerime bir çengelliiğne ile tutturulmuş olan muska bir sabah yok olmuştu. Annemle tüm aramalarımıza rağmen muskayı bulamamıştık. İkimiz de akşam muskanın üzerimde olduğuna emindik. Yatağımı, odamı altüst etmiş; her ihtimale karşı çamaşır makinesindeki kirlileri yere boca etmiş, tüm evi tepeden tırnağa araştırmıştık. Fakat yoktu. Uzun zamandır korkularımdan bir işaret görmediğim ve dayım eve gelip olaya mistik bir yorum getirdiği için üzerinde durmamıştım. Dayım kaybolma hikâyesini dinledikten sonra bilgiç bir edayla kestirip atmıştı: "Kayboldu, çünkü görevini tamamladı." Bunu söylerken kendinden o kadar emindi ki, "İşte, gerçek bir muska olduğunun en büyük kanıtı; ger-

çek bir tılsım olmasaydı, Eyüp Sultan'daki o uyduruk üfürükçüler tarafından kandırılmış olsaydık muska hiçbir zaman kaybolmayacak, sevgili yeğenimin de korkularına bir çare olmayacaktı," der gibiydi.

Bir daha o tür korkularım olmadı. Yine de kendimi dünya üzerinde yapayalnız hissettiğim, o kâbuslar ve yıldızlardan süzülüp gelen güçlü ışıklarla işaretlendiğim güzel rüyalar beni arada sırada tedirgin etmiyor değil. Belki o şehrin sokaklarına dağılmış olan dişler dayıma aitti; belki rüya ülkemin gecesini aydınlatan ışık huzmeleri yıldıznamenin son iki sayfasından kopup geliyordu, bilemiyorum...

Yüzümü yıkamak ve su içmek niyetiyle yataktan kalktığımda bir süre önce düşürmüş olduğum kitabın üzerine bastım.

Odanın zeminini kaplayan çöl kumunun içine gömülü duran kitabı yerden kaldırıp silkelerken, "Bir şeyin yok ya Kimberly?" diye yüksek sesle söylendim.

Cevap beklemeksizin evin içinde gözden kayboldum.

KUŞKU

Nefes nefese vardığım kıç güvertede çok az boş sandalye kalmış olduğunu görünce hayal kırıklığına uğradım. Ortalara doğru bir yerde sıkışıp kalmış iki boş sandalyeden birine, önce çantamı koydum, kendime biraz yaşam alanı açmak için debelendim, ardından da oturdum. Çevreme bakmaya başladım. Tek başınaydım, çok hızlı hareket etmiştim, ama yine de boş bir masa bulamamıştım. Bu yaşlı teyzeler, amcalar, çocuklu aileler nasıl olup da benden daha hızlı, iki merdiveni bir solukta çıkıp buraya varmışlardı? Anlayamadım.

Birkaç günlük kısa bir aile ziyaretinden dönüyordum. Adanın tatilci kalabalığı içinde, kararmaya fırsat bulamamış bir hafta sonu yolcusu olarak güvertede yerimi almıştım. Birazdan bizi iskeleye bağlayan halatlar çözülecek ve mavi suları yara yara İstanbul'a doğru yola koyulacaktık. Ben, birkaç gün önce adaya gelirken yine gemide başlamış olduğum romanı okumayı sürdürecektim. Arada sırada bakışlarımı denize çevirecek, bu sefer yunus görebilecek kadar şanslı olup olmadığımı kontrol edecektim. Belki sigarayı bırakma kararını başarı ile uyguladığımın bir kanıtı olarak cebimdeki –hafta sonu boyunca açmadığım– sigara paketine dokunmayacak, ciğerlerimi daha az hırpaladığına inandığım pipomu vanil-

ya aromalı tütünle dolduracak, açık havada tüttürmenin zevkini çıkarırken kaptan olma düşleri ile oyalanacaktım. Arada sırada aklıma bir şeyler gelince, sessiz bir telaşla küçük not defterimi çıkarıp yazacaktım. Tarih belirtmeden, aceleyle alınmış notlar.

Halatlar ne zaman çözüldü, farkına varmadım. Yanımdaki boş sandalyeye gençten biri oturmuş. Göz ucuyla şöyle bir baktım kim diye. Okuduğu gazetelerden anladığım kadarıyla efendiden bir çocuğa benziyordu. Elimi çantama soktuğumda bir tereddüt yaşadım. Nedense, kitabı çıkarıp okumaya başlarsam insanlara bir saygısızlık yapacakmışım gibi geldi o an. *Sizinle herhangi bir biçimde iletişim kurmak istemiyorum, güle güle!* Pekâlâ böyle yorumlanabilecek bir davranış. Herkes gibi gazete okumalıydım. Sonra kendi gazetemi yakınımda oturan diğer yolcularla takas etmeli, yeri gelince havadan sudan konular açmalıydım. Beni elinde bir kitapla, kendini başkalarından üstün gören züppe biri sanmalarından korkmuştum. Göz ucuyla şöyle bir bakıp notumu verecekleri endişesi... Tıpkı delikanlının gazetesine bakıp kişiliği hakkında bir yargıda bulunmam gibi hızla yapacaklardı bunu. Sıradan bir refleks.

Yine de kitabımı çıkardım. Bir süre kucağımda öylece kalmasına izin verdim. Bir yandan uzaklaşmakta olan adanın görüntüsüne bakıyor; bir yandan da, ya bir şeyler yazmam gerekirse, o zaman insanlara aldırmadan bunu yapabilecek miyim, diye düşünüyordum. Topluluk önünde bir şeyler yazmak, ortamın mahremiyetine karşı bir tür saygısızlık olarak yorumlanabilir miydi? Sırtım kaskatıydı. Benliğimi, kendi sınırlarım içinde dondurmuş gibiydim. Yavaş yavaş çoğalan, önemsiz bir şeymiş gibi dikkat çekmeyen, fakat sonunda kendini hissettiren o katılaşma teşhis edildiği anda uçup gitti. Gevşemiştim. Saçma düşüncelerle kendimi germek... Küçük bir olasılı-

ğı dev bir paranoyaya dönüştüren, sonra da bundan zevk alan biriydim işte. Toplum içinde kendini var etmekte zorlanan biri. Kendimi tanıyordum.

"Yerime bakabilir misiniz? Ben bir aşağı inip geleceğim."

Tabii, dedim. Yalnız yolculuk etmenin en kötü yanı, tuvalete gitmeniz gerektiğinde çantanızla ilgilenecek kimsenin olmamasıdır. Şanslıysanız, çevrede eli yüzü düzgün insanlar varsa, güvenip bırakabilirsiniz. Yolculuğumuz süresince, bu arkadaşla zaman zaman birbirimizin çantalarına göz kulak olacağımıza dair bir sözleşmeyi imzalamıştık işte. Hesapta olmayan bir sorun çözülmüştü. Çantasına göz kulak olma görevinin yarattığı samimiyete güvenerek çocuğun gazetelerinden birini okumaya başladım. Delikanlı tuvaletten dönünce gazetesini verir, kitabıma dönerim, diye hesaplamıştım. Haberler iç açıcı değildi. Turistik yörelerdeki terör tehlikesinden söz ediliyordu. Yaşadığımız ülkenin ne kadarının içinde olduğunu bilmediğimiz bir savaşın soluk hayaletleri geziniyordu satır aralarında. Çok da üzerinde durmadım. Kim bilir hangi gizli kamuoyu oluşturma planının bir parçası olarak bugün, bu dünyayı uygun görmüştü bize gazeteler.

"Teşekkür ederim."

"Rica ederim... Gazetenize göz atıyordum, kusura bakmayın." Gazeteyi çarçabuk katlayıp uzattım.

Sandalyesine oturduğunda bir sigara çıkardı. Ateşim olup olmadığını sorduğunda olası bir sohbetin ne kadar sürdürülmesinin normallik sınırları içinde kalacağını düşünüyordum. Başka bir şey demedi. Ben de kitabıma döndüm. Romanın kahramanı Adams'ın başı gerçekten de dertteydi. Kendisinden çok daha genç olan karısı Kimberly'yi bir kavga sırasında yanlışlıkla öldürmüş ve hapse girmişti. Yazarın ne yapmaya çalıştığını yeni yeni anlamaya başlıyordum. İki ayrı uzun hikâyeyi bitiştire-

rek bir roman kurgusu yapmıştı. İlk bölümde cinayetle biten bir aşk ilişkisini anlatan bir hikâyenin içindeydik. Kıskanç yaşlı koca, genç karısına dünyayı dar ediyordu. Şimdiyse bir hapishane hikâyesinin içine girmiştik. Demek ki, kıstırılmışlık meselesini iki ayrı yerden ele alıyordu roman. Açık söylemek gerekirse ikinci bölüme gelene kadar bu kitabı seçtiğime pişman olmuştum. Bir romanı okurken pişman olmak da çok kötüdür. Hangi noktasında bırakacağını bilemez insan. Hele bir de okudukça pişmanlık artıyorsa... Boşa geçmiş bir zaman. Şimdi kıskanç kocanın hapishanede edindiği yeni arkadaşları tanıdığımız bölümdeydim. Tuhaf bir şekilde çoğu aşk cinayeti işlemiş adamlar. Kimi karısını, kimi âşığını, kimi ikisini birden öldürmüş. Ama bu mahkûmlardan bir tanesi var ki onu en sona bırakmış yazar. O mahkûm, babasını öldürmüş. Babasının bakımı üzerine tutuştukları bir kavga sırasında karısının, "Sağlığında bana tecavüz etmiş bir adama daha fazla bakmak istemiyorum," demesiyle gerçeği öğrenmiş; çılgına dönmüş ve yatalak olan yaşlı babasını öldürmüş. Onunkisi acı bir trajediydi. Rahatsız ediciydi. Başımı kaldırıp denize baktım. Yunusların geçip geçmediğini merak ediyordum. Gerçi geçmeye başlasalardı güvertedeki çocuklar çığlıklar atarak haber verirlerdi. Ama...

"Ben büfeden su alacağım. Siz bir şey ister misiniz?"

"Hayır, sağ olun. Ya da..."

Cebimden hızla çıkardığım parayı uzatarak bir bira içebileceğimi söyledim. Geri döndüğünde sohbetin kaçınılmaz olduğunu biliyordum. Yaklaşırken, su yerine kendine de bira almış olduğunu fark ettim.

"İstanbul'un neresindensiniz?"

"Beşiktaş. Siz?"

"Bakırköy. Adaya ilk gelişiniz miydi?"

"Hayır. Sizin?"

"Benim ilk gelişim. Pek tatil yapmaya fırsatım olmuyor."

Sormamama rağmen devam etti:

"Çünkü enişteme yanında çalışıyorum. Bakırköy'de bir fotokopi dükkânımız var. Ben grafik tasarım mezunuyum gerçi..."

Bunu söylerken yerini bulmamış insanların hüznüyle boynunu büktü.

"Krizden önce bir ajansta çalışıyordum. Sonra şirket kapandı. Ben de baktım iş yok, enişte min dükkânına gidip gelmeye başladım. Evde oturmak bana göre değil. Aslında ajansta iyi kazanıyordum. Tam iyi bir bilgisayar toplayacak parayı biriktirmiştim ki kriz oldu. Allah'tan o para vardı. Altı ay idare ettim. Bu arada enişte min dükkânına gidip geliyordum. İşte... Sonra kaldım orada."

Lafın burasında yüzü ışıdı birden:

"Ama şimdi, ufak ufak masaüstü yayın işine girmeye başladık. Enişte mi ikna edip bir bilgisayar aldırdım. Şimdilik tez, ödev falan yazıyoruz. Yazıyorum..."

Yol arkadaşım anlattıkça anlatıyordu. Bir yerlerde bu konuşmaya katkıda bulunmam gerektiğini ve laf uzadıkça benim de anlatmam gereken ayrıntıların çoğaldığını hissediyordum. Birazdan, "Siz ne iş yapıyorsunuz?" gibi bir soru gelecekti. Ben de anlatmak zorunda kalacaktım.

"Siz? Siz ne iş yapıyorsunuz?"

Beklediğimden de çabuk gelmişti soru. Gerçekte ne yaptığımı ya da yapamadığımı anlatmanın pek yerinde olmadığını düşünerek, aklıma ilk gelen mesleği söyleyiverdim:

"Mimarım. Serbest çalışıyorum."

"Mimar mı? Güzel bir meslek..."

"Evet. Plan, proje... Eğer anlaşabilirsek yapım işini de üzerime alıyorum."

Atmanın da bir sınırı vardı. Var mıydı gerçekten? Bu noktadan sonra kim tutardı ki beni! Hele ki heyecanlı bir dinleyici varsa...

"Hep merak ettiğim bir şey vardır. Ben, kendim grafiker olduğum için çizimle ilgileniyorum. Fakat iki boyutlu çizdiğiniz o planların bitmiş halini... Nasıl oluyor da zihninizde yaratıyorsunuz? Yani... Örneğin... Bir evi nasıl aklınızda canlandırıp kâğıda geçirirsiniz?"

Mesleğimi(!) ilgilendiren bir konuda teklemeden, açık vermeden, hızla bir şeyler anlatmalıydım:

"Aslında çok da fazla bana bağlı olmuyor. Genelde müşterinin istediği bir ev tarzı oluyor. Kimisi çok ayrıntılı anlatıyor, kimisi sadece evden beklentilerini sıralıyor. Sonra ben onlardan aldıklarımı kafamda evirip çeviriyorum. Aklımda türlü ev görüntüleri canlanıyor. Not defterime eskizler çiziyorum. Genellikle yapının dış görünüme, genel yapısına dair şeyler oluyor bunlar. Günlerce düşündüğüm oluyor. En zevkli kısmı o çünkü. Bir kere karar verdikten sonrası daha teknik bir olay. Ama o hayal etme sürecinde... Yatmadan önce hep gözümün önüne o ev geliyor. İçinde dolaşıyorum, merdivenlerinden çıkıyorum..."

Kaptırmış gidiyordum. Bir mimarın nasıl düşündüğünü bilmiyordum elbette. Bildiğim tek düşünme tarzı kendiminkiydi.

"En son Rumelihisarı'nda bir köşkün tadilatını aldım. İş ancak haziran sonunda bitti. Altı ay çalıştık. Artık bir tatil yapayım dedim."

Ben yalan üstüne yalan uydururken soğuk bir esinti çıkmıştı. Herkes sözleşmiş gibi çantalarından ceketler, hırkalar çıkarıp giyiyordu. Yol arkadaşım üşümemiş gibiydi.

"Bizim de işlerin en hafif olduğu zamanlar bunlar. Geçen sene ajansta ilk yılım olduğu için tatil yapama-

mıştım. Sonra da enişteмin yanından ayrılamadım. Bilgisayarı aldırttık, parasını çıkarmak lazım, diye düşünüyordum. Sonra halime acıdı da, oğlum git bir hafta tatil yap, dedi. Ben de bir dergide görmüştüm, adada ucuza tatil yapılabiliyor diye... Atladım gemiye cuma akşamı..."

Yan gözle denizi gözlüyordum. Hava bozacağa benziyordu. Yunuslar ortada yoktu.

"Gemide yine arka güverteye oturmuştum. Yolculuk sırasında bir kızla tanıştık. Güldük eğlendik. Kafa bir kız. O da yalnız çıkmış tatile. Gemi adaya yaklaşırken, birlikte kalalım mı, diye sordu. Bu fikir benim de hoşuma gitmişti, kabul ettim. Sonra bir pansiyon odası tuttuk. Kimse bir şey sormuyor. Ortam rahat yani..."

Bu kadar ayrıntıya girdiği için pişman olacak mıydı? Bana bunları neden anlatıyordu ki?

"O gece birlikte olduk. Hemen..."

Sesinden, onun bir kadınla ilk kez tam anlamıyla birlikte olduğunu anlamıştım. Çok şaşılacak bir şeymiş gibi vurgulamıştı "hemen" diye...

"Ertesi gün, yani dün, her şey çok güzeldi. Ama akşam olunca işler değişti. Gittik, bir yerlerde içtik. O benden çok içiyordu. Pansiyona döndüğümüzde, ne yapıyorsun, dedim kendi kendime. Bugün de dönmeye karar verdim. Canım sıkıldı bir kere... Artık, bir hafta kalmak istemiyordum."

İlginç gelmişti anlattığı. Ben erkeklerin bu gibi fırsatları kaçırmadıklarını, seçici davranmanın kadınlara özgü olduğunu sanırdım. İşte örnek bir erkek! Hayır deme hakkını kullanan genç bir adam. Bravo, dedim içimden. Ben olsam kolay kolay vazgeçmezdim o maceralı tatilden. Bir hafta olsun, sonuna kadar giderdim. Kız güzel miydi acaba? Esmer miydi, sarışın mıydı? Nedense gözümün önüne adada çok sık karşılaştığım kelebek tokalı, kırmızı tırnaklı, marsık gibi yanmış kızlar geliyordu.

Nasıl bir kız olduğunu doğrudan soramayacağım için onu biraz daha konuşturmaya çalıştım:

"Neden canınız sıkıldı? Garip bir şey mi oldu?"

Yol arkadaşım soruyu cevaplamak için ağzını açtı ve hemen ardından kapattı. Büyük bir hava lokmasını gövdeye indirmiş gibiydi. Gözlerini kapadı, ağzına gelen mide asidini acıyla yuttu.

"Beni gemi tutar da..."

Tedirgin olmuştum. Yüzünün renginden, birazdan bir kusmuk fıskiyesine dönüşeceğini anlamıştım. Diz dize oturuyorduk. Kusma menzilinin içinde olduğum için telaşlandığımı fazla göstermekten çekinerek:

"Aşağı katlar daha az sallar, isterseniz bir dolaşın."

Sözlerimi duyar duymaz ayağa kalkıp hasta bir adam gibi merdivenlere doğru sarsak adımlarla koştu. Tehlike geçmişti. Rahatladım. Çantasını tabii ki benim gözetmem gerekiyordu, daha önce anlaşmıştık ya...

Kitabıma döndüm. Gözlerim satırlarda geziniyordu, ama aklım yol arkadaşımın anlattığı kıza takılmıştı. Ne yapmıştı da bizimki vazgeçmişti? Düşünüp duruyordum: Kendi söylediğine bakılırsa kızın fazla içmesi geçerli bir neden olabilirdi. Olabilir miydi gerçekten? Belki de çocuk tutucu biriydi? Ama öyle olsa, başından kabul etmezdi bu tatil kaçamağını. Böyle maceralar yaşamak üzere çantasını alıp meçhul bir yere doğru yola düşen kızlar vardı demek ki... Neden bana hiç rastlamazdı ki böyleleri! Peki, çocuk ayağına gelen bu fırsatı neden geri tepmişti? Saçma bir durumdu. Anlaşılmaz bir durum. Ama şöyle düşünmekten de kendimi alamıyordum: Her şeyin bir açıklaması vardır. Mutlaka çözülebilir. Hiçbir hareketimiz nedensiz değildir. Değil midir gerçekten? Bilmiyorum. Öyle olsa bile hangi davranışların nedensiz, hangilerinin bizim anlayamadığımız bir nedenle gerçekleşmiş olduğunu ayırt edemeyeceğimize

göre, her olayın keşfedilebilir bir nedeni olduğunu varsaymalıyız. Eğer anlayamıyorsak bazı şeyler çarpıtılmış, bazı şeyler saklanmış, ya da değiştirilmiş demektir. Hayır, yalan söylediğini sanmıyordum. Bu ilk bakışta çelişik görünebilir, ama yine de sanmıyordum. Evet, ben mimar olduğum yalanını söylemiştim ve zavallı yol arkadaşımın söylediklerimden zerrece kuşkulanmamış olduğuna emindim. Ama onun anlattıkları yalan değildi. Belki eksikti, ama yalan değildi. Neden? Bilmiyordum, ama öyle hissediyordum. O kadar akıllı olamayacağını mı düşünüyordum? Nedensiz yere yalan söylemek akıllılık göstergesi ise evet! Ben yalan söylemiştim, ama kendimi korumak için uydurmuştum o masalı. (Neden korunma ihtiyacı hissettiğimi irdelemeyi başka bir zamana erteledim.) Çocuğun böyle bir şeye ihtiyacı yoktu, çünkü ben ona bir şey sormamıştım. O bana ne iş yaptığımı sormuştu ve ben cevap vermek zorunda kalmıştım.

Peki, ama anlatmadığı neydi? Delikanlıyı zihnimde canlandırmaya çalıştım: En belirgin özelliği neydi? Genç oluşuydu, evet, bu bir. Tecrübesizdi, bu iki. Özellikle kadınlar konusunda sıfırdı, tamam, üç etti. Hatta bu ilk deneyimiydi. Anlaştıysak, dört etti. Bundan sonra birkaç olasılık kalıyordu geriye: Ya başarısız olmuştu, ki kuvvetle muhtemeldi. Belki de eşcinseldi? Olabilir miydi? Benimle konuşmak için can atıyordu. Öyle miydi? Hayır, sanmıyordum. Kızla yaşadıklarına döndüm: Başarısız olmuştu. Ya da... Ya da kızdan korkmuştu. Kızın isteklerini karşılayamayacağını düşünmüş olabilirdi. Ya da... Tabii ya! Neden aklıma daha önce gelmemişti ki! Parası bitmiş olmalıydı: Kız buna bütün gün para harcatmıştı. Az parayla tatil yapılabildiği için bu adayı seçmişti ve bir haftalık parası vardı. Ama kız bütün bir gün ve gece boyunca para harcatmış, bol bol içki ısmarlatmış, tatilini beda-

vaya getirmişti. Bizim zavallı da paraların suyunu çektiğini görünce dönmek zorunda kalmıştı.

Bu saçma ve basit gizemi çözdüğüme emin olduktan sonra romanıma iç rahatlığı ile dönebilirdim artık. Adams'ı hapishanede baba katili ile baş başa bırakmış olduğum bölümden okumaya devam ettim. Belli ki birkaç sayfa sonra bu tanışma faslı bitecek ve kahramanımız bu ortamın sosyal ağına bir yerinden dahil olacaktı. Beklentimin aksine, baba katili anlatacaklarını bitirdiğinde Adams kendi hikâyesini anlatmaya başladı. Kitabın ortasında –yanlışlıkla da olsa– öldürmüş olduğu ve aslında kitabın başından beri türlü eziyetler ettiği Kimberly ile nasıl tanıştığını anlatıyordu. Açıkçası biz okur olarak Adams'ı böyle tanımamıştık. Tanışma olayına da tanık olmamıştık. Biz onları tanıdığımızda Kimberly'nin öldürülmesine tamı tamına bir hafta vardı. Kitabın ilk yarısında, Kimberly ile beraberce nefret ettiğimiz kötü karakterdi Adams. Ama şimdi hazin bir aşk hikâyesi anlatıyordu. Belki de hayatının en mutlu dönemleri olduğu için bunları anlatıyordu. Belki de yazar, bize gerçeği bir de başka yönünden anlatmayı deniyordu.

Güvertedeki gürültü artınca başımı kaldırdım. Evet, sallanıyorduk, ama bu kadar tatava etmenin bir âlemi var mıydı? Etrafım kusan ya da kusmak üzere olan insanlarla çevriliydi. Zavallı çocuk ne âlemdeydi acaba? Çantası da ayaklarımın dibinde duruyordu. Tuvalete giderken çantama bekçilik ettirme hakkımı henüz kullanmamıştım. Bira da içtiğim için fazla zamanım kalmamıştı. Okuduklarımı düşünsel olarak kendi yaşantım üzerinde tartmaktan büyük bir haz aldığım için "gerçeğe bir de başka yönünden" bakmayı denemeli diyordum kendi kendime. Onu aşağılara gönderen bendim. Alt katların daha az sallandığı doğruydu. Onun iyiliği için göndermiştim. Boş salonlardan birinde uyuyup kalmıştı besbel-

li. Bundan sonra neler olacağını, ne yapmam gerektiğini hesaplamaya koyuldum. Bir süre sonra mecburen tuvaletin yolunu tutacaktım. Aşağıya inmişken delikanlıyı sızıp kaldığı yerde bulup uyandıracak, gerekirse çantasını aşağıya taşıyacak ve ondan tamamen kurtulacaktım.

O halde uygulamaya geçebilirdim. Kararlı bir şekilde ayağa kalktım. Dalgın dalgın beni izleyen amcaya çantalarıma bakmasını rica ettim. Cevap vermesine fırsat vermeden hızlı adımlarla merdivene ulaştım. İç mekâna girince yüzümü yalayan sıcak hava bana dışarının oldukça serin olduğunu hissettirdi. Belki artık ben de içeri girmeliydim. Güneş batmak üzereydi. İstanbul puslar içinde görünmeye başlamıştı. Tuvaletten çıkınca yine seri hareketlerle orta salonları katettim. Birini aradığımı belli etmeye çalışarak koltuklara bakıyordum. "Yanlış anlamayın, sizi değil bir başkasını arıyorum" bakışıydı bu. Orta katta yoktu.

Koltuklara serilmiş insanların suratlarına bakarken delikanlının yüzünü tarif etmem gerekse bunu yapamayacağımı, ama onu gördüğümde tanıyacağımı hissediyordum. Yüzüne hiç dikkat etmemiş miydim peki? Örneğin, anlattığı hikâyeyi dinlerken... Delikanlının yüzünü bulanık da olsa güçbela zihnimde canlandırmıştım. Kaçağın robot resmi... yok, hayalresmi ile aşağı kattaki salonların yolunu tuttum. Bir yandan da gülümsüyordum. Adını bile bilmediğim birinin peşindeydim. Bu duygu hoşuma gidiyordu. Bir tür dedektiflik işine bulaşmışım gibi... Alt kattaki salonları da bitirdiğimde delikanlıyı bulamamıştım.

Tuvalete uğradıktan sonra çaresiz güvertedeki yerime döndüm. Amca ve çantalar bıraktığım gibi duruyordu. Herkes soğuktan olsa gerek daha yavaş hareket ediyordu. Ben de ağır çekim oturup çantamdan bir hırka çıkardım. Güvertede oturmaya kararlıydım. Bir daha

kim bilir ne zaman gemi yolculuğu yapacaktım. Üstelik çocuğun çantasını bırakıp gidemezdim. Yanıma da alamazdım... Aslında alırdım, ama bu sefer de delikanlı döndüğünde beni ve çantasını bulamazdı. Döndüğünde... Birdenbire zihinimin içinde ışıktan bir pano yandı söndü. Panoda tek bir sözcük parlamıştı: Dönmeyecek. Nedeni niçini yok. Sadece "dönmeyecek."

Bir süre sessizce sigara içtim. Tüm iç seslerimi susturup bu son düşünceye yoğunlaşmaya çalışıyordum. Nereden çıkarmıştım dönmeyeceğini? Üstelik dönmemesi ne anlama geliyordu? Çantasını yanına almış olsa böyle bir sorun olmayacaktı. O halde?..

Çanta...

Çantasına, saplarının arasına bırakılmış gazeteye, yanında duran boş bira şişesine bakıyordum. Gazetenin görünen kısmında kocaman TER harfleri okunuyordu. Manşet ilk hecesi "ter" olan bir sözcükle başlıyordu. Birkaç saat önce göz atmıştım, hatırlıyordum: Turistik yörelerdeki terör tehlikesinden söz ediliyordu. Terör... "Toplu ulaşım araçlarına yönelik terör eylemleri sürüyor... Konulan bombanın patlaması sonucunda hayatını kaybedenlerin sayısı yedi yüz elli olarak açıklandı. Ancak gemide binden fazla biletli yolcu olduğu ve sağ kurtulanların şu an'a kadar yüz elliyi bulduğu... Hayatını kaybedenlerin listesi şöyle..." Kafamın içinde açılmış olan bir televizyon ekranında spiker bu haberi okuyordu. Bakışlarım güvertede dolaşıyordu. Patlama öncesinde insanlar her şeyden habersiz işte böyle otururlar, diyordum içimden. Bakışlarım tekrar delikanlının geride bıraktığı esrarengiz çantaya döndüğünde... Esrarengiz çanta?

Bir an ürperdim. Neden olmasındı? Kimdi bu çocuk? Tanıyor muydum? Hayır. Tek cümleyle özetlemek gerekse, içinde bulunduğum durum şuydu: Bu delikanlı yolculuğun başında yanına oturduğu bir adamla (benimle) sa-

mimiyet kurmuş, daha sonra da deniz tuttuğunu söyleyerek yerini terk etmiş, çantasını geride bırakarak sırra kadem basmıştı. Bombacı bombayı koyduğu noktanın en uzağına gitmiş olmalıydı. Birazdan gemi İstanbul Boğazı'nın ortasına geldiğinde, her iki yakadan iyice görülebilir olduğunda gerçekleşecek patlamadan kısa bir süre önce –belki de eşzamanlı olarak– denize atlayacak ve hain saldırısını tereyağından kıl çeker gibi halledecekti.

Saçma olduğunu bile bile kendimi bu korkunç hayale teslim etmiştim. Meçhul çanta yarım metreden daha yakındı bana. İçinde gerçekten de bir bomba varsa kurtulmama imkân yoktu. İlk ölenler bu noktanın çevresinde oturanlar olacaktı. Beni mi seçmişti? Hayır. Terör eylemi yapacak biri için o anda önemli olan başka şeyler olmalıydı. Bu tür bir eylemi yapacak biri... Öyle biri miydi peki? Onunla ilgili tüm anları belleğimin içinden çekip çıkarıyor, birer birer gözden geçiriyordum. Halinde tavrında bir tuhaflık arıyordum. Bana anlattıklarını düşünüyordum tekrar. Anlattığı hikâye inandırıcı değildi. Belki kafamı karıştırmak için anlatmıştı. Belki de gerçekten o kızla öyle bir şeyler yaşamıştı. Aslında görev gereği bindiği gemide o kızla tanışmış olmasaydı belki de o bombayı gidiş yolculuğunun başında patlatmış olacaktı. Tabii ya! O kızla samimiyeti kuran kendisiydi. Çantasını bırakıp ortadan yok olmak için! Ama kızın yaklaşımı planlarında küçük bir değişiklik yapmaya itmişti onu. Belki de adada bütün bir gün bu eylemden vazgeçmeyi düşünmüş, ama sonra bu işi yapmak zorunda olduğunu anlamıştı. Çünkü bir görevi vardı! Bulmacanın eksik parçası bu tür bir akıldışı eylem olabilir miydi? Heyecandan kalbim boğazımda atıyordu. Sık sık gazeteler bu tür haberleri vermiyor muydu? Hep başkalarının başına gelen uzak haberler olarak algıladığım bu tür olaylardan birinin yanı başında olmaktan dolayı his-

settiğim korku, ete kemiğe bürünmüştü artık. Neden olmasındı?

Ayağımla çantasını hafifçe dürttüm.

Hiçbir şey olmadı. Ama içinde bir tatilcinin taşıması gereken havlu, mayo, tişört gibi yumuşak şeyler olsaydı daha hafif olurdu diye düşünüyordum. Peki, ne akla hizmet, içinde bomba olduğundan korktuğum bir çantayı tekmeliyordum ki! Bu hareketi bacağım ve ayağım benden izin almaksızın gerçekleştirmişti. Bir refleks. Yüksek bir yerde duyulan o meşhur korku gibi: O yüksek yerde durmaya devam ederse, insanın içindeki çılgın bir yön, bir tür refleksle aşağı atlamak isteyecekmiş gibi gelir ya... İşte o çılgın itkiyle bacağım ve ayağım bu eylemi gerçekleştirmişti.

Patlamamış olması bomba olmadığını göstermezdi. Korkuyla çarpılmış zihnim hemen orayı terk etmem gerektiğini söylüyordu. Ayağa kalktım. Çantalara bakar mısınız komutunu duymaya hazır amcaya bir şey söylemeden aşağı indim. Orta kata ayak basar basmaz geminin burnuna doğru yürümeye başladım. Bomba kıç güvertede patlarsa burun biraz havaya kalkar ve ben de kurtulacak zamanı bulabilirim, diye düşünmüş olmalıyım. Burun tarafındaki salona varmadan iskele verilen açıklıkta durup bir sigara yaktım. Sahanlıkta birkaç yolcu, denizin köpüklerine bakarak sessizce sigara içiyordu. Hipnotik bir transa geçmiş gibi... Bir tanesi yere oturmuş ve başını denize doğru uzatmıştı. Dikkatle baktığımda onun aradığım delikanlı olduğunu fark ettim.

"Daha iyisiniz ya?"

Onu gördüğüm anda bütün komik kuşkularım uçup gitmişti. Daha iyi görünüyordu. Birlikte yerimize döndük. Belli ki berbat bir yolculuk geçirmişti. Çantasını alıp aşağıya dönmek istediğini söyledi. İskele verilir verilmez kendini kıyıya atacak, belki de denizaşırı tatillere tövbe

edecekti. Kafasında türlü türlü sorunlar, hayaller, ümitler ve mutsuzluklarla uzaklaşıp giden delikanlıya bakarken durumun acıklı olduğuna hükmettim. Güzelim yolculuk berbat olmuştu. Akıldışı paranoyalar içinde geçirdiğim bu yolculuğu unutmak için romana geri döndüm.

İşte, bir grup mahkûm bir kaçış planı hazırlıyorlardı. Kahramanımız Adams, adamlara katılmakta hiç tereddüt etmemişti. Bunun nedenini romanın son sayfalarında bulacağımdan emindim. Muhtemelen en yaşlı olduğu için planın en tehlikeli yerinde kendini feda ederek Kimberly'nin ölümünden dolayı hissettiği vicdan azabından kurtulmayı kuruyordu. Belki de başka bir neden gösterilecekti. Bilmiyorum. Ama bildiğim şu ki, bir açıklama gelecek. Gerçek yaşamın tersine, romanlarda her şeyin bir açıklaması vardır. Bir patlama yaşanıyorsa hikâyede bunun hangi duvara, ne niyetle asılmış bir tüfekten olduğu mutlaka açıklanır. Acaba gerçek yaşama tıpatıp benzeyen, olup bitenleri açıklamakta yazarın sorunlarla karşılaştığı hikâyeler var mıdır?

Bu sorunun cevabını bir gün bulabilirim hissiyle ortasından, tam anlamıyla içinden geçtiğimiz şehre bakıyordum. Soru zihnimde şekil değiştiriyordu: Acaba kalbinden içeri girilen başka bir şehir var mıdır?

İKİ FİLM DEVAMLI

Dikkatle perdedeki filmi izleyen Yasemin, mavi yün kazağının içinde olduğundan daha genç görünüyordu. Nefes alıp verirken göğsü inip kalkıyordu. Ali farkında olmaksızın koltuğunda belirsiz bir hareketle kıpırdanarak Yasemin'e doğru birkaç milim yaklaştırdı gövdesini. İçindeki adsız şey, Yasemin'in kokusunu duymak istiyordu. Aslında o "şey", topuzunun dibinde başlayan dağınık saçlarını elleriyle iki yana ayırıp dudaklarını ensesine dokundurmak istiyordu. Bir süre sonra, Ali'nin kendisine bakmakta olduğunu fark eden Yasemin, gözlerini perdeden ayırıp delikanlının gölgeler içinde dalgalanan yüzüne doğru gülümsedi. Hatta Ali'nin cansız bir biçimde koltuktan sarkmakta olan elini tuttu ve ne kadar soğuk olduğuna şaşarak avuçlarının arasına aldı. Ali beklenmedik bu ilgi karşısında gevşedi, mutlulukla filme odaklanmaya çalıştı. Her şey olması gerektiği gibiydi... Öyle miydi? Bir süredir, bazı şeyler nereden doğduğu belli olmayan bir ırmak gibi kendi yatağını derinleştirerek Ali'ye doğru akıyordu.

Filmde olup bitenler ilgisini çekmiyordu. Bir grup mutsuz Fransız kendi aralarında kavga ediyor, ağlıyor, susuyordu. Kadın kahramanın rimelleri akıyor, hüzünlü bir müzik, izleyicileri bu acıya sahip çıkmaya davet ediyor-

du. Ali'nin bu acılara yüz vermeye hiç niyeti yoktu. Koltuklarına yerleştikten sonra Yasemin'den dalga dalga yayılan taze çiçek kokularını içine çekmekten başı dönen Ali'nin bütün gerginliği geçmiş, hatta daha boş bir yerlere oturmalarına engel olan hortlak yüzlü yer göstericiyi bile affetmişti. "Lütfen yerinizde kalın!" demişti sesini alçaltmaya gerek duymaksızın. Ali başlangıçta homurdanmıştı, ama yabancı bir mahallede kavga çıkarmaya hazırlıklı olmadığı hissiyle ve Yasemin'in de kolundan çekmesiyle yer göstericinin işaret ettiği yere oturmaya razı olmuştu. Yasemin, yer göstericinin eline bahşişi sıkıştırarak savdıktan sonra biletleri çantasına koyarken lafı değiştirmek için film hakkında bilgi vermeye başlamıştı. Adı sanı duyulmamış oyuncuları, yönetmeni ve filmin konusunu bir sinema eleştirmeni edasıyla anlattıkça Ali'nin sinirleri daha da geriliyordu. Film festivali saçmalıkları, diye düşünüyordu. Salonu dolduran insanlardan ve tabii ki yer göstericiden nefret ediyordu. Her şey gözüne büyük bir züppelik olarak görünüyordu. Türkçe altyazı olup olmadığını bile soramamıştı sinirinden. Onu yumuşatan, Yasemin'in yumuşacık kokusuydu.

Film, Ali'ye göre çok ağır akıyordu. Metroda yalnız başına yolculuk eden bir kadının dakikalarca perdeyi kaplayan hüzünlü yüzüne baka baka esnemiş, hatta bir ara içi geçmiş, sonra da nedenini anlamadığı bir tartışmanın gürültüsüne sıçrayarak kendine gelmiş, uyukladığını Yasemin'in fark etmemiş olmasına dua ederek ona bakmıştı. Yasemin'e kendini beğendirmek istiyordu. Yasemin... Daha tanışalı bir ay olmasına rağmen âşık olduğunu düşündüğü Yasemin.

Yasemin onun hayran bakışlarını fark edip de elini avuçlarının arasına alıncaya kadar geçen süre içinde Ali son bir ayın muhasebesini yapıp durmuştu. Mehmetler tanıştırmıştı Yasemin'i. Kendi başına birini bulacağı yok-

tu. Bir gece geç vakit Sevim çocukları yatırdıktan sonra Mehmet'le baş başa kalmışlar ve "derin mevzular"a girmişlerdi. Mehmet önceden hesaplanmış bir zamanlamayla evlenme niyetinin olup olmadığını sorduğunda Ali omuzlarını silkerek henüz evlenebileceği biriyle karşılaşmadığını söylemişti. Mehmet piposunu kül tablasına sert hareketlerle vurarak temizlerken, evliliği gözünde büyütmemesi gerektiğini, yalnızlığın insan doğasına aykırı olduğunu, hayatın bir insanla paylaşıldığı zaman çoğaldığını ve buna benzer birçok şeyi anlatmıştı. Ali utanmıştı. Yüzü kızarmıştı. Eksik biri gibi... Taşra otellerinin siyah-beyaz aynalarında unutulmuş bir adam gibi... Kimi aile büyüklerinin tabutlarını taşırken omzuna saplanan o amansız ağrıyı savuşturan yaşlı bir çocuk gibi... Kimsesizlik: Gece evine döndüğünde kombiyi yakmaya üşenmiş, soğuk yatağında kendini oldukça kötü hissetmişti. Hatta birkaç damla gözyaşı yalnızlığını elle tutulur hale getirmişti. Ertesi güne dair ciddi kararlar almıştı: İşe gittiğinde gözünü dört açacak, kızlara alıcı gözle bakacaktı. Hem artık eskisi gibi iş yolculukları yapmıyordu, kök salmanın zamanı gelmişti. Ama ertesi gün ve sonraki günler aldığı kararları çabucak unutmuş, eski haline dönmüştü. Ta ki, Mehmetlerde Yasemin'le tanışana dek.

İlk izlenimi, Yasemin'in ona göre fazla akıllı olduğuydu. Durmadan konuşuyor, şakalar yapıyor, filmlerden kitaplardan söz ediyor, masada kim ne dese, şık bir cevabı yapıştırıveriyordu. Üstelik şifon gömleğinin içinde, otuzlarındaki bir kadın için oldukça çekici görünüyordu. Ali, Yasemin'den hoşlanmıştı, ama kendisinin ona uygun olmayacağını düşünüyordu. Derken yemeğe çıkmışlar, sonra da Yasemin festival için birkaç filme bilet almıştı. Lisedeyken fırlama arkadaşlarıyla okulu kırıp birkaç kez gittikleri porno film oynatan sinemalardan birine yöneldiklerinde, önce dehşete kapılmış, ama sonra

kendisi kuru temizleme makineleri satmak için şehir şehir dolaşırken zamanın çok hızla geçip her şeyi değiştirmiş olabileceğini kabul etmişti.

Ali saate çaktırmadan baktığında filmi yarılamış olmaları gerektiğini düşündü. Gerçi eli Yasemin'in avuçlarında çok mutluydu, ama acilen tuvalete gitmek zorundaydı. Bu sırada, filmdeki kadın telefonda birisiyle kavga ediyordu. Ali'nin o ana kadar filmden anladığı şuydu: Kadın –Cathrine– bir süre önce kocasından boşanmış, şehir merkezinden oldukça uzakta bir banliyö semtine taşınmış, bir resim galerisinde işe girmiş, kendine yeni bir hayat kurmuştu. Boşandığı kocası ise, bir süre önce karısını alenen aldatan kendisi değilmiş gibi şimdi kadını rahatsız ediyor, huzurunu bozuyordu. Durup durup kadının yolunu kesiyor, onsuz yaşayamayacağını söylüyor, Cathrine'in dengesini altüst ediyordu. Oysa Ali ve tüm seyirciler, hüzünlü geri dönüşlerle kadının uzun geceler boyunca nasıl acı çektiğini görmüştü. Hatta Ali görmekten bunalmıştı. Artık ne olacaksa olsun, diyordu içinden. Ama olmuyordu. Hayat ağır akıyordu. Fransız filmlerine alışık değildi ve Yasemin'le evlendikten sonra da alışmaya niyeti yoktu. Yasemin'le evlenmek? Evet! *Ya siz Falanca kızı Yasemin Ayverdi, Ali Tankuş'u kocalığa kabul ediyor musunuz? Evet!* Ali evlendikten sonra Yasemin'e her zaman sadık kalacağına dair kendi kendine sözler verirken salon aydınlandı ve beş dakika ara verildi.

"Beğenmedin değil mi?"

"Yoo, aslında kadın iyi oynuyor. Ama konusu... Yani biraz ağır gidiyor... Arayı iple çektim."

"Yine şanslısın. Bu film çok uzun olduğu için ara verildi. Normalde festival filmlerinde ara vermiyorlar. İkinci yarı her şey değişecek. Bu yönetmenin özelliği o. Aslında ara verilmese daha iyi olurdu ama..."

"Bir şey ister misin? Ben bir dışarı çıkıp..."

"Hayır canım. Ya da... Bir soda olabilir."

Ali müthiş bir dinamizmle yerinden fırladığı gibi fuayenin yolunu tuttu. Hayır canım... Canım... Yasemin'in büyük bir doğallıkla söylediği o güzel kelimeyi tekrar ederek tuvalete doğru koşar adım gidiyordu. Canım, canım, sevgilim, Yasemin, Yasemin... Soda alınacak, sonra patlamış mısır... Sonra Yasemin'in güzel kokulu coğrafyasına geri dönecekti... Ali o anda filmden, festivalden, başlangıçta yabancıladığı ortamdan, her şeyden dolayı aşırı bir mutluluk duyuyordu. Her şeyi yapabilecekmiş gibi bir his... Tuvaletin kapısına kadar sürdü bu mutluluk. Üç pisuvardan ve iki klozetten oluşan küçücük tuvalette kuyruklardan birine girer girmez bir sigara yaktı. Hiç olmazsa sigara meselesini aradan çıkarmış olacaktı. Zihnindeki alışveriş listesine naneli sakızı da ekledi. Ağzı kokmamalıydı. Öpüşmek mi? Kim söyledi onu? Ali sırıtarak sağına soluna bakınırken aynadaki görüntüsüyle göz göze geldi. Uzak kentlerin unutulmuş otel odalarında yaptığı gibi kendine kim olduğunu sordu içinden. Avazı çıktığı kadar bağırarak tekmil verdi hayalinde: *Ali Tankuş! Yasemin'in müstakbel kocası!* Kuyruk eriyip sıra kendine geldiğinde zorlanarak da olsa işemeye başladı. Ağzında tütmekte olan sigaranın dumanı gözlerini yaşartıyor, uzun zamandır çişini tutmaktan kilitlenmiş olan mesane yolları bir türlü umduğu gibi rahatlatmıyordu onu. Göz hizasına yapıştırılmış Prostattan Korunma Derneği'nin duyurusundaki bilgileri okurken içine bir yaşlanma korkusu düştü. Tuvaletten çıkarken saçlarını hafifçe ıslattı ve büfe kuyruğuna yollandı. Yine insanlar, yine kalabalık. Sıra Ali'ye geldiğinde patlamış mısır bitmişti. Soda ve naneli sakız alarak salonun yolunu tuttu.

Ağır kadife perdeyi aralayıp içeri girdiğinde filmin başlamış olduğunu fark etti. Kuyruklarda gereğinden fazla oyalanmıştı. Beş dakika, ancak bir kuyruğa girmesi-

ne yetecek kadar bir süreydi. Kendisi tuvaletteyken Yasemin de büfeye gitmiş olsaydı şimdi çoktan el ele tutuşmuş, patlamış mısırlarını yiyerek Fransız kadının dramını izlemeye başlamış olacaklardı. İşbölümü yapmalıydılar. Ali karanlıkta el yordamı ile yerini bulmaya çalışırken, hayatı paylaşmak üzerine –gelecekte– yapacağı hayali bir konuşmanın metnini hazırlıyordu. Sıra başlarındaki kayıtsız yüzlerden yansıyan ışık, salonu yaşayan ölüler labirentine çevirmişti. Yapacak bir şey yoktu. Yerini bulamıyordu. Yasemin'i bulamıyordu. Aptaldı. Onu hak etmediğini düşünüyordu. Elinde soda şişesiyle ayakta durmuş, ağlamaklı bir şekilde bilinçsizce perdeye bakıyordu. Yasemin'i tamamen yitirmiş gibiydi... Normal insanların dünyasına girmek üzereyken, bunun sadece bir hayal olduğunu fark etmişti. İşte, yine insanlarla dolu bir kalabalığın ortasında yalnızdı. Kaybolmuştu. Artık Yasemin yoktu. Neden öyle olsundu ki? Çıkışta bulurdu Yasemin'i. Başına gelen aksilikleri anlatırdı. Anlardı Yasemin... Tüm genç görünümüne karşın olgun bir kadındı. Ama belki de Yasemin onun filmden sıkıldığını düşünecekti... İlk yarıda çeneleri yırtılana kadar esnemiş, hatta uyuklamıştı. Bu tehlikeyi savuşturmak için filme yoğunlaşmaya karar verdi. Cin gibi izleyecekti ikinci yarıyı!

Cathrine eski kocasından kurtulmuş görünüyordu. Çalıştığı galeride sergi açan bir ressamla atölyesinde içki içiyorlardı. Yağlı saçlarına tarak değmemiş, eğri burunlu bir adamdı ressamı oynayan. Şimdi Yasemin'e sorsa, ne kadar önemli bir oyuncu olduğunu anlatır dururdu. Bundan hiç kuşkusu yok. Ressam, tutkulardan ve hayatın çıkışsızlığından söz ediyordu. Bir süre sonra, nasıl olduysa, aniden tutkuyla sevişmeye başladılar. Cathrine, günlerdir çölde susuz kalmış bir kazazedenin iştahı ile öpüşüyordu. Ali sodasından irice bir yudum aldı. Bu arada müzik de vahşileşmişti. Eğri burunlu ressam, Cath-

rine'in elbiselerini yırtarcasına çıkarırken Ali, bir an lise yıllarına geri dönmüş gibi hissetti. O zamanlar bu sahneleri görmek için okul kırdığını düşünerek gülümsedi. İşte, yeterince bekleyince, doğru sanat filmini seçince her şey kendiliğinden oluyordu... Fakat... Arada sırada gittiği vizyon filmlerinde görmeye alışık olmadığı bir şey oldu Ali'nin. Ressam tüm çıplaklığı ile ortadaydı. Fransız filmlerinin her şeyi açık açık göstermek gibi bir eğilimi olduğuna kanaat getiren Ali, bu sahnenin daha ne kadar süreceğini merak etmeye başladı. Ama tahminlerinin aksine sahne uzadıkça uzuyor, kadınla ressam pozisyondan pozisyona geçiyor, film iyiden iyiye çığrından çıkıyordu. İlk yarıda durmaksızın ağlayan Cathrine, şimdi ressamın kollarında çığlık çığlığa sevişiyordu. Ali şaşkındı. Festival filmlerinde böyle şeyler olabilir, diye kendi kendine açıklamalar bulmaya çalışırken arkasından bir ses duydu. Ona sesleniyorlardı. Birilerinin görüş alanında dikilip durduğunu fark edince hareketlendi. En azından sırtını dayayabileceği başka bir yer bulana kadar dolanacaktı. Gözlerini perdedeki sevişme sahnesinden alamayarak geri geri yürürken bir gölge ile çarpıştı. Sevimsiz yer gösterici olduğunu anladığı adam, kulağına eğilerek fısıldadı: "Yerinizi mi kaybettiniz? Biletinizi görebilir miyim?"

"Bilet mi? Biletim nişanlımın çantasında kaldı."

Nişan mı?

"Şu taraflarda bir yerde oturuyorduk, ama..."

"Beni izleyin."

Küçük fenerini arada sırada yakarak Ali'yi bir kapının önüne kadar getirdi. Merdivenleri işaret ederek, "Yukarıda boş yerler var, burada izleyenlerin dikkatini dağıtıyorsunuz," dedi. Ali itiraz etmek için ağzını açacak gibi olduysa da bu adamla asla anlaşamayacaklarını hissederek sustu.

Merdivenlerin bittiği yer, ince uzun bir koridora açı-

lıyordu. Zayıf, kırmızı ışıkların aydınlattığı koridor tuvalet ve küf kokuyordu. Kapılar eski tip localara açılıyordu. Şaşkınlıkla localardan birine girdi. Kendine ait bir yer bulmuştu sonunda. Kapıyı kapatıp aslında bir filmi hep böyle locadan izlemek istemiş olduğunu düşünerek dört koltuktan en öndekine oturdu. Ali'ye göre, insan bir filmi yalnız başına izlemeliydi. Evlendiklerinde eve bir küçük sinema kurmalıydı. Bunun maliyetini hesaplarken locanın oymalı süslerle bezenmiş korkuluğunu fark etti. Bu eski sinema salonunun geçmişte (çok eskiden, kurulduğu yıllarda) nasıl filmlere sahne olduğunu hayal ederken her şeyin bu locadan daha farklı göründüğünü düşünüyordu. Belki de kanallar arasında dolaşırken karşılaştığı ilk renkli filmler, zamanında bu perdede hayat bulmuştu. Başını kaldırdığında, aşağıdan farkına varmadığı tavan süslemelerini gördü. Yer yer boyaları ve yaldızları dökülmüş, çıplak figürlerle bezenmiş tasvirler büyük bir şöleni anlatıyordu. Ya da Ali'ye öyle geldi. Perdede, sevişme sahnesi devam ediyordu. Zaman zaman Cathrine'in, üzgün bir kadın için fazla güzel olan memeleri tüm perdeyi dolduruyordu. Ali bir süre sahneyi izledikten sonra, sodanın kalanını bir dikişte bitirdi ve Yasemin'i bulmak umuduyla gözleriyle izleyicileri taramaya başladı. Film karanlık olduğu için, izleyiciler de perdeden yansıyan ışıkta ancak birer karaltı gibi duruyorlardı. Yine de Ali yılmaksızın arka sıralardan başlayarak yavaş yavaş izleyicilerin siluetlerini inceliyordu.

Tam ümidini kesmişken... Yasemin'i görür gibi oldu. Emin olamıyordu, ama oturdukları yer civarında bir yere bakıyordu. Bir yanı boştu, bu onun yeriydi işte. Küçük bir dürbünü olsaydı... Bu locaya yakışacak bir opera dürbünü... Sonra umutsuzca soda şişesinin dibine dayadı gözünü. Kavanoz dipli dünya! Hiçbir şey anlaşılmıyordu. Bu arada, film iyiden iyiye pornografik bir nitelik kazan-

mıştı. İkinci yarı her şey değişecek, derken Yasemin bu sahneleri bilerek mi söylemişti? Ali artık perdede olup bitenlerle ilgilenmiyordu. Yasemin olduğunu düşündüğü kızın gölgesine bakıyordu. Bir ara aydınlık bir sahnenin ışığı gölgeleri aydınlattı. Ali emin olmak şöyle dursun daha da şaşırdı. Çünkü Yasemin diye baktığı kızın saçları omuzlarına dökülüyordu ve... Ve öteki yanında oturan adamın omuzuna yaslamıştı başını. Belki de başka biriydi... Ama mavi yün kazağını görmüştü. Görmüş müydü? Adamın elleri o kazağın içinde miydi yoksa?

Ali gördüklerinin bir yanılsama mı, yoksa gerçek mi olduğunu ayırt edemez durumdaydı. Tüm gücüyle Yasemin olduğunu düşündüğü kızın oturduğu yere odaklanmaya çalışıyordu. Gözünün önünde benekler uçuşuyordu. Bir süre sonra Yasemin'in üzerinde artık mavi kazağının olmadığını, yanında oturan adamın da çıplak olduğunu gördü! İki eliyle locanın korkuluğunu kavramış, gövdesini boşluğa doğru uzatmış, dehşetle aşağıyı izliyordu. Sadece Yasemin ve yanında oturan adamın değil, diğer izleyicilerin de tuhaf bir devinim içinde olduğunu görüyordu. Ali, tüm salonun büyük bir orjiye sahne olduğunu anladığında, artık mantıklı düşünme yetisini yitirmişti. Bir an başı döndü. Locadan aşağıya... Aşağıya... Onların içine düşme korkusuyla bakışlarını izleyicilerden zorlukla ayırdığında onu yeni süprizler bekliyordu. Komşu locaların da insanlarla dolu olduğunu fark etti. Tam yanındaki locada mastürbasyon yapan yaşlı adamın, lisedeki tarih hocası olduğunu gördüğünde bir tür kâbusun içinde olduğunu tam olarak anlamamıştı; çünkü tüm kâbuslarda olduğu gibi, Ali'nin içgüdüleri o sırada kendini bu korkunç ortamdan bir an önce çıkarmaya çalışıyordu.

Ali olup bitenlere anlam vermekte çaresiz kaldığı şu anda evinde uyanmak, hatta Yasemin diye birini hiç tanımamış olma pahasına şu iç sıkıcı rüyadan çıkmak isti-

yordu. Hızla geri dönüp elini locanın kapısına attığında üzerinden kilitlenmiş olduğunu fark etti. Kapıyı yumruklamaya başladığında çıkardığı gürültüyü aşağıdaki izleyiciler bile duydular. Duymuş olmalıydılar.

Hortlak suratlı yer gösterici, kapıyı hışımla açıp Ali'yi kolundan tuttuğu gibi dışarıya sürüklerken, bir yandan da, "Sürekli sorun çıkarıyorsunuz beyefendi! Hep sizinle uğraşamam ki ben! Hem biletsiz giriyorsunuz, hem de..." diye söyleniyordu. Ali yenik bir şekilde kendini kapının önünde bulduğunda, gün ışığına alışması biraz zaman aldı.

* * *

"Ali! Nerdesin?"

"Yasemin?"

"Yarım saattir seni bekliyorum. Beş dakika ara bitince dönmeyince ben de çıktım. Zaten film de sarmamıştı..."

"Ben, şey... Gecikince içeri almadılar. Yani o yer gösterici..."

"Ben de fuayede çay üstüne çay içtim... Neredeyse gidiyordum."

"Bir süre yerimizi aradım, ama bulamadım. Sonra..."

Yasemin, Ali'nin anlattıklarını dinlerken koluna girdi. Ali evlendikten sonra Fransız filmlerine gitmeyeceğine dair gevşek kararlar alırken Yasemin'in saçlarını açmış olduğunu fark etti. Bunun üzerinde durmalı mıydı? Durmamaya karar verdi. En azından şimdilik... Cebindeki naneli sakızı ağzına atarken Yasemin'in kokusunu duymaktan mutlu olduğunu hissediyordu. Şimdilik... Birlikte caddenin kalabalığına karıştılar.

BİZE KUŞDİLİ ÖĞRETİLDİ

BİZE KUŞDİLİ ÖĞRETİLDİ

Sana dayımın hikâyesini anlatmış mıydım?

BAŞIMI HAYIR ANLAMINDA İKİ YANA SALLIYORUM. BUGÜNÜN HİKÂYESİ DE BU İŞTE DİYORUM. LOKMAMI BİTİRİP BİR SİGARA YAKMAMI, GÖZLERİMİ GÖZLERİNİN İÇİNE DİKİP ANLATACAKLARINA YOĞUNLAŞMAMI BEKLİYOR.

TABAĞIMA ACELEYLE GÖZ ATIYORUM. HÂLÂ BİR SİMİDİN YARISI VE BEYAZPEYNİR KIRINTILARI SÜPÜRÜLMEK İÇİN BENİ BEKLİYOR. HER SEFERİNDE GETİRDİKLERİMİ, KITLIKTAN ÇIKMIŞ GİBİ YEMESEM OLMAZ DANKİ.

AKŞAMÜSTLERİ İLHAN'A UĞRAMAYI ALIŞKANLIK HALİNE GETİRMEME NEDEN OLAN ANLATTIĞI HİKÂYELER OLDUĞU KADAR BU KAÇAMAK BEŞ ÇAYI TÖRENLERİ GALİBA.

BİRDE İLHAN'I HEP BIRAKTIĞIM YERDE BULMANIN VERDİĞİ RAHATLIK.

Dayım 53 doğumludur. Üç kız kardeşten sonra özlemle beklenen evin tek erkek çocuğu. Teyzemlerle arasındaki yaş farkı onun adeta dört anneli bir çocuk gibi büyümesine neden olmuştur.

Düşünsene benimle arasında sadece beş yaş var. Dayım doğduğunda evdeki ortamı düşünebiliyorum.

Şuradaki albümleri görüyor musun? Onların neredeyse yarıya yakını dayımın çocukluğunda çekilmiş fotoğraflarla doludur.

Her doğum gününde bahçede kurulan büyük yemek sofrasına dizilen akrabaların, konu komşunun fotoğrafları. Her yıl birer ikişer eksilen neşeli bir yaşlılar grubu

ALBÜMLERDEN BİRİNİ ÇEKİP KUCAĞIMA BIRAKIYOR. HAKİKATEN BİR SÜRÜ SİYAH-BEYAZ FOTOĞRAF. GELECEĞE DOĞRU GÜLÜMSEYEN BU İNSANLAR NEREYE DOĞRU BAKTIKLARINI TAHMİN EDEBİLİRLER MİYDİ ACABA?
NEREDEYSE BAŞKA BİR ÇAĞIN İNSANININ ZİHNİNDE UYANDIRACAKLARI KARMAKARIŞIK DUYGULARI...
İNSANIN GENİŞ BİR AİLESİ OLMASI BÜYÜK BİR ROMANDA YAŞAMAK GİBİ OLMALI. HER BİRİNİN HİKÂYELERİ VE DEDİKODULARI İLE AKAN BİR HAYAT...
ÜÇ DÖRT YAŞINDA BİR ÇOCUĞU TAŞIYAN SİYAH BİR KÖPEĞİN RESMİNDE DURUYORUM.

Dayım yine. O da Kont. Tuhaftır dayım ortadan kaybolduğunda Kont da yok olmuştu. Oysa köpekler kediler gibi değildir.

Her neyse dayım içine doğduğu aileye beklenmedik bir mutluluk yaşatırken daha önceden bilmedikleri bir yaşantının içine girmelerine neden olmuş. Bir erkek çocuk yetiştirmenin zorlukları.

Dedem kızlarının yetişme ile ilgili herhangi bir sorun yaşamamıştı, sert varlığı yo yordu. Uzun yol kaptanlığı yaptığı yıllardan biriktirdiği para genç yaşta emekli olmasını sağlamış, her zaman evinin kaptanı olması evdeki disiplin ortamını da garanti altına almıştı sanıyorum. Susup, ellerindeki oyuncakları ile beraber yataklarına tıpış tıpış gitmeleri için şöyle bir bakışı yeterli olurmuş.

Her sabah, ezan ile başlayan ev yaşantısı dedemin tıraşına, kahvaltısına, sabah kahvesine, sabah kıraatine, bahçedeki çalışmalarına, öğlen yemeğine, öğlen uykusuna göre ayarlanmış büyük bir organizasyon. Sanki orası bir ev değil de yüzmekte olan, nereye gittiğini sadece dedemin bildiği bir gemi. Son yaşına kadar da bu böyle devam etti. Annemlerle gittiğimiz pazar ziyaretlerinde bu kurulu düzeni iliklerimize kadar hissederdik.

Gerçi dayım sayesinde eskiden çok daha sıkı uygulanan bu kurallar epeyce gedikler almıştı. Örneğin ben ve diğer kuzenlerim bu pazar gezmelerinde, kapısını açık bulduk mu mutlaka dedemin atölyesine girer, küçük tahta parçalarından yapmış olduğu kalyonlara, gemilere, çektirmelere, sandallara bakardık.

BİR EV İÇİ FOTOĞRAF DAHA.
YEMEK MASASININ ARDINDA
DURAN DOLABIN ÜZERİNDEKİ
MİNİATÜR GEMİ TÜM BULANIKLIĞA
RAĞMEN KENDİNİ BELLİ EDİYOR.
KENDİMİ TUTAMAYIP SORUYO-
RUM...

Ne oldu o maketler sonra?

Hiç. Anne baba ölünce onların eşyaları da ölüp gidiyor ne yazık ki. Teyzemler ve annemler çoğunu yok pahasına elden çıkardılar. Köşk satılıp, paylaşılan paralar işgüzar damatların elinde müthiş yatırımlara dönüştü. Toplu halde banker furyasında kaybettiler, işte o tarihte ben yirmilerimi sürüyordum, para etmeyen ne varsa alıp bekâr evime koydum. Albümler, ağaç işleme aletleri, dedemin tıraş takımı, eski Lupitel marka fotoğraf makinesi. Hâlâ çalışır. Nefis de fotoğraf çeker. Altı çarpı altı negatifleri şimdikiler gibi değildir. Resmi büyütürsün, büyütürsün, netlik hiç kaybolmaz.

Her neyse dayım böyle bir çocukluk geçiriyor. Anneannemden cin masalları, dedemden ise denizci hikâyeleri dinleyerek müthiş bir hayal gücüne sahip oluyor.

İLHAN'IN KİME ÇEKTİĞİNİ ŞİMDİ DAHA İYİ ANLIYORUM. ASLINDA BİR İNSANIN AİLESİNİ ANLATIŞI KENDİSİ HAKKINDA NE ÇOK İPUCU VERİYOR. HER GELDİĞİMDE BANA ANLATACAK İLGİNÇ BİR HİKÂYESİ OLAN BU MÜZMİN BEKÂR DOSTUMUN BUNLARIN ÇOĞUNU UYDURDUĞUNU DÜŞÜNMÜŞÜMDÜR HEP. YA DA BİR YERLERDEN DUYDUĞU HİKÂYELERİ KENDİSİ TANIK OLMUŞ GİBİ ANLATTIĞINDAN ŞÜPHELENMİŞİMDİR. BU KADAR TUHAF VE İLGİNÇ OLAYA NASIL TANIK OLABİLİR Kİ İNSAN. HEM DE İLHAN GİBİ EVİNDEN HİÇ ÇIKMADAN YAŞAYAN BİR MİRASYEDİ...

BU DÜŞÜNCE İÇİMİ SIKIYOR. SEVDİĞİNİZ İNSANLAR HAKKINDA BAZEN OLUMSUZ ŞEYLER DÜŞÜNÜRSÜNÜZ YA, SONRA DA UTANÇ DUYARSINIZ. ELİME İKİNCİ BİR ALBÜM ALIYORUM, İLHAN'IN DEDESİNİN BİR GENÇLİK FOTOĞRAFINI ARIYORUM ARALARINDAKİ BENZERLİĞİ BULMAK İÇİN, OYSA KARŞIMDA DAYISININ GENÇLİK YILLARI. O ZAMANIN GENÇLERİ ÇABUK YAŞLANIYORMUŞ. BÜYÜK DÜŞÜNCELER GÖZLERDEN HEMEN OKUNUYOR. ELİMDE OLMAKSIZIN İLHAN'LA KARŞILAŞTIRIYORUM. FOTOĞRAFTAKİ DAYISINDAN ŞU ANDA ÇOK DAHA BÜYÜK OLMASINA KARŞIN ÜZERİNDEKİ KOT PANTOLON VE TİŞÖRTLE ÇOK DAHA GENÇ GÖRÜNÜYOR. NE DE OLSA ÇAĞIMIZ ERGENLERİN ÇAĞI.

O kaybolmadan önce çekilen son fotoğraflardan...

HİKÂYENİN ASIL BAŞLANGICINA GİTTİĞİMİZİ HABER VERİYOR İLHAN'IN VURGUSU.

DEMEN BİR ÇAY TAZELEME MOLASI İSTİYORUM. HİKÂYEYE KENDİMİ KAPTIRDIĞIMI GÖSTERMEK İSTERCESİNE KOŞAR ADIM MUTFAĞA GİDİYORUM. ÇAY BİTMİŞ OLDUĞU İÇİN KOLA VE BARDAK KAPIP GELİYORUM.

YOLDA DA İLHAN'IN HİKÂYELERİNİ DÜŞÜNÜYORUM. İLK KEZ AİLESİ İLE İLGİLİ BİR HİKÂYE ANLATIYOR. ACABA BU BİR DOSTLUK GÖSTERGESİ Mİ?

TUHAF BİR ARKADAŞLIK BİZİMKİSİ. ESKİ KIZ ARKADAŞLARIMIZ SAYESİNDE TANIŞMIŞTIK. ONLARIN ZORUYLA ÇIKTIĞIMIZ BİR YEMEKTE HEMEN SOHBETİ KOYULAŞTIRMIŞTIK. ÇEVİRMEN OLARAK TANIYORDUM ONU O SIRALAR. DAHA SONRA BİZİ TANIŞTIRAN KIZLARDAN AYRILMAMIZA RAĞMEN DAHA ÖNCELERİ GELENEKSELLEŞTİRDİĞİMİZ BEŞ ÇAYLARINA HAFTADA BİR İKİ KEZ DEVAM ETTİK.

ŞİMDİ DÜŞÜNÜYORUM DA, ASLINDA İLHAN HAKKINDA ÇOK AZ ŞEY BİLİYORUM. ANLATTIĞI HİKÂYELER DIŞINDA HEMEN HEMEN HİÇBİR ŞEY. ÇOK KONUŞAN BİR İNSAN KENDİSİ HAKKINDA DA ÇOK ŞEY SÖYLER SANIRDIM. OYSA ANLIYORUM Kİ, SADECE HİKÂYELER ANLATAN BİR İNSANI HİÇ TANIYAMAMAK DA MÜMKÜN.

BELKİ DE TANIMAK İSTEMEYEN BENİM. KİM BİLİR. ÇOK AÇIK BİRİ OLMADIĞIMI BİLİYORUM. ÇEŞİTLİ DEFALAR YÜZÜME SÖYLENDİ BU

Dayının neden ve nasıl kaybolduğunu sormuyorum, hikâye zaten bunu anlatacak değil mi?

BENİM BU ARALARI DOLDURMA ÇABAMA HOŞGÖRÜ İLE GÜLÜMSEDİ. SANKİ ZİHNİMDEN GEÇENLERİ OKUMUŞ GİBİ.

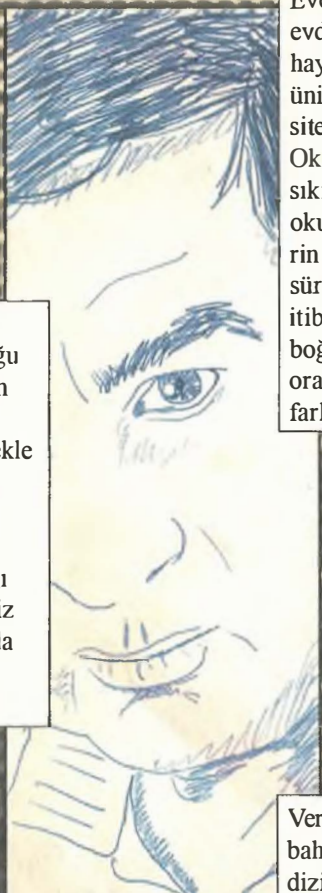

Evet. Dayım Cevizli'deki evde neredeyse bir çiftlik hayatı sürerken bir yandan üniversiteye gidiyor. Üniversitelerin karışık yılları. Okulun ve evin arasına sıkışıp kalıyor. Hukuk okumayı seçtiği için evdeki ... rin homurdanması hep sürüyor. Okulu ise ilk günden itibaren sevmiyor. Alıştığı boğaz kıyışındaki lisesinden, oradaki arkadaşlıklardan çok farklı bir ortama giriyor.

Karanlık dev koridorlar, yüzlerce kişinin doldurduğu amfilerde sesi duyulmayan yaşlı bir profesörün anlattıklarına kulak vermekle vermemek arasındaki umursamazlık, kaba saba, tuhaf, kabadayı kılıklı öğrenciler, neden başladığı nasıl sonuçlanacağı belirsiz boykotlar, her köşe başında düşman gölgeler... Dayım kendini eve dar atıyor.

Verandada, şehirden uzakta, bahçede açan mayıs gülleri, dizine başını koyup sevilmeyi bekleyen Kont, saat gibi işleyen evin mutfağından yükselen taze yemek kokuları... Bu akşamüzeri dalgınlıklarının giderek artışı evdekileri hemen huzursuz etmeye başlıyor.

Evet, dayımın yüzüne karşı abbiycye gitmediği için utanıyorlar fakat arkasından dost meclislerinde gururla söz ediyorlar. İnceden inceden kız bakılıyor, anne ve babalar için sonsuz dedikodu malzemeleri birbirine bağlanıyor. Fakat dayımın tuhaf dalgınlığı, içekapanıklığı, misafirlerin ve komşuların bile kolaylıkla farkına vardığı içekapanıklığı...

Tabii bir süre sonra dayım ortadan kaybolunca evdeki kadınların acı bir biçimde, haklılıklarını dile getirmeleri sırasında dedemin nasıl bir acıyı göğüslemek zorunda kaldığını tahmin edersin. O güne kadar evdeki kadınların sözlerine, kuşkularına, vesvesesine öylesine kulaklarını tıkamıştı ki... Bütün sevgisini, ümitlerini öylesine dayıma bağlamıştı ki... O yüzden ölene dek bir daha güldüğünü gören olmadı.

Artık sırada en küçük abla oğlunu arıyor fakat dayımın oğlunu bıçaklar açmıyor. Söylediği: "Hiç, hiçbir şeyim yok..." Evdekiler, üzerlerine titredikleri biricik oğullarına nazar değdiği, göze geldiği, kim bilir belki de büyü yapıldığı gibi olasılıkları biraz yüksek sesle dile getirdiklerinde dedem devreye giriyor. Bu tür hurafelerin baş düşmanı. Hem kızıyor, hem de evdeki kadınların saflıkları ile dalga geçiyor. Delikanlılık ağırbaşlılıktır deyip kesip atıyor. Onun da içine bir kurt düştüğü mü bilmiyoruz.

OLAYLAR GİTTİKÇE GARİPLEŞİYOR, İLHAN'A BAKIYORUM, SANKİ O GÜNLERİ TEKRAR YAŞIYOR. BU OLAYLAR OLDUĞU TARİHLERDE DAHA ÇOCUK OLMALI. BÜTÜN AYRINTILARI EVDEKİ KONUŞMALARDAN HATIRLIYOR OLSA GEREK, İLHAN KOLASINDAN ALDIĞI YUDUMU BİR YÜZ EKŞİMESİ İLE KARŞILIYOR. BU HALİYLE ÖKSÜRÜK ŞURUBU İÇEN BİR ÇOCUĞA BENZİYOR.

KARŞISINDA DA BEN, İŞTAHLA ANLATTIĞI HİKÂYELERİ DİNLEYEN BİR ARKADAŞ. SANKİ HAYATIN TUHAFLIKLARINI İZLEYEN İKİ ÇOCUĞUZ. OYSA GÜNEŞ İYİCE ALÇALDI, BİNALARIN ARKASINDAN BATIYOR BİLE. BİR GÜNÜN DAHA BİTİŞİ... BEN HÂLÂ KENDİMDEN UZAKTA, BAŞKALARININ HİKÂYELERİNDE, BAŞKA HAYATLARDA GEZİNİYORUM. GARİP BİR PİŞMANLIK HİSSİ...

Myiopsitta monachus

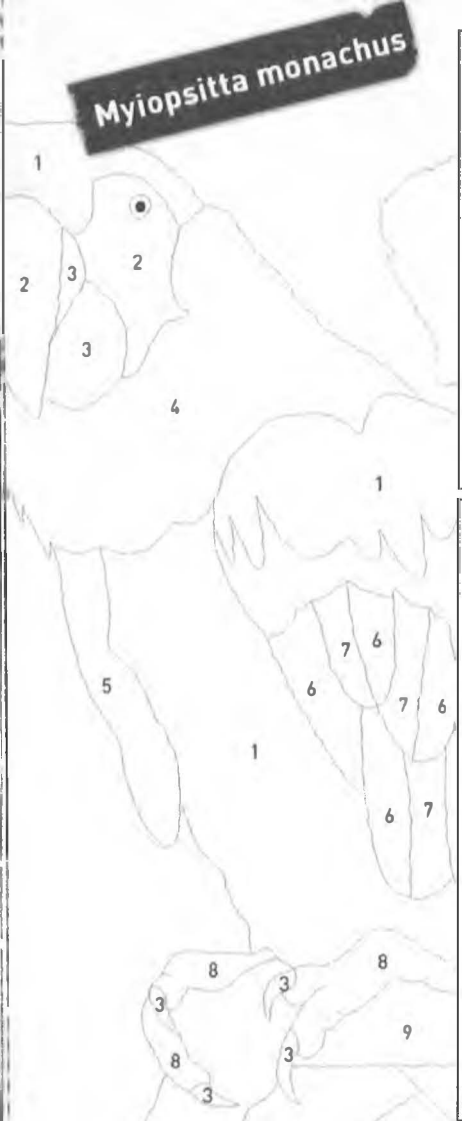

Bir gün elinde büyük bir kafesle çıkageliyor dayım, içinde de bir papağan. Ev halkının pek tanımadığı, dedemin ise Avustralya yolculuklarından çok iyi hatırladığı bir kuş. Dayımı dizine oturtup anlattığı denizci hikâyelerinde, Sinbad'ın maceralarında mutlaka önemli bir rolde görünen renkli bir kuş. Herkes derin bir oh çeker dayımın bu davranışı karşısında. Meğer derdi buymuş, merakı bunaymış, oturduğu yerde alık alık hayaller kurmazmış, işte kanıtı...

Fakat ev halkı kısa bir süre sonra dayımın hareketlerinde fazla bir değişiklik olmadığını görüyor. Artık evden, odasından çıkmadan papağanla yatıyor, papağanla kalkıyor. Kapısını dinlediklerinde dayımın papağana öğretmeye çalıştığı yeknesak sözcükler, bir de papağanın çıkardığı gurultular... Bir hafta sonra dayım ev halkını yemek odasında topluyor ve Şila'yı -adını Şila koymuştu- onlara büyük bir sirk yıldızı gibi takdim ediyor. Fakat Şila kalabalıktan ürktüğü için arada sırada "Ali, Ali!" demek dışında o tanıdık çığlıklarını atıyor. Dedem, Şila'nın geldiği günden bu yana zayıflamış olduğuna ve ensesindeki bir bölgenin tüylerinin yolukluğuna işaret ediyor:

Bu hayvan burayı sevmedi. Hırsından kendini paralıyor. Bu hayvanı hemen aldığın yere iade et, burada ölmesin!

1 Kırmızı
2 Beyaz
3 Siyah
4 Koyu kırmızı
5 Açık kırmızı
6 Açık mavi
7 Koyu mavi
8 Gri
9 Açık kahveren
10 Koyu kahveren

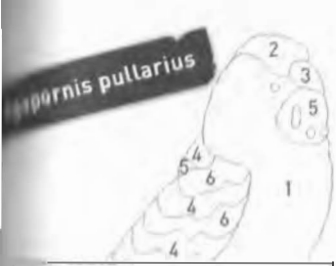

Babasının en küçük ricasının bile bir emir olduğunu bilen dayım çok bozuluyor. Onca zaman hayal ettiği, her şeyi düzeltecek olan papağanı kaybetmiş olmanın, başarısızlığın hırsıyla ertesi sabah Çiçek Pazarı'nın yolunu tutuyor. Papağanı almış olduğu yere gidiyor. Fakat adamı ara ki bulasın.

Hayvan satan dükkânları tek tek dolaşıyor. Onca kanarya, muhabbet kuşu, sincap, tavşan, beyaz fare, hatta papağan satan dükkâncılardan hiçbiri bir hafta önce bu papağanı satan adamı tanımadıklarını söylüyorlar. Evet haklıma varmışlar. Fakat bu çarşıya her gün çeşitli hayvanlar satmak üzere bir sürü insan gelir, hepsini tanıyamayız, diyorlar. Dükkaçı papağana ne kadar benzediğini soruyor.

Dayım tabii işin bu yönünü hiç düşünmemiş, onun amacı kendini kandıran adamdan hesap sormak! Ne de olsa evin küçük beyzadesi. Büyük siyasal bıyığının ardında hep aynı gururlu delikanlı. Bir de içinde küçük de olsa bir ümit. Belki de kendisi yanlış bir şey yaptı, belki adam bir şeyi eksik söyledi. Ona sadece "Yemini suyunu eksik etme, ne yersen bir parçasını da ona ver, fakat sakın maydanoz verme. Onunla insan gibi konuşursan bir süre sonra sana alışır, konuşmaya başlar" demiş. Başka da bir şey hatırlamıyordu adam hakkında. Sıradan bir köylüye benziyordu. Kuşu nereden bulduğu üzerine de bir yalan uydurmuştu herhalde. Onu da hatırlamıyordu.

İLHAN BİR MASALIN EN GÜZEL YERİNE YAKLAŞAN MASALCILARIN ALDIĞI KEYİFLE KOLASINDAN YUDUMLAR ALIP BENİ MERAKLANDIRAN DURAKLAMALARLA DEVAM EDİYOR. ARTIK HİKÂYENİN İÇİNE KAPTIRMIŞIM KENDİMİ. HAVA KARARIRKEN, HİKÂYE MAYASINI TUTUYOR...

Dükkâncılar dayıma büyük bir ilgi göstermişler. Buna benzer papağanları oldukça büyük paralara satan dükkâncılardan biri dayımı oturtmuş; çay, kahve, muhabbet, ağzından girmiş burnundan çıkmış papağanı satmaya ikna etmiş. Hem de aldığından fazla paraya. Fakat dayımın siniri bir türlü geçmek bilmiyor, illa da adamı bulacağım diye tutturmuş.

Sonra çaresizlik içinde dükkâncıya derdini açmış. Amacı hayvanlarla konuşabilmek. Papağanı dükkâncıya teslim ettikten sonra dükkâncı ona herkesin bildiği bir şeyi söylemenin rahatlığıyla işin sırrını vermiş "Senin konuştuklarını her hayvan anlar. Eğer sabredersen sen de onların söylediklerini anlarsın. Şimdi ecnebi biri gelse, burada bize bir şey söylese, hepimiz alık alık bakarız, değil mi abiciğim, fakat sen okumuş adamsın, belki ne dediğini anlarsın. Senin için söyledikleri ayan beyan ortadadır. Hayvanlar da böyle be abiciğim. Sabredip onları izlersen, onları sevip, kulak verirsen, ne istediklerini duyarsın..."

Dayım bir türlü anlaşılamamış olmanın verdiği mutsuzlukla omuzlarını indirmiş, bıyıklarını sarkıtmış, tam kalkıp dükkandan dışarı adımını atmış ki bir adam koluna girmiş. "Birader ben senin derdini anladım," demiş.

"Sen Hazreti Süleyman misali tüm hayvanların, bitkilerin dilini öğrenmek istersin; istersin de nereye gideceğini bilemezsin." Demiş de bu ticani kılıklı, poturlu, ukallı adam dayıma hiç güven vermemiş. Adam sorularının cevaplarını bulacağı kapıyı bildiğini söyleyip düşmüş yola. Adam önde, sallana sallana, tespihini çeke çeke gidiyor, dayım endişeler içinde arkada onu izliyor, içinden bir ses (ola ki dedemin sesi) onu durmadan azarlıyor, bir başka ses ise işte, bunca zaman beklediğin fırsat, şu sıkıcı hayatta ilginç bir macera, belki de bu hayattaki görevin deyip onu yola devam etmeye zorluyormuş.

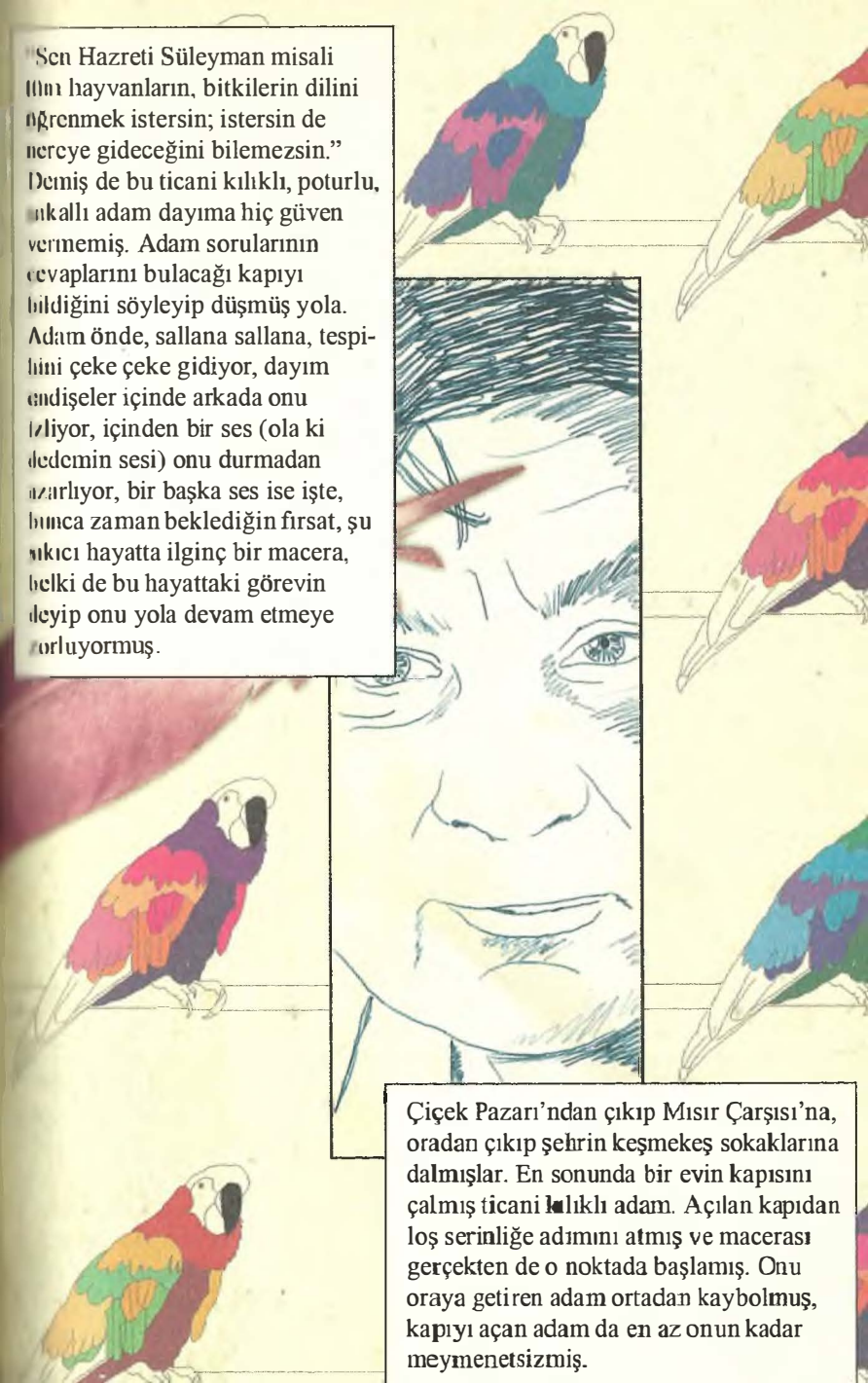

Çiçek Pazarı'ndan çıkıp Mısır Çarşısı'na, oradan çıkıp şehrin keşmekeş sokaklarına dalmışlar. En sonunda bir evin kapısını çalmış ticani kılıklı adam. Açılan kapıdan loş serinliğe adımını atmış ve macerası gerçekten de o noktada başlamış. Onu oraya getiren adam ortadan kaybolmuş, kapıyı açan adam da en az onun kadar meymenetsizmiş.

DÖZÜNÜ TAMAMLAMADAN AYAĞA KALKIP MUTFAĞA YÖNELİYOR. BENİ MERAKTA BIRAKACAK YA... SANKİ BİNBİR GECE MASALI. HİKÂYENİN BURAYA VARACAĞINI ASLINDA TAHMİN EDİYORDUM. DAHA EN BAŞINDAN. DEĞİL Mİ Kİ, DAYIMIN HİKÂYESİ DİYE BAŞLADI, KESİNLİKLE BU HİKÂYEDE BİR BİT YENİĞİ OLACAKTI. İLHAN'I ARTIK TANIYORUM. DAHA DOĞRUSU HİKÂYELERİNİ TANIYORUM.

EN OLMAYACAK OLAYLARI BİLE İNANDIRICI KILMAK İÇİN NE UĞRAŞLIKLAR, NE PLANLAR, NE HESAPLAR DÜŞÜNÜR BİLİYORUM. ŞU AİLE ALBÜMLERİNİ BİLE BİR TEKİCİDEN DÜŞÜRMÜŞ OLABİLİR. HATTA ALBÜMLERİ, RESİMLERİ TEKİCİNİN TEZGÂHINDA DAHA İLİNEALIRALMAZ BENİ KANDIRACAĞI MASALIN TOHUMLARI AKLINA DÜŞMÜŞTÜR. OLSUN, DİNLEMEYİ SEVİYORUM.

Evet. Nerede kalmıştık?

Dayın garip bir adamın peşine takılıp bir eve gidiyor.

Evet, evet. Dayım bu evin içinde bir odaya alınıyor. Orada şeyh gibi bir adam. Dua etmekten gözleri baygınlaşmış, sakalı özenle taranmış, cildi sürekli yıkanmaktan ve yaşlılıktan incelmiş bir adam. Adam hemen söze girmiş: "Söyle, neyi öğrenmek istersin? Nedir derdin?" Şeyhin yumuşak görüntüsü ile taban tabana zıt bu sert ses tonunu duyunca ister istemez babasının karşısındaki çekingen halini almış dayım...

"Hayvanlar... Onları merak ederim," demiş. "Neyini merak edersin? Git bir sürü kitap var al oku!" Dayım sorusunun saçmalığı yüzüne vurulunca bir an çekingenliğini atmış ve merakını dosdoğru söylemiş: "Efendim, ben hayvanların dilini öğrenmek istiyorum. Onlarla konuşmak, söyleşmek, anlatacakları hikâyeleri dinlemek istiyorum. Fakat bu dili öğreten bir okul bulamadım," demiş. Şeyh işte o zaman doğru yere geldin demiş. Dayım heyecanlanmış: "Yani siz bu işin yolunu biliyor musunuz?" Her derdin bir çaresi olduğunu söyleyen şeyh sakalını sıvazlayarak dayımı süzmüş bir süre, sonra da: "Sen Hazreti Süleyman'ın meselini bilir misin?" diye sormuş. Sonra da cevabı beklemeden, çünkü onun anlatacağı yeklini bilmediğinden emin olarak başlamış anlatmaya...

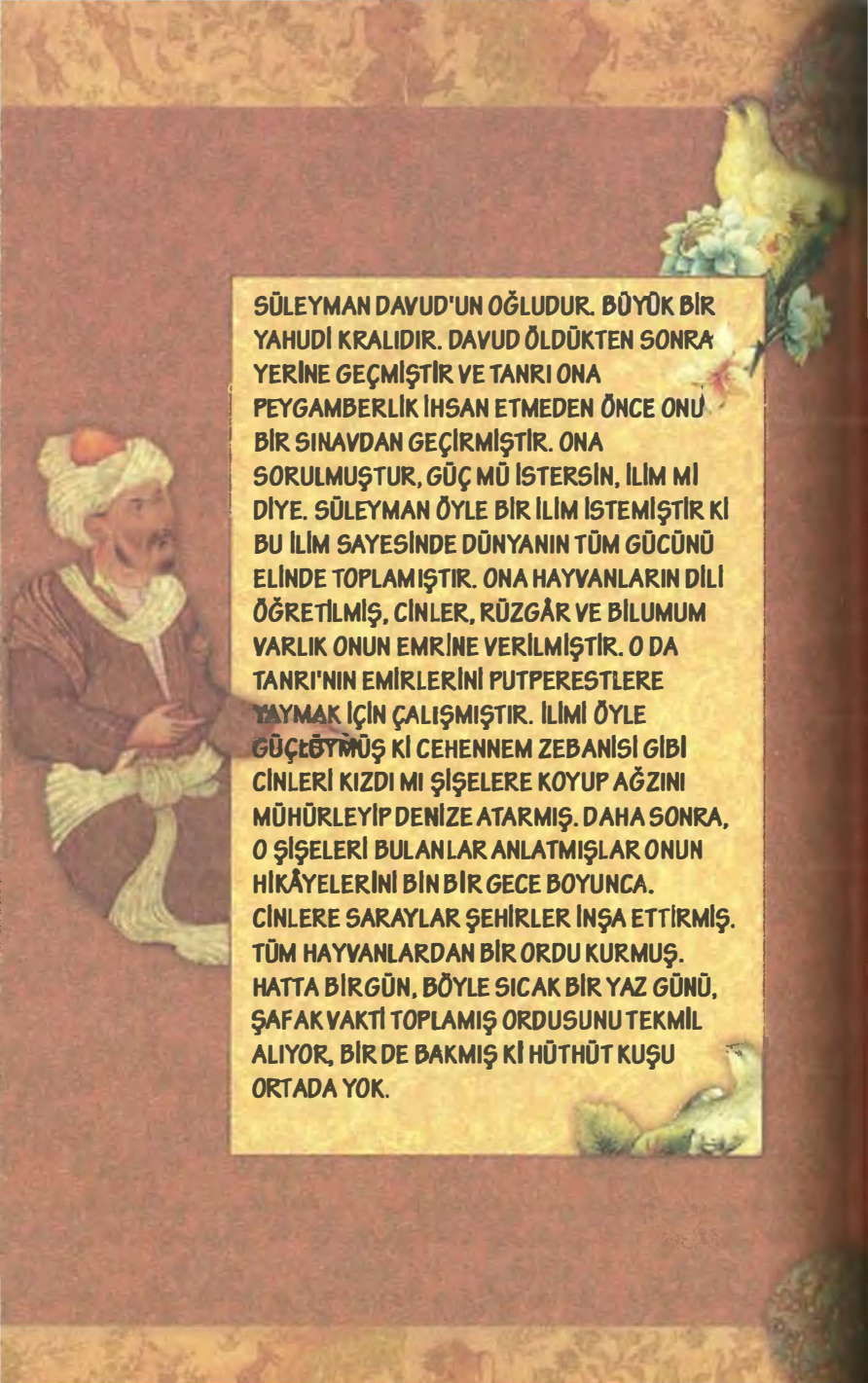

SÜLEYMAN DAVUD'UN OĞLUDUR. BÜYÜK BİR YAHUDİ KRALIDIR. DAVUD ÖLDÜKTEN SONRA YERİNE GEÇMİŞTİR VE TANRI ONA PEYGAMBERLİK İHSAN ETMEDEN ÖNCE ONU BİR SINAVDAN GEÇİRMİŞTİR. ONA SORULMUŞTUR, GÜÇ MÜ İSTERSİN, İLİM Mİ DİYE. SÜLEYMAN ÖYLE BİR İLİM İSTEMİŞTİR Kİ BU İLİM SAYESİNDE DÜNYANIN TÜM GÜCÜNÜ ELİNDE TOPLAMIŞTIR. ONA HAYVANLARIN DİLİ ÖĞRETİLMİŞ, CİNLER, RÜZGÂR VE BİLUMUM VARLIK ONUN EMRİNE VERİLMİŞTİR. O DA TANRI'NIN EMİRLERİNİ PUTPERESTLERE YAYMAK İÇİN ÇALIŞMIŞTIR. İLİMİ ÖYLE GÜÇLÜYMÜŞ Kİ CEHENNEM ZEBANİSİ GİBİ CİNLERİ KIZDI MI ŞİŞELERE KOYUP AĞZINI MÜHÜRLEYİP DENİZE ATARMIŞ. DAHA SONRA, O ŞİŞELERİ BULANLAR ANLATMIŞLAR ONUN HİKÂYELERİNİ BİN BİR GECE BOYUNCA. CİNLERE SARAYLAR ŞEHİRLER İNŞA ETTİRMİŞ. TÜM HAYVANLARDAN BİR ORDU KURMUŞ. HATTA BİR GÜN, BÖYLE SICAK BİR YAZ GÜNÜ, ŞAFAK VAKTİ TOPLAMIŞ ORDUSUNU TEKMİL ALIYOR, BİR DE BAKMIŞ Kİ HÜTHÜT KUŞU ORTADA YOK.

TABİİ HEMEN GÜRLEYİVERMİŞ: "BU HÜTHÜT KUŞU KENDİNİ NE SANIYORDA EMİRLERİME KARŞI GELİYOR, EĞER BANA DEĞERLİ BİR HABER GETİRMEZ İSE VAY HALİNE." ÇOK GEÇMEDEN HÜTHÜT KUŞU GELİP OMZUNA KONMUŞ VE ONA MAĞRİP'TE ADI BELKIS OLAN, NAMI DİĞER SEBA MELİKESİ DİYE BİR KRALİÇENİN GÜÇLÜ BİR ORDU KURDUĞUNU, BUNLARIN TANRI'NIN YOLUNDAN SAPMIŞ AZGINLAR OLDUĞUNU, ATEŞE TAPTIKLARINI ANLATMIŞ. SÜLEYMAN CİNLERİ VE ÂLİMLERİ VE KOMUTANLARINI TOPLAMIŞ, ONLARI BİR SINAVA ÇEKMİŞ: KİM BANA BELKIS'IN TAHTINI ÖNCE GETİRİR DEMİŞ. CİNLERİN BAŞI İZİN VERİN GÖZ AÇIP KAPAYINCAYA KADAR GETİREYİM DEMİŞ. ÂLİMLERİN BAŞI İSE DAHA BİR ŞEY SÖYLEMEYE GEREK KALMADAN TAHTI GETİRİVERMİŞ. İŞTE O İLİMDİR BU GELDİĞİN MEKTEPTE OKUTULAN.

DAYIM ŞAŞIRMIŞ.

"SONRA NE OLMUŞ?" DİYE SORMUŞ.

İLHAN SİGARASINI YAKMAK İÇİN KISA BİR MOLA VERİYOR. O SIRADA YÜZÜNDEKİ HINZIR İFADEYİ ÇÖZMEYE ÇALIŞIYORUM. EE, SONRA NE OLMUŞ DİYE SORMAMAK İÇİN KENDİMİ TUTUYORUM. DAYISININ ASLINDA ACIKLI OLAN HİKÂYESİNİ YENİ YENİ ANLAMAYA BAŞLIYORUM. KİM BİLİR İLHAN BU HİKÂYEYİ BANA NEDEN FARS ÜSLUBU İLE ANLATIYOR. KİMİ ZAMAN İŞİ ŞAKAYA BOĞMAK ACILARI AŞMANIN BİR YOLU DEĞİL MİDİR?

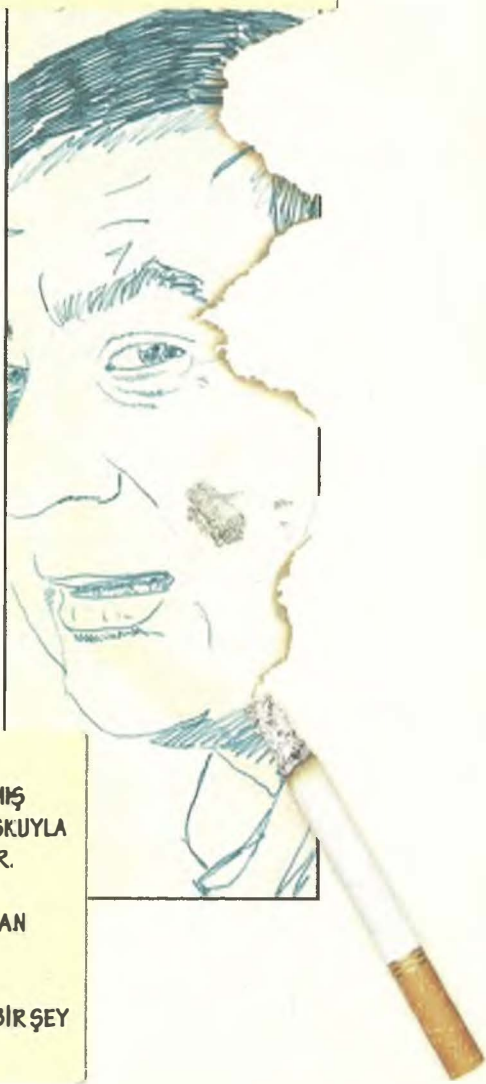

ÖYLEDİR TABİİ, İLHAN'IN AİLESİNDE AKLINI KAÇIRMIŞ BİRİNİN OLMASI, ONA KUŞKUYLA BAKMAMA NEDEN OLUYOR. SONRA YİNE DERİN BİR SUÇLULUK DUYGUSU, İNSAN AKLINA GELEN HER DÜŞÜNCEDEN SORUMLU OLMAMALI. AZAP VERİCİ BİR ŞEY BU.

Her neyse, şeyh kılıklı adam hayvanlarla konuşabilmenin çeşitli yolları olduğunu, dünyanın ve hayatın ve ölümden sonrasının ilmine varmanın yollarının ne yazık ki biraz çetin olduğunu anlatıyor. Fakat dayımın gözü dönmüş bir kere. İçindeki merak onu ele geçirmiş, kim bilir neden, büyük bir tutku içinde şeyh ne söylerse inanıyor.

Şeyh diyor ki: "Bak evladım hayvanlarla konuşabilmek için yapman gereken uzun bir yolculuğa çıkmaktır. Irak ile Mekke arasında bir yer vardır. Orada da bir mağara. Bu mağarada bir hayvan yaşar. Neye mi benzer? Arapça konuşan bir kadına benzer, uzaktan. Bunun bir mevsimi vardır. O hayvanı avlayıp etini yiyenler, suyunu çorba yapıp içenler, işte senin arzuna nail olurlar, hayvan, böcek, balık ne varsa dilinden anlarlar."

Dayım tabii mağaranın tam yerini öğrenmek istiyor. Bu isteği de Şeyhi kahkahalara boğuyor: "Ne saf çocuksun sen, bilsem kendim gider bulurdum o hayvanı. Bu rivayeti İbni Arabi Hazretleri nakleder." Dayım yine öyle mutsuz, öyle perişan düştürmüş ki omuzlarını, şeyh kılıklı adam onun saflığına iyice inanmış.

Hatta bu, hak bilinen yoldan çıkıp Tanrı'nın emirlerine açıkça karşı gelip, genç kadınların karınlarına ayet yazan, muska kapatıp, büyü bozan şeyh kılıklı adamın içi bir an için titremiş. Belki de bu genç adam, bu yaşından büyük bıyığı olan delikanlı ona Tanrı'nın bir armağanı ya da bir sınavı diye düşünmüş. Belki de ilk kez kendisinin bile farkında olmadığı ilahi bir amaca hizmet edecek olduğuna inanmaya başlamış. Nasıl ki âlimlerin âlimi Seba Melikesi'nin tahtını çölleri bir anda aşırıp Hazreti Süleyman'ın huzuruna kuş gibi kondurmuş, belki kendisi de...

Bu düşüncelerin etkisine kendini kaptıran şeyh "Bir yolu daha var" der. Ve bildiği büyülerin en güçlüsünü, hiç talibi olmadığı için hiç denememiş olduğu en zor büyüyü yapmak için dayımı ikna eder. Dayım zaten alışık olmadığı bu ortamın çoktan büyüsüne kapılmış, Pavlov'un köpeği gibi hazır, beklemededir. Belki onun da içinde şeyhinkine benzer bir ışıma, kim bilir...

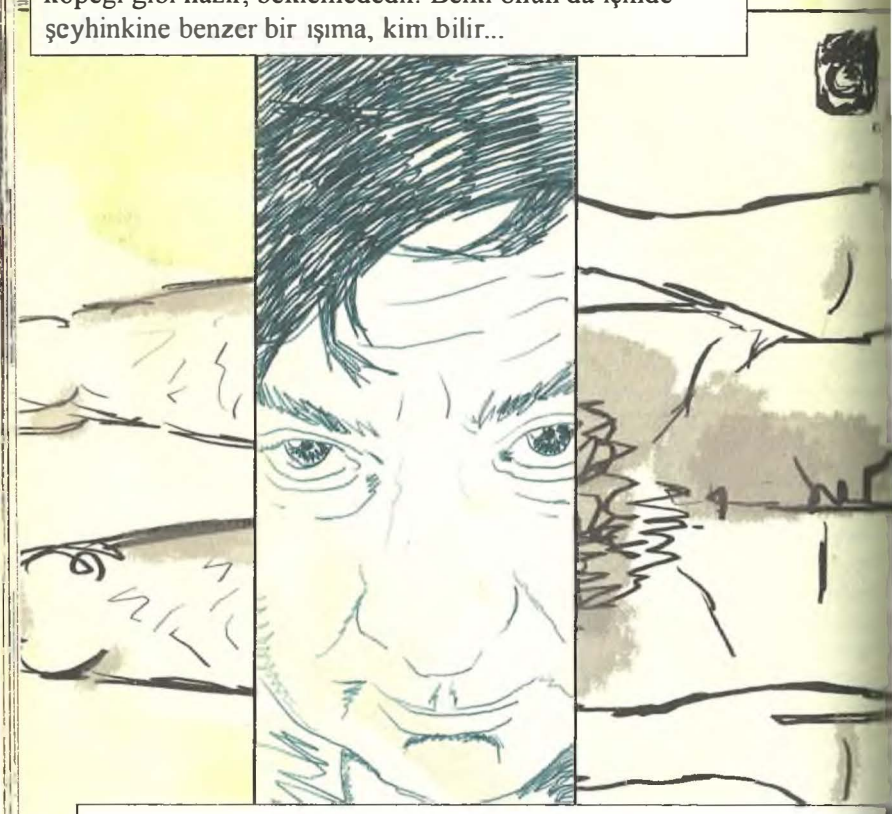

Her neyse dayımı dayım olmaktan çıkaran büyü süreci o saat, ikindi namazının hemen ardından başlamış. Evin altındaki bir mahzenin kapısına kadar götürmüş şeyh onu. Üzerindeki her şeyi çıkarıp, elinde tuttuğu kefene benzer tek parça elbiseyi giymesini söylemiş. Bu elbise, daha doğrusu sadece başın geçtiği bir deliğe sahip beyaz çarşafın özelliği kumaşa hiç makas, iğne değmeden hazırlanmış olmasıymış. Uzatmayalım, dayımı o mahzende kırk gün kalmayı kabul etmiş. Tuzsuz ekmek yiyip, su içerek. Ve bir de Kitap'ı hatmederek. Ve tabii duvarın dibinden fışkıran kaynak suyu ile beş vakit ovunup, ibadet ederek. Kırkıncı gün sona erip dayım saçı sakalı birbirine karışmış bir şekilde dışarı çıktığında, şeyh onu arka avluda bir taşa yatırmış.

Göbeğinden başlamış yazmaya:

Ayetler birbirini izlemiş, Neml yani karınca suresi, Bakara, Cinn suresi... Arapça harfler kıvrıla kıvrıla dayımın bedenini kaplamışlar. Şeyh yılların verdiği alışkanlıkla öyle ustaca yazıyormuş ki bu meçhule gitmek isteyen adamın bedenine... İki saat içinde dayımın üzerinde boş yer kalmamış. Dayım orada bir taşın üzerinde canlı bir kitap gibi açık öylece yatıyor, görüntüyü düşünebiliyor musun?

ODANIN İÇİNE DOLAN KARANLIĞA ALDIRMAYARAK:

Sonra?

Sonra dayım çıkmış o evden. Arada sırada durup bir serçeyle, belki insanlar için görünmez olan bir böcekle, uçan sineklerle sohbet ederek ağır ağır Beyazıt'a inmiş. Meydandaki güvercinlere varmış. Güvercinler onu neşe içinde karşılamışlar. Kimsenin duymadığı, duyduğunda anlayamadığı, fark edemediği bir dilde konuşup durmuş onlarla, sonra Eyüp'e doğru yollanmış ve Eyüp sırtlarında kaybolmuş...

HİKÂYENİN BURASINDA, İLHAN ÜRKÜTÜCÜ BİR SESSİZLİĞE GÖMÜLDÜ. NE DİYECEĞİMİ BİLEMİYORDUM. NEYİ NASIL YORUMLAYACAĞIMI DA KESTİREMİYORDUM. BİNBİR GECE MASALI İLE BİR AİLE DRAMI ARASINDA BİR HİKÂYE DİNLEMİŞTİM. FAKAT HER ŞEY, BENİ KANDIRMAK İÇİN UYDURDUĞU BİR HİKÂYE DE OLABİLİRDİ. SONRA BİRDEN, HER ŞEYİ ANLADIM. KENDİMDEN EMİN BİR BİÇİMDE MASA LAMBASININ DÜĞMESİNİ ÇEVİRDİM VE SÖZE GİRDİM...

İlhan güzel bir masaldı. Hep anlattıklarının gerçekliğinden şüphelenmişimdir ama o hikâyelerde fark edemiyordum. Fakat bu hikâyede kendini ele verdin...

İLHAN'IN YÜZÜNDE BİR ACIYI OKUR GİBİ OLDUM. BİRAZ ÜSTTEN BİR TAVIRLA...

Nasıl vermişim, anlat bakalım...

Şöyle ki dostum, kaptırıp dinlerken fark etmediğim fakat çok açık bir mantık hatası var. Hikâyeye göre dayın bir daha kimseyle konuşmamış, karşılaşmamış. Fakat sen onun nereye gittiğini, neler yaşadığını, neler hissettiğini, hatta şeyhin kafasının içinden geçenleri bile aktardın. Bunları bilemeyeceğine göre uydurmuş olmalısın.

İLGİNÇ HİKÂYELER ANLATAN, ACAYİP ŞAKALAR YAPAN BİRİNİN HİLESİNİ YÜZLEMENİN KEYFİ İLE BİR SİGARA YAKTIM. ARKAMA YASLANDIM. ASLINDA YİNE DE KENDİMİ KÖTÜ HİSSEDİYORDUM. NE DE OLSA OYUN-BOZANLIK YAPMIŞTIM. BİR OYUNU KURMAK TABİİ Kİ BOZMAKTAN DAHA ZORDUR. VE ZEVKİ DE DAHA BÜYÜKTÜR. BENİMKİSİ KUMDAN KALELERİ TEKME-LEMEK GİBİ, DÜMDÜZ KARIN ÜZERİNDE DEV ADIMLAR BIRAKARAK KOŞMAK GİBİ AÇIKLANMASI ZOR, ÇOCUKÇA BİR SALDIRGANLIK. TAM BU DÜŞÜNCELERLE SIKILMAYA BAŞLAMIŞTIM Kİ İLHAN'IN MIRILDANDIĞINI DUYDUM...

"Peki şu hikâyeye ne dersin? Oldukça kısa: Dayım papağanı geri vermek üzere evden çıkar ve Eminönü meydanında sırf birine benziyor diye, yanlışlıkla vurulur. Olay yerinde hemen ölen dayımın yanında Şila dehşet içinde haykırmaktadır: Ali, Ali!"

ALI,
ALI, ALI

BİR AN GÖZÜM KARARDI. YUMRUK YEMİŞ GİBİYDİM. UTANCIN, KEDERİN VE ÇARESİZLİĞİN BÖYLESİNE AĞIR OLDUĞUNU İLK KEZ O ZAMAN ANLADIM, İLHAN'IN ÖLENİ DEK KONUŞMAYAN DEDESİ, PARÇALANAN AİLENİN TRAJEDİSİ, DAYININ CENAZE TÖRENİ DAHA YENİ SEYRETMİŞ OLDUĞUM BİR FİLMİN PARÇALARI GİBİ CANLI BİR ŞEKİLDE GEÇTİ GÖZÜMÜN ÖNÜNDEN. KEM KÜM EDİP İLHAN'I YALNIZLIĞI İLE BIRAKIP KAÇTIM EVİNDEN. GÜNLERDİR İLHAN'A UĞRAYAMAYIŞIMIN NEDENİ DE BU. KEŞKE ANLATTIĞI İLK HİKÂYE DOĞRU OLSA, YA DA İKİNCİ HİKÂYE DE İLHAN'A YAKIŞIR BİR OYUN OLSA...

ZİHNİN YANGIN YERİNDEN KURTARILMIŞ PARÇALAR

Çocuk bahçesindeyiz

Çocuk bahçesindeyiz. Tanıdığım ama arkadaşım olmayan insanlar var çevrede. Gazeteciler var. Bir tür etkinliğin içindeyiz. Bir eylem sanki. Çevreyi korumak isteyen ya da denizlerin kirliliğini protesto eden grupların çeşitli yerlerde yaptıkları eylemlere benzeyen bir toplantı. Oradaki insanlarla bir grup oluşturuyoruz; ama neyi temsil ettiğimizi bilmiyorum. O anda kafa yorduğum şey bu değil. Küçük salıncaklara, tahterevallilere, kaydırağa bakıyorum; bunlara binersek bizim ağırlığımızı çekmeyecekler diye düşünüyorum. Belki de binmemiz gerekmez, diye kendimi avutuyorum. Ama gazetecilerin varlığı bu avuntumu boşa çıkarıyor. Görünen o ki, mutlaka bu oyuncakların üzerinde bir gösteri yapmamız gerekecek. Sonra benim gibi bu eyleme katılacak insanların yüzlerine bakıyorum. Endişeli görünüyorlar. Ansızın anlayıveriyorum: Ülkemizin katılmak üzere olduğu bir savaşı protesto etmek için oradayız. Parktaki oyuncakların üzerinde yapacağımız gösterinin böyle bir anlamı olduğunu kendime hatırlatıyorum.

Savaşa karşı çıkmak

Bir ilkokulun resim derslerine ayrılmış sınıfında küçücük sıraya oturmuşum. Bu sınıfı ve tahtanın önünde ayakta duran kadını hatırlıyorum. Yüzü değişmiş, ama o. İlkokuldayken sınıftan, aralarında benim de olduğum bazı çocukları seçip bu sınıfa getirmişlerdi. Sonradan bir tür zekâ testi olduğunu öğreneceğim bir testten geçirmişti bu kadın beni. Kimi çizimler göstermiş ve resimlerde ne gördüğümü sormuştu. Ben de resimlerde, merkezde duran –büyük çizilmiş olan ya da parlak renkle boyanmış olan– her neyse onun adını söylemiştim: at, ev, çocuk, ayı... Sonrasında hiçbir şey olmamıştı. Ama işte yine aynı sınıftaydım. Artık küçük değildim. Ancak bu tür bir testten geçmek zorundaydım. Meğer, yıllar önce bu programa alınmış çocuklar hâlâ izleniyormuş. Yaşam boyu süren bir araştırmanın deneklerinden biriymişim. Bir süre önce birlikte eyleme katıldığım insanların da birçoğunun bu araştırma programının denekleri olduğunu anlıyorum. Savaşa karşı çıkmak için eylem yapanların neden az kişi olduklarını da çözmüş oluyorum böylelikle. O sırada, bu yaşımda geçmem gereken test başlıyor.

Test başlıyor

Kadın, elindeki uzaktan kumanda aletine dokundukça tahtanın orta yerine asılmış beyaz perdenin üzerine, slayt makinesinden birtakım fotoğraflar yansıyor. Birbirine benzeyen fotoğraflar. Aynı kişinin elinden çıkmış, hatta aynı gün, belki de aynı saat içinde çekilmiş fotoğraflar. Bunlardan kimileri şu an bile gözümün önünde... Tekrarlanan belli imgeler var. Sokak lambaları, ağır bulutlar, yine sokak lambaları, akşam saatleri yağmurla ıslanmış pencere camları... En çok pencerenin ardından görülen bulanık şekillere takılıyorum. Bunların ne olduğunu söylememi isteyecek, diye düşünüyorum içimden. Oysa kadın bana bir şey sormuyor. Belki de soruyu en başta sormuştu, ama ben hatırlayamıyorum. Kendimi akıp giden görüntülere bırakıyorum. Sonra bir şey hatırlıyorum.

Sonra bir şey hatırlıyorum

Bunu yazarken tüylerim ürperiyor. Çünkü bu hatırladığım, *dejà vu* gibi zihnin esrarengiz işlerinden biri. Uyanıkken, gündelik hayatımın ortasında zaman zaman "hatırladığım", yaşamadığım bir yalancı anı bu. Medyumların gördükleri türden bir vizyon! Testin yapıldığı anda bunu hatırlıyorum.

Vizyon

Bir arabanın içindeyim. Arabayı annem kullanıyor. Ben yanında oturuyorum. On ya da on bir yaşlarındayım. Hava serin olmasına rağmen kısa pantolon giymişim. Üşüyorum. Akşam saatleri. Güneş batmakta. Uzun bir yoldayız. Yurtdışında, şehirlerarası bir yol gibi. Büyük düzlüklerden geçiyoruz. Kırsal kentlerin yanından geçiyoruz. Hiç konuşmuyoruz. Endişeli. Onun bu hali, beni de endişelendiriyor. Büyük bir sorunu arkada bırakmış gibiyiz. Bir yere doğru gitmiyoruz, aslında bir şeyden kaçıyoruz. Yaşım küçük olduğu için olayın ayrıntıları bana anlatılmamış, ama ben anlıyorum. Bu yaşadığım ilk büyük endişe. Kendimi büyümüş gibi hissediyorum.

Bu nasıl olabilir?

Zaman zaman bu vizyon gözümde canlanır ve böyle bir şey yaşamamış olduğumu bile bile hatırlamanın tadını çıkarırım. Sıkıntılı bir hayal olmasına rağmen, bu tür bir hatırlayıştan zevk alırım. Gelecekçi filmlerin, macera gereği zihinleri silinmiş kahramanları gibi hissettiren garip, zihinsel bir deneyim olduğunu düşünürüm sonra. Ama o anda böyle düşünmüyorum. Çünkü gösterilen slaytlardaki görüntülerin, benim bu vizyonumdan parçalar olduğunu fark ediyorum. O boynu bükük metalik dinozorlara benzeyen sokak lambalarını çok iyi "biliyorum". Yağmur damlaları ile ıslanmış pencereden bakanın kim olduğunu çok iyi "biliyorum". O bulutları, o uzaktan görülen kent ışıklarını çok iyi "biliyorum". Çok iyi... Bu nasıl olabilir, sorusu içimi buruyor. İçinde bulunduğum araştırmanın boyutlarının ne olduğunu hiçbir zaman anlayamayacağımı, yaşadığım hayat hakkında tamamen yanlış düşüncelere sahip olduğumu fark edip endişeleniyorum.

Yazıyorum

Bir süre sonra bu endişeden kurtulacağını bilmek, her şeyin başka türlü de olabileceğini bir kez fark etmiş benim için, çok da rahatlatıcı değil. Bu endişeyi unutmamak için her şeyi yazıyorum. Zihnimdeki yangın yerinden telaşla kurtarmaya çalıştığım parçaları... Yazıyorum.

ŞAİRE MEKTUPLAR

Üç Ters Adam adlı şiirini okudum. Çok garip, önceden görmüş olduğum ama uyanır uyanmaz unuttuğum bir rüyamı hatırlatır gibi oldu. Elbette rüyayı hatırlayamadım. Sadece rüyanın duygusu... Ne tuhaf değil mi: uyanış bir unutuşla mümkün oluyor bazen. Çoğu zaman. Yeni bir güne uyanabilmek için bazı şeyleri unutmamız gerekiyor. Kusura bakma dostum, kafam çok karışık bugünlerde. Belki nedenini anlatırım sana. Ama yok, kendimi tanıyorum artık, anlatamam. İç karanlığım siyah bir gecenin okyanusu. Arada sırada bir işaret fişeği gibi, ufukta parlayan bir yıldız gördüğümde, heyecanlanıyorum. Elim ayağım buz kesiyor. Zamanı şaşırıyorum. Evin içinde dönüp duruyorum. Deli gibi. Müzmin bekârlığın sirkeli kokusuyla sıvanmış evim. Elimi neye atsam buz kesiyor. Elimi neye atsam: çalışma masam, defterlerim, senin yıllar önce armağan ettiğin yaşlı adam heykeli, televizyon kumandası, kuru kayısılar, hatta dev bir tembellik ve zevk nesnesi olarak tüylerini taradığım Nar bile buz kesiyor. Ardından, ben o karanlık iç denizimin üzerine doğan yıldızı kendi ellerimle boğmaya çalışırken, tüm bu buz kesmiş şeyler oda sıcaklığında erimeye başlıyorlar. Nesnelerimin, dünyamın sınırları eriyerek yok oluyor.

Ben o yıldızın zayıf ışığını boğmayı başaracağım bir kez daha, adım gibi biliyorum. Çünkü adım korkak. Adımlarım ürkek. Tüm hayatım, yazılmamış şiirlerin gölgesinde geçmiş olacak. Fırtına ya... Fırtına. Sen çok iyi bilirsin ne demek istediğimi. Bilmesen yazar mıydın üç ters adamın şiirini. Ne güzel söylemişsin yine: Biri kendinden emin, parmakları keskin; diğeri geçmişinde kayıp, gözleri camlı; ötekisi bir rüyada kaybolmuş, koridorlar boyunca koşuyor... Kim onlar dostum? Ben miyim? Yo hayır, beni o kadar iyi tanıyor olamazsın. Sen yazdığına göre sen olmalısın her biri. Parçaların birleştiği noktada imzan olmalı. Üç ters adam, başları toprağın içinde, gövdeleri birer ağaç, söz ise küçük bir kuş, ötücü... O küçük kuş, değil mi imzan? Ne güzel... Senin kendini ifade etme biçimine her zaman hayran kalmışımdır. Şiirinin sözüne değil belki, ama mutlaka cesaretine. Benim gibi değildin sen. Ben, tüm korkaklar gibi, hep şifrelerle, mecazlarla, oyunlarla yoğruldum. Galiba bu yüzden yoruldum. Ses çağırıyor şimdi. Garip bir şekilde medet umuyorum harften. Bir tek harf olsun, yetiyor kimi zaman. Ona sarılıp uyuyorum geceleri. Bir tek harf. Rüzgârda sarıldığım... Sardığım. Bilirsin, her zaman usta bir unutucu oldum. Gönüllü silici. Evet korkuyorum, ama ilginçtir bak bunları sana söyleyebiliyorum, evet korkuyorum ama en çok da kendimden.

Balıkçı Babamın Vasiyetinden Damlayan adlı şiirini okudum. Birkaç defa üstelik. Genç bir adamın kucakladığı balık derken ne demek istediğini sanırım en iyi ben anlayabilirim. Tanrı'nın sevgili kulu anlamına geliyor balık, bunu biliyorum. Bizans kiliselerinden bozma camileri gezdirirken turistlere söylediklerin kulaklarımda çınlıyor. Balık, İsa'ya inananları simgelediği gibi, Tanrı'nın cömertliğinin de bir işaretidir. Cömertlik. Artık eski moda bir laf. Ama sen merak ediyorsun değil mi: Şiirini okuyunca ne hissettim? Bu sorunun farklı sözcüklerle yeniden ifadesi şöyle de olabilir: O karanlık, o okyanus siyahındaki iç dünyama doğan gizemli yıldızı boğabildim mi? Sorularını tek tek yanıtlamak isterim. Sonsuzluğun içinde gerili ipe asılmış yazı / kucağında balık hüznünde bir çocuk / damlıyor mavi gölün üzerine, derken ne demek istediğini, bunların nereye bağlanacağını bekleyerek okuduğum şiirin sonuna geldiğimde farkına vardım başlığın son dize olduğunu. Gelelim ikinci soruna... Yani, diyelim ki soracağın ikinci soruya. Yıldız boğuldu mu? Bilmiyorum dostum. Bu aralar tüm gücümü onu boğmak için harcıyorum. İlk başta ne kadar da kendimden emindim (parmaklarım keskindi), çok zayıf diyordum, şöyle bir nefeste söndürebilirim, bir istesem tama-

men yok edebilirim. Ama öyle olmadı. Ne kadar üflersem üfleyeyim söndüremiyorum. Çünkü nefesim ulaşmıyor ona. Çünkü çok uzakta. Gücünü bu uzaklıktan alıyor. Ne yapmalı?

Mavi Kelebeklerin Sevişmesi adlı şiirini okudum. Her gün böyle başlıyorum güne. Kitabından bir şiir okuyorum. Sonra da defterimi açıp, "falanca şiirini okudum" diye başlayan bir mektup yazıyorum. Tabii, yaşıyor olsaydın gönderirdim sana bu mektupları. Ama o zaman bu kadar rahat yazamazdım (düşün, bu en rahat halim). Garip bir alışkanlık oldu. Gerçi bu üçüncü gün. Ama benim bir alışkanlığı tarif edebilmem için üç kez olmuş olması yeterlidir. Matematiksel bir takıntı belki, tüme varmak için kullandığımız o kadim akıl yürütme. Daha önce de okumuştum elbette bu şiirlerini. Ama o okuyan şimdiki ben midir? Emin değilim. Değil karanlık okyanusumun üzerine doğmuş olan yıldız, o okyanus bile yoktu o zaman. Bir başka deyişle, henüz şimdiki ben olmamış olan ben farkında değildim denizin, karanlığın ve o karanlığın üzerine doğan inatçı yıldızın. Şimdi, bu gözle okuduğumda... Tam olarak ne hissettim biliyor musun? Çoğalmakla sevişmek arasındaki ilişkiyi... Mavi kelebekler olarak çoğalan birinin dokunuşları, yeşil yapraklar olarak çoğalan başka birinin yanıtları, gecenin içinde dağılan dolunay ve halesi, her şeyin arkasında duran, durduğu yerde bir büyüye dönüşen bir ev hayaleti... Gözümün önünde canlanan, elbette benim soluk ve uzak

yıldızımın ışığıydı. Mavi kelebeklerin kanat çırpışlarıyla havalanan yapraklara dolanmış olan sevgilinin gizli yüzü onunkiydi elbette. Sözcüklerin içini doldurmaya cesaretim var neyse ki. Bunca korkaklık içinde bunu yapabildiğime şaşıyorum. Mutluyum galiba. Biraz da hüzünlü. Kucağımda Nar, elimde şiir kitabın, dışarda lodos fırtınası, kulağımda şifreli bir şarkı... Keşke o kadar genç ölmeseydin.

Mor Maskeli Çocuk Sahnede adlı şiirini okudum. Aklıma seninle geceler boyunca dinlediğimiz *Sahne Işıkları*'nın film müzikleri geldi. Orada duruyor işte, artık dinlenilmediği için kitaplığın ücra bir köşesine terk edilmiş *long play*'lerin arasında. Belleğimdeki halini tarif ediyorum: Siyah bir kabı vardı. Sahne ışığında çello çalan bir adamın fotoğrafı. Charlie Chaplin. Tüm zamanların en komiği. En acıklısı. En âşığı. Hepsi bir arada. O zamanlar ham duygular vardı, değil mi? Henüz diyalogları yazılmamış, sadece sol tarafı olan bir senaryoyu oynar gibiydik. Sağ tarafta derin suskunluklar. Sigara dumanı. Gelecekte yaşanacak aşkların acısı dolardı odaya açık yaz pencerelerinden. Kahkahalar çok çok uzaktaydı. Halbuki, şiirinin bunlarla hiç ilgisi yok. Evcil oyunlara zorlanan çocuklar maskeli olur. Doğru demişsin. Şiirde yanlış olur mu hiç? Doğruluk değeri ölçülemeyen cümleye dize denmez mi zaten? Ah, bir zamanlar, sen, ben ve her konuştuğumuzu temize çeken puhukuşları. Nerdeler şimdi? Uzak mavi göklerin karardığı bir mezarlıkta belki. Mor maskeli çocuğun baskı altında verdiği çoktan seçmeli ifadesinde. Olabilir mi? Bugün gelmedi. Çok bekledim. Komik durumlara düşmekten çekinmiyorum. İşte en çok bundan korkuyorum. Sabahları uyanıyor, şiir

okuyor, göğe bakıyorum. Şükrediyorum. Bir gün daha onu düşüneceğim diye. Bir gün daha yanacağım diye. Bir gül daha açacak diye mezarında... sevin o halde. Bugün ölüm yıldönümün, ama senin bundan haberin yok artık. Tüm haber bültenleri başkalarını anlatıyor. Ne senden ne de ondan haber yok. Sakallarım bembeyaz oldu biliyor musun? Aniden, durduk yere beyazlanmış gibi telaşla tıraş oluyorum sabahları, sen bütün resimlerinde hep otuz üç yaşında gülümseyeceksin, ben Dorian Gray rüyalarıyla boğuşacağım. Oyunsa sahnede bir bardak süt kadar masum... Neyi düşünerek yazdın bu dizeyi? Kim bilir? Süt sevmezdin oysa. Kedilerden nefret ederdin. Yazdıklarında ikisini de bolca kullanmışsın.

Bir Yangın Hatırası adlı şiirini okudum. Aslında okudum denemez. Hatırladım. Yazdığın gün, hatta dizeleri yazdığın an capcanlı gözümün önünde. Beşiktaş'taydık, Barbaros Kafe'den çıkmış Ortaköy'e doğru yürüyorduk. Sonbahardı. Temizlikçiler dökülen yaprakları duvar diplerinde yakıyorlardı. Islak bir duman yükseliyordu. Uzun uzun seyretmiştik yanan yaprakları. Yapacak işimiz yoktu. Zaman, şimdiki gibi değildi. Daha kıvamlı, isteyince yavaşlatabildiğimiz bir şeydi, sanki bizden biriydi. Ortaköy'de bir kahveye oturduk. Küçük defterini çıkardın cebinden. Öylesine yazmaya başladın. İlgilenmedim seninle. Uzaklara bakıyordum. Henüz iskelenin yanında sahaflar açılmamıştı. Henüz hiçbir şey başlamamıştı. Sahilde bira içenler vardı, çocuk parkı, kum havuzu, gıcırdayan paslı salıncaklar. Sanayi devriminden kalma ağır bir kaydırak. Sen yazıyordun. Uzaktan baktığımda, ders çalışan bir öğrenci gibi görünüyordun. Uzun dizelerle yazıyordun. Sana kalsa onlara şiir de demezdin ya. Neyse... O da ayrı bir hikâye. Bir yangın bitmeyen bir ağaçta yakarış. Bir yangın yok olmuş bir evde bir çocuk. Virgülü koyacağın yere göre çoğalıyor bunların anlamı demiştim bilmiş bilmiş. Cevap olarak bir bira içelim demiştin. Şimdi kimse böyle konuşmuyor. Herkes çok anlamlı, gi-

zemli. Alışamıyorum yeni zamanlara. Yeni zamanların da çok umurunda. Bir tek Nar var. Sekiz yaşında. Seni hatırlar mı acaba? Kediler ne garip yaratıklar... Bazen diyorum ki, bu beni bile tanımıyor, hiç belleği yok bu kedinin; bazen de öyle bir şey yapıyor ki, bu Nar çok çok akıllı, hatta sezgileri çok kuvvetli diyorum. Tarif etmesi güç. Bir bakışı, bir duruşu, hiç olmadık bir sesle bana bir şeyler söylemesi... Kaç defa rüyamda konuştuğunu gördüm. Hünsa bir sesle bilgelik yapıyordu. Geçmiş karşıma rüyada, istersem insan olabilirim diyordu. Ama istemiyorum, o zaman rahatım bozulur, istemezsin beni yanında. Ona ilk vurulduğum günlerde görmüştüm bu rüyayı. Birden değişiyordu rüyada Nar, siyah, simsiyah, o oluyordu. Yatağımın ucunda, karanlıkta, ayakta duruyordu. Nefesim kesilmişti. O kadar kısa sürdü ki...

Sadakat adlı şiirini okudum. Tabii çok farklı bir gözle. Benim durumumda biraz ters oldu. Ama ne gariptir şiir denilen şey. İnsan hep kendisi için yazılmış sanır. O zaman sever şiiri. Durmadan söylemek ister. Seninkiler söz konusu olunca, ben neyi neden yazdığını kestirebildiğim için belki de yeterince etkilenmiyorumdur. Tahmin ettin: Evli. Asıl önemli olan: seni hiç tanımayan bir kadına sadık kalabilmek. Üstelik evli. Ben zor aşkların ustası oldum artık. Dizelerini zihnimin içinde rubik küpü gibi evirip çeviriyorum. Bir köpektir taştan kadın hayaletine diz çöken. Bir kadındır köpeğe diz çöken taştan. Bir taştır köpekleşen kadının dizlerinde hayalete çökmüş. Onu görmeye giderken kendi kendime mırıldanıp durdum bütün gün. Bazen söylediklerini yanlış anladım. Güldürdüm onu. Bazen de sıkılıyor benden, anlıyorum. O zaman taşlaşıyorum. Hayır onunla konuşmayı düşünmüyorum. Bir kez söylersem gerçeği, bir daha göremem onu. Bir kez gerçekleşirse söylediklerim... Bir kez görürse bendeki gerçeği... Bir kez... Her şey bir kez yaşanır ve biter o zaman. Dayanamam. Dayanacak gücü toplamam gerekli önce. Ardından boğabilirim o ışığı. Maalesef. Ben bu kadar kaldım. Zaman insanı eksiltiyor dostum. Sen ölerek yırttın. Oyundan çıktın. Ben tüm

rolleri tek başına canlandırmaktan yorgun, loş rüyalarda arıyorum onu. Nasılsa belleğimin kumundan yaptım, kale gibi oldu. Bir tek yüzünü hapsedemiyorum içime. Çünkü o yüz, başkalarının. Çünkü o yüz üzerinde hiçbir hakkım yok. Düşün şimdi, dizelerini nasıl okuduğumu. Yeni bir güne başlarken ellerim titriyor. Nar bile anlıyor beni... ama o anlamıyor. Anlamasın, daha iyi. Anladığı gün bitecek çünkü.

Elleri Ağaç Köklerine Benzer adlı şiirini okudum. Şehla bir anneden söz ediyorsun şiirde. Bir şarkı söylüyor diyorsun ama şarkıyı gizliyorsun. Garip şey. Bir şiirin içine bir şarkıyı gizlemek herhalde sadece senin aklına gelirdi. Ne kadar da ustaydın âşık olmakta. Aşkı yaşamakta. Eğer kıskanmışsam seni, şiirlerinden dolayı değil, dolayımsızlığındandır. Benim için imkânsız olan, senin için baştan sona şeffaflıktı. Gündelik dertler gürültüsünün içinde yinelenen bir düşünceydi bu, bütün gün. Onu göreceğim yere doğru gittikçe, yaklaştıkça büyüyordu sözcükler içimde. Her biri külçeleşiyor, taşınması zorlaşıyordu. Karşılaştığımız anda o kadar yorulmuştum ki susmaktan, susturmaktan kendimi, tüm kararlarımı hiçe sayarak konuşmaya başladım. Hiçbir ilginçliği olmayan, sıradan, hatta bayağı, klişe cümleler döküldü ağzımdan. O ince espriler yapan, her şeyle ve herkesle dalga geçen adam gitmiş (böyle davranıyordum onun yanında bir süredir, seviyordu bu halimi, öyle sanıyorum) yerine sersem, ahmak, zekâ yoksunu bir zavallı gelmişti. Hayır acımadı bana. Zaten istediğim de bu değildi. Neydi? Bilmiyorum. İnsan ancak âşık olduğunda sonunu düşünmeden davranıyor, bunu da bu yaşımda öğrenmiş oldum. Sen çoktandır bildiğin için mi erkenden gittin?

Acımadı bana. Şaşırdı. Gülümsemedi bile. Tiksindi galiba. Bilmiyorum, yüzündeki ifade en çok da iğrenmeye benziyordu. Aklıma dizelerin geldi, evet... Ama o anda bunları söylemek o kadar abes olurdu ki. Şiir söylenemiyorsa aşktan söz edilmiyor demektir. Biliyorum. Durum da aynen öyleydi. Gitti. Sanırım bir daha onu göremeyeceğim. Arkasından uzun uzun baktım. Belleğime iyice yerleştirmek istiyordum ve yine yüzünü yakalayamadım.

Babamın Uçak Maketleri adlı şiirini okudum. Artık baba olma yaşını çoktan geride bırakmış olmama rağmen merak ettim, nasıl olurdum diye. Onun bir kocası, bir çocuğu var. Sen baba olmadan öldün. Bir âşık olarak. Her zaman hatıralarda genç kalacaksın. Otuz üç yıl nedir ki? Bir rüya. Sultanahmet'ten geçtim dün. Senin mekânındı. Zihnimdeki şehir haritasında öyle işaretlemişim. Şimdi sen olmadığın için gözüme çok kötü göründü. Sahibini kaybetmiş bir mekânın yavaş yavaş çürüyüşünü izledim. Ona ne verebilirim ki? Hiçbir şey. O halde aşk niye? Nedir ki aşk denilen şey? Hormonal bir yanılsamadan başka. Sen olsan, duyguları sözcüklere dönüştürürdün; sıradan gerçeklerden bir masal yaratırdın. Boşuna şimdi bütün bunları yazıyor olmam. Aslında o da anlamıyor. Bilmiyor. Bilmek istemiyor. Ne iyi... Aynı işyerinde çalışıyoruz. Sanırım bütün gece uyuyamamış. Yorgundu. Dün konuştuklarımızı konuşmadığımızı varsaydığını anladım. Ben, demiştim, sizden çok etkileniyorum. Ne demek istiyorsunuz demişti. Kaşları çatılmıştı. Bir sorun çıkmıştı karşısına: Ben. Ben bir sorun oldum dostum. Hiç, demiştim, öylesine... Saçmaladım galiba. Benim biraz kafam karışık bugünlerde, özür dilerim. Ben zaten uzunca bir süredir özür dilemek dışında bir şey

yapamıyorum hayatta. Ben olduğum için özür diliyorum herkesten. Çevreye vermiş olduğum rahatsızlıktan ötürü... Bugün, böyle bir konuşma yaşanmamış gibiydi. Ama yine de birbirimizden uzak durduk. Neden anlatıyorum ki bunları sana? Ne anlamı var ki artık? Senin teşhisini duyar gibiyim: Seni çeken şey aşkın imkânsızlığı... Sen aşkı değil, verdiği acıyı sevdin hep. Evet, böyle de söylebilirsin. İsteyen istediğini söyleyebilir bana. Ben nasılsa, özür dilerim sonunda.

Post Scriptum. *Aradan çok uzun zaman geçti. Birdenbire bu defter çıktı karşıma. Eskileri doldurduğum bir çekmecenin içinden fırlayıp önüme kondu. Hasta bir kuşu alır gibi uzandım, sayfalarını çevirdim. Çoktan unutmuş olduğum utanç verici anılarla dolu bu mektupları neden yarım bıraktığımı düşündüm sonra. Masum olmak ihtiyacı. Evet, buydu belleğimi sildiren güç. Bir tek yazı direniyor işte. Bir tek yazı ruhumuzun karanlığını gösteriyor. Sefilliğin ve aczin ifadesinden başka bir şey olmayan mektuplarımın sonuna bu notu düşüyorum şimdi. Önceden de söylemiştim. Usta bir siliciyim. O yıldızı merak ediyorsun değil mi? Gülerim dostum bu soruya. Bir yanılsamadan başka nedir ki yıldız dediğin... Aslolan beni sarmalayan karanlık gece. O kadar masum, o kadar kederli...*

IN MEDIAS RES

Sana rüyalarımdan söz etmiş miydim? Her zaman... Anlatarak bitirebileceğimi sanıyorum ama olmuyor. Anlattıkça çoğalıyor imgeler. Dışarıya bakıyorum. Neresi burası diyorum kendi kendime. Orada bir dünya var. Ama her baktığımda farklı şekillere bürünen garip bir yer. Anlaşılmaz şey: bilmediğim dilde yazılmış bir dua. Göz yanılgısından başka bir şey olmadığını söylerdin. Cam, yağmur, gözyaşı... Görüntüyü bulandıran hangisi?

Bazı fotoğrafları, yazıları yaktığımı söylemiş miydim? Hayır sır değil. Herkesin yaşamında böyle anlar vardır. Uzaklara gitmek için ağırlıklardan kurtulmak ister insan. Birer birer ateşe attım onları. Ellerim kül içinde. Dünyaya dokundum sonra. Oysa siyah-beyaz bir cehennem tasarlamamıştım. Hayat ağacının kökleri dolanıyor boynuma. Daha fazla sorgulamamı isterdin. Denedim. Soruların azalmasıymış yaşlanmak. Ben cevapları hiç merak etmedim ki...

Başkalarını nasıl gördüğümü biliyor musun? Nereden bileceksin ki... İnsan sadece kendi gözleriyle yanılır. Bulanık bir aşk yaşamıştım bir zamanlar. Beni yanılgılara sürüklemişti. Hayatın anlamını bulduğumu düşündürtmüştü. Sen inanmazdın, ama bir şey demezdin. Suskunluğunu hiç bölmedim o yüzden. Sen sustukça, ben insan aklının olmadığı bir yere gitmek isterdim: Dünyayı anlamlandıran bakışın olmadığı, ağaçlarının iç boşluğuma doğru büyüdüğü...

Çocukluğumun hazine sandığını sana göstermiş miydim? Dünyanın garip nesnelerini biriktirdiğim bir dönemdi. Yapraklar, taşlar, kabuklar, kozalak ve kelebek ölüleri. Hayata bir daha öyle iştahla dokunmadım. Ellerimin unuttuğunu gözlerim yanılttı hep. Dışarıya baktığımda korkudan başka bir şey görmeyişim ondan. Gülerdin ben anlattıkça, acı nedir bilmedin sen derdin. Korkunun panzehiri acıymış, sen ölünce anladım. Artık dışarısı dediğim yer soğuk bir mezar. Yakında benim bakışımla bulanmayacak bir yer işte...

GENLEŞEN KAFKA METNİ

Yola çıkış
Franz Kafka

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Uşağım ne dediğimi anlamadı. Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine. Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir, diye sordum. Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti. Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?" – "Bilmem," dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim." – "Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım. "Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."

Yola çıkış +1

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Sesimin tonu kendimi bile şaşırtacak kadar donuktu. **Uşağım ne dediğimi anlamadı.** Aslında göründüğü kadar alık biri değildi, sadece aklına yatmayan işleri yapmamak gibi bir özelliği vardı. **Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine.** Atım bu beklenmedik yolculuk fikrinden hoşlanmışa benziyordu. **Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir diye sordum.** Belki de sormamalıydım. **Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti.** Ya da bana öyle söylemeyi tercih etti. **Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?"** İnsanı güç duruma düşüren sorulardan biriydi bu. **"Bilmem," dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim."** Başka ne diyebilirdim ki... **"Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım.** Üstelemekte kararlıydı. **"Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."** Atımı boru sesinin geldiği yöne doğru mahmuzladım.

Yola çıkış +2

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Sesimin tonu kendimi bile şaşırtacak kadar donuktu. Dün gece gördüğüm düşlerin etkisinde olmalıydım. **Uşağım ne dediğimi anlamadı.** Aslında göründüğü kadar alık biri değildi, sadece aklına yatmayan işleri yapmamak gibi bir özelliği vardı. Aldırmadım. **Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine.** Atım bu beklenmedik yolculuk fikrinden hoşlanmışa benziyordu. Sabah serinliğine karışan sıcak ve heyecanlı nefesi uşağımın yüzünü yalayıp geçiyordu. **Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir diye sordum.** Belki de sormamalıydım. Cevabını bildiği soruları sormamalı insan. **Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti.** Ya da bana öyle söylemeyi tercih etti. Duyması da gerekmiyordu zaten. **Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?"** İnsanı güç duruma düşüren sorulardan biriydi bu. Ona anlayabileceği bir cevap vermem mümkün değildi. **"Bilmem" dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim."** Başka ne diyebilirdim ki... Sıradan insanlar ancak hedeflerden söz edildiğinde rahatlarlar. **"Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım.** Üstelemekte kararlıydı. Şüphe bir kez insanın içine düştü mü kurtulması çok güç olu-

yor. **"Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."** Atımı boru sesinin geldiği yöne doğru mahmuzladım. Uşağın arkamdan endişe ile baktığını hissediyordum.

Yola çıkış +3

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Sesimin tonu kendimi bile şaşırtacak kadar donuktu. Dün gece gördüğüm düşlerin etkisinde olmalıydım. Karanlığın derinliklerinde yolunu kaybetmiş bir hayalet gibi. **Uşağım ne dediğimi anlamadı.** Aslında göründüğü kadar alık biri değildi, sadece aklına yatmayan işleri yapmamak gibi bir özelliği vardı. Aldırmadım. Her şeyi anlaması gerekmiyordu. **Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine.** Atım bu beklenmedik yolculuk fikrinden hoşlanmışa benziyordu. Sabah serinliğine karışan sıcak ve heyecanlı nefesi uşağımın yüzünü yalayıp geçiyordu. Uşağın şaşkınlığı ve atımın sabırsızlığı birbirine bulanıyordu. **Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir diye sordum.** Belki de sormamalıydım. Cevabını bildiği soruları sormamalı insan. Fakat bazı şeyleri yapmaktan vazgeçmek, yola çıkmak kadar kolay değildir. **Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti.** Ya da bana öyle söylemeyi tercih etti. Duyması da gerekmiyordu zaten. Benim için üfleniyordu boru. **Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?"** İnsanı güç duruma düşüren sorulardan biriydi bu. Ona anlayabileceği bir cevap vermem mümkün değildi. Yine de gerçeği söyledim. **"Bilmem," dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa**

buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim." Başka ne diyebilirdim ki... Sıradan insanlar ancak hedeflerden söz edildiğinde rahatlarlar. Oysa çoğu zaman, gerçekte hedefin ne olduğunu asla bilmeden doğup ölürler. **"Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım.** Üstelemekte kararlıydı. Şüphe, bir kez insanın içine düştü mü kurtulması çok güç oluyor. Hele düşlerden ve hayaletlerin gizli huylarından habersiz biri için oldukça güç. **"Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."** Atımı boru sesinin geldiği yöne doğru mahmuzladım. Uşağın arkamdan endişe ile baktığını hissediyordum. Belki bir gün o da duyacaktı o sesi.

Yola çıkış +4

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Sesimin tonu kendimi bile şaşırtacak kadar donuktu. Dün gece gördüğüm düşlerin etkisinde olmalıydım. Karanlığın derinliklerinde yolunu kaybetmiş bir hayalet gibi. Düşlerimde beni çağıran uzaklara bakarak söylemiştim bu sözleri. **Uşağım ne dediğimi anlamadı.** Aslında göründüğü kadar alık biri değildi, sadece aklına yatmayan işleri yapmamak gibi bir özelliği vardı. Aldırmadım. Her şeyi anlaması gerekmiyordu. Kaldı ki ben bile tam olarak anladığımı söyleyemem. **Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine.** Atım bu beklenmedik yolculuk fikrinden hoşlanmışa benziyordu. Sabah serinliğine karışan sıcak ve heyecanlı nefesi uşağımın yüzünü yalayıp geçiyordu. Uşağın şaşkınlığı ve atımın sabırsızlığı birbirine bulanıyordu. Sanki bunlar, alıştığım dünyaya ilişkin son görüntülerdi. **Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir diye sordum.** Belki de sormamalıydım. Cevabını bildiği soruları sormamalı insan. Fakat bazı şeyleri yapmaktan vazgeçmek, yola çıkmak kadar kolay değildir. Bu, düşlerimde duyduğum çağrıdan başka bir şey değildi. **Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti.** Ya da bana öyle söylemeyi tercih etti. Duyması da gerekmiyordu zaten. Benim için üfleniyordu boru. Beni çağırı-

yordu. **Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?"** İnsanı güç duruma düşüren sorulardan biriydi bu. Ona anlayabileceği bir cevap vermem mümkün değildi. Yine de gerçeği söyledim. Çıkacağım yolun üzerinde yalana yer olmamalıydı. **"Bilmem," dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim."** Başka ne diyebilirdim ki... Sıradan insanlar ancak hedeflerden söz edildiğinde rahatlarlar. Oysa çoğu zaman, gerçekte hedefin ne olduğunu asla bilmeden doğup ölürler. Sadece düşlerini ciddiye alanlar için bir çıkış olasıdır. **"Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım.** Üstelemekte kararlıydı. Şüphe, bir kez insanın içine düştü mü kurtulması çok güç oluyor. Hele düşlerden ve hayaletlerin gizli huylarından habersiz biri için oldukça güç. Onun hakkında nasıl bu kadar emin olabiliyordum? **"Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."** Atımı boru sesinin geldiği yöne doğru mahmuzladım. Uşağın arkamdan endişe ile baktığını hissediyordum. Belki bir gün o da duyacaktı o sesi. Bunu kimse bilemez.

Yola çıkış +5

Atımı ahırdan alıp gelmesini buyurdum. Sesimin tonu kendimi bile şaşırtacak kadar donuktu. Dün gece gördüğüm düşlerin etkisinde olmalıydım. Karanlığın derinliklerinde yolunu kaybetmiş bir hayalet gibi. Düşlerimde beni çağıran uzaklara bakarak söylemiştim bu sözleri. Günlerdir odasından çıkmayan bir adamın, onca zaman sonra ilk sözleriydi bunlar. **Uşağım ne dediğimi anlamadı.** Aslında göründüğü kadar alık biri değildi, sadece aklına yatmayan işleri yapmamak gibi bir özelliği vardı. Aldırmadım. Her şeyi anlaması gerekmiyordu. Kaldı ki ben bile tam olarak anladığımı söyleyemem. Günlerce düşlere ve çarşaflara dolanmış, bilmediğim bir dünyaya karışmıştım. **Kendim gittim, eyerleyip bindim üzerine.** Atım bu beklenmedik yolculuk fikrinden hoşlanmışa benziyordu. Sabah serinliğine karışan sıcak ve heyecanlı nefesi uşağımın yüzünü yalayıp geçiyordu. Uşağın şaşkınlığı ve atımın sabırsızlığı birbirine bulanıyordu. Sanki bunlar, alıştığım dünyaya ilişkin son görüntülerdi. Belleğimde geçmişe dair anımsayacağım son sahne. **Uzaktan bir boru sesi işitip, bu nedir diye sordum.** Belki de sormamalıydım. Cevabını bildiği soruları sormamalı insan. Fakat bazı şeyleri yapmaktan vazgeçmek, yola çıkmak kadar kolay değildir. Bu, düşlerimde

duyduğum çağrıdan başka bir şey değildi. Belki de hâlâ o düşlerden birinin içindeydim. **Uşağın bir şeyden haberi yoktu ve bir şey de işitmemişti.** Ya da bana öyle söylemeyi tercih etti. Duyması da gerekmiyordu zaten. Benim için üfleniyordu boru. Beni çağırıyordu. Herkesin kıyameti farklı zamanlardadır. **Kapıda beni durdurup sordu: "Bey nereye gidiyorlar?"** İnsanı güç duruma düşüren sorulardan biriydi bu. Ona anlayabileceği bir cevap vermem mümkün değildi. Yine de gerçeği söyledim. Çıkacağım yolun üzerinde yalana yer olmamalıydı. Tüm zayıflıklardan kurtulmalıydım. **"Bilmem," dedim, "buradan uzağa işte, buradan uzağa, hep uzağa buradan, ancak böylelikle hedefime ulaşabilirim."** Başka ne diyebilirdim ki... Sıradan insanlar ancak hedeflerden söz edildiğinde rahatlarlar. Oysa çoğu zaman gerçekte hedefin ne olduğunu asla bilmeden doğup ölürler. Sadece düşlerini ciddiye alanlar için bir çıkış olasıdır. Artık birçok şeyden emindim. **"Demek hedefinizi biliyorsunuz?" diye sordu uşağım.** Üstelemekte kararlıydı. Şüphe, bir kez insanın içine düştü mü kurtulması çok güç oluyor. Hele düşlerden ve hayaletlerin gizli huylarından habersiz biri için oldukça güç. Onun hakkında nasıl bu kadar emin olabiliyordum? Bir başkasının gözleriyle göremez ki insan... **"Evet," diye cevapladım, "söyledim ya. Buradan uzağa – işte hedefim."** Atımı boru sesinin geldiği yöne doğru mahmuzladım. Uşağın arkamdan endişe ile baktığını hissediyordum. Belki bir gün o da duyacaktı o sesi. Bunu kimse bilemez. Her yolcu kendini ilk sanır.

EKİCİ

Sayın Editör,

Bildiğiniz gibi şirketimizin faaliyet alanı, görme engelliler için yazılı ürünleri işitsel ortamda çoğaltıp pazarlamaktadır. Kâr amacı gütmeyen kuruluşumuz, ben dahil olmak üzere üç görme engelli arkadaş tarafından kurulmuş, kısa bir süre içerisinde sadece görme engellilerin değil, diğer sanatseverlerin de ilgisi ve desteği ile ürün yelpazesini genişletmeyi başarmıştır. Ürünlerimizi sadece edebi eserlerle (roman, öykü, şiir) sınırlı tutmamaya, çeşitli konularda bilimsel eserleri de müşterilerimize sunmaya çalışıyoruz.

Şu anda üzerinde çalışmakta olduğumuz proje ise bunlardan çok farklı olduğu için biraz zorlandığımızı itiraf etmeliyim. Bu projeyi başlatan düşünce, bir müşterimizden gelen taleple doğdu. Öneri son derece yalındı: resim sanatının klasikleşmiş örneklerini de görme engelliler için anlaşılabilir kılmak. İlk başta sağduyuya aykırı gibi geldiyse de denemeye değeceğine karar veren şirketimiz Yönetim Kurulu, bu işi başarabilecek yazar aramaya girişti. Çeşitli yazarlara götürdüğümüz teklifler birbiri ardına geri çevrilince, böyle bir projenin gerçekleştirilmesine olan inancımız oldukça zayıfladı, hatta vazgeçme

noktasına kadar geldik. Çünkü yazarların büyük bir çoğunluğu reddetmekle kalmadılar, böyle bir şeyin anlamsız olduğunu söylemeyi de ihmal etmediler. Fakat sonra bir metin yazarı dostumuz bu denemeyi yapmayı kabul ettiğini bize bildirdi ve Vincent van Gogh'un *Ekici* adlı resmini "yazıp" bize teslim etti. Yönetim Kurulumuz bu metni dinledikten sonra garip bir durum ortaya çıktı. Üyelerden ikisi (biri bendim) metni beğendi, diğeri ise sanırım doğuştan görme engelli olduğu için metnin fazla bir şey ifade etmediğini söyledi. Biz beğenenler ise, metnin resmi ne kadar anlatabildiğini yargılayacak durumda olmadığımızı da teslim ettik. Metin yazarımız bir deneme daha yapacağını söyledi ve gerçekten de yaptı. Bu sefer üçüncü üye de diğer iki üye ile aynı görüşü paylaştığını açıkladı. Uzun sözün kısası metin beğenildi. Hatta her resim için doğuştan ve sonradan olan görme engelliler için olmak üzere iki farklı sürüm yapılabileceği fikri de ağırlık kazandı. Daha sonra bu sürümleri ekibimiz dışında nesnel bir gözün değerlendirmesine sunmaya karar verdik. Bir ressama başvurmak yerine sizin gibi bir öykü editörüne başvurmamızın nedeni de son ürünün yazılı bir metin olması.

Sizden talebimiz, ilişikteki resme bakmanız ve sonra da metinleri okuyup görüş ve yorumlarınızı bize bildirmenizdir. Ayrıca eğer derginizin görme engelliler tarafından da izlenebilmesini isterseniz işbirliği yapmaktan onur duyarız. Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler.

Saygılarımla,

Tekilfon Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı

Ressam: Vincent van Gogh
Resmin adı: *Ekici*
Resmin tarihi: 1888
Malzemesi: Tuval üzerine yağlıboya
Boyutları: 32 x 40 cm

Sürüm I

Bir günbatımında toprağa tohumlar savuran bir ekicinin resmidir bu. Ekici sol alt köşede resmedilmiştir. Batmakta olan güneş, ekicinin başının üzerinde oldukça büyük, sarı bir daire olarak parlamakta, tüm ufku ve gökyüzünü sarıya ve sarının tonlarına, yer yer yeşillere boyamaktadır. Ekici ve güneş dışında en önemli figür, resmin sağ alt köşesinden başlayıp üst kenarının ortasından geçen ağaçtır. Ağaç da ekici gibi yeşilin koyu tonları ile karanlık bir renge, kalın fırça darbeleriyle boyanmıştır. Ekicinin başında bir kasket, üzerinde koyu renk, ayrıntıları belli olmayan bir ceket vardır. Kucağındaki karanlıktan doğan açık yeşil ve açık mavi tohumlar, ekicinin bunları bir heybe içerisinde taşıdığı hissini yaratmaktadır. Ekicinin başı resmi ortadan ikiye bölen ufuk çizgisini biraz geçmektedir. Başının hemen sağ yanında, ufuk çizgisinin üzerinde, dört küçük fırça darbesi ile konduruluş, lekeye benzeyen bir ağaç kümesi veya bir çalılık göze çarpmakta, biraz daha sağında ağacın gövdesi ve yine ufuk çizgisi düzeyinde ağaçtan çıkmış olan sürgünlerden iki tanesi ve kahverengi yeşil yapraklar vardır. Bu sürgünlerden alttaki, ekicinin başının üzerinde büyük bir aziz halesi gibi parlamakta olan güneş yuvarlağının merkezinden geçerek –ağacın resmi böldüğü gibi, adeta

aynı açıyla– güneşi bölmektedir. Kalın bir boya tabakası ile merkezinden açılarak büyüyen güneşin önündeki sürgün dal, koyu renk görünmesi gerekirken güneşin boyası içinde erimiş ve açık bir renge dönüşmüştür. Sanki bu sürgün, güneşin önünde değil de, akışkan büyük bir küre olan güneşe yandan batmış gibi. Zaten güneş öylesine büyük çizilmiş ki, neredeyse adamın gövdesi kadar. Bu yüzden de göksel bir cisim olmaktan çok, ekicinin başının üzerinde taşıdığı soyut bir şey gibi durmakta. Ağacın gövdesinden sağa doğru ilerleyince güneşe bakan yüzleri yeşil renkte aydınlatılmış, sırtlarında siyaha yakın koyulukta gölgeleri ile bir grup ağaç, yanında çok daha açık yeşil renkte çizilmiş bir ev ve onun sağında soldakilerden daha uzun bir grup ağaçla ufuk çizgisi resmin içinde sonlanmaktadır. Ev öyle açık renklerde çizilmiş ki bacası ve damı sarımtırak gökyüzünün içine neredeyse karışmıştır. Bu binanın ve ağaçlığın üzerinde yükselmekte olan gökyüzü, ince pembemsi üç bulut kümesi ile parçalara ayrılmıştır. Hâkim olan sarı renk sağ üst köşeye çıktıkça yeşile dönmekte, yaklaşmakta olan akşam serinliğini hissettirmektedir.

Ekicinin önüne bir engel gibi dikilen, resmi ortadan ikiye ayıran büyük ağacın ana gövdesi üst kenara varmadan az önce bitmekte, o noktadan üç dalın çıktığı anlaşılmaktadır. Sol alttaki üzerinde kırmızı, kestane, kızıl, kahverengi yapraklarla tek canlı gözüken daldır. Sağa bakan dal aslında bir dal değil, bir dalın budanmış köküdür. Sarı, küçük, oval bir iz. Evin üzerindeki gökyüzünde dolanan pembemsi bulutların en sonuncusu tam bu düzeydedir.

Resimdeki üçüncü önemli çizgi, sağ alt köşenin biraz yukarısından başlayıp ekicinin sol omzundan geçip resmin sol bitiminde ufuk çizgisine kavuşan, ekicinin ektiği toprağın sınırlarını gösteren açık yeşil, yer yer siyah

hatlarla belirginleşmiş çizgidir. Bu çizgi resmin alt kısmını iki üçgene ayırmaktadır. Üstteki üçgen, mavinin hâkim olduğu, büyük bir olasılıkla daha önceden ekilmiş bir başka tarla veya bir ırmaktır. Belirsiz, başkasına ait bir yer. Alttaki üçgenin sol dik kenarında ekici tohumlarını üçgenin dikaçısına doğru serpmekte, üçgenin sağdaki köşe açısının içinden ağacın gövdesi yükselmektedir. Sanki resmin sol yanı tohumların toprağa bırakıldığı şimdiyi, sağa doğru ilerledikçe geçen zaman sonunda vardığımız ağaç gövdesi geleceği anlatmaktadır. Gelecekte, uzakta hayal edilen yeşil, gür yapraklı ağaçlarla çevrili köy evini anlatmaktadır. Ekici adamla aynı renk ve aynı dokudan yapılmış ağacın adama ait olduğu ya da birbirlerine ait oldukları hissi oluşmaktadır. Ekicinin yüzü haki bir gölgeden ibarettir. Elleri dışında hiçbir yeri net çizilmemiştir. En belirgin yeri, tohumları toprağa bırakan sağ elidir. Büyük bir başparmak ve kalın bir avuç. Ve bu elden toprağa dökülen, güneşte uçları hafifçe parlayan tohumlar.

Sürüm II

Köyünden ya da evinden birkaç yüz metre ötedeki tarlasında hafif nemli, yeni karılmış toprağa tohumlar serpen bir köylünün resmidir. Ekici, tohumları kucağındaki heybeden sağ eliyle alıp toprağa bırakmaktadır. Belki de saatlerdir bu işi yapmaktan yorgundur. Ne düşündüğü, ne hissettiği anlaşılmamaktadır: Yüzünü elleseniz sanki çamurdan sıvanmış bir boşluk. Elleri kocaman ve kalın. Ekici sola doğru birkaç adım atsa gövdesi sağa doğru kaykılmış bir ağaca çarpacaktır. Tarlaların ortasında tek başına duran, adeta doğal bir korkuluk görevi yapan binlerce adsız ağaçtan biridir bu: Eğri gövdesine kimsenin sarılmayı aklından bile geçirmeyeceği, kalın, biçimsiz bir ağaç; uzun boylu birinin kollarını kaldırdığında erişebileceği yerlerinden dört farklı yönü gösteren dört sürgün vermiş, biraz daha yükseklerinde bir dalı budanmış, adeta belli bir yöne doğru büyümesi engellenmiş bir ağaç... Dallarında kurumuş yapraklarla belki bir sonbaharı anımsatmaktadır. Üstelik ekicinin üzerindeki kalın aba, havanın serin bir sonbahar akşamüstüsü olduğuna tanıklık etmektedir. Oysa o, bir ilkbahardaymış gibi tohumları ıslak toprağa atmaktadır. Bir tek güneş... Sıcaktan çatlamış, çıkıntılı, pürüzlü, kurumuş, büyük bir meme ucu gibi yuvarlak, dünyanın toprağı ile sıvanmış-

çasına, elle tutulacakmışçasına kalın bir güneş. Ekiciyi ısıtmakta, tüm dünyasına garip bir sıcaklık yaymaktadır. Belki de gerçekdışı, sadece ekicinin düşlerinde, özlemlerinde var olan bir güneştir bu. Belki güneş bir sonbahar serinliğinde batmaktadır da, ekici bir ilkyaz özlemini hissetmekte, zamansız bir ekim yapmaktadır. Yaklaşmakta olan, yükseklerden aşağıya doğru inen akşam serinliği köye çoktan ulaşmıştır. Belki biraz akşam rüzgârının hışırtısı, belki de yakınlarda bir yerden akan bir derenin sesi duyulmaktadır. Ekici, tohumlarını savururken arkasını dayadığı güneş hızla alçalacak, birkaç dakika sonra serinliğin her yeri kaplaması ile tamamen battığı anlaşılacak ve ekici tarlayı ağaca emanet edip köyüne, evine doğru yola koyulacaktır. Ve akşamdan sonra gece inecek, ekilen tohumları beklemek için, onların üzerine doğru dallarını bir koruyucu gibi büyütecek olan ağaç yalnızlığı ile kalıverecektir.

YAZI ÇÖLÜ

[büyük bir boşlukta ilerliyorsunuz
arada sırada karşınıza cümle öbekleri çıkıyor
siz devam ediyorsunuz
çöl gibi bir yer işte
noktasız virgülsüz sonsuza doğru uzanıyor
bunca boşluğun içinde sizi ayakta tutan tek şey merak
nedir bu cümleler
kim neyi anlatıyor
sonunda ne var
kim var
sadece bir ses mi
harfler mi
nasıl bir çöl bu
yazı çölü]

Hiçbir zaman kendimi tam anlamıyla ortaya koyamadım. Her zaman bir şeyler eksik oluyor. Tam olarak ifade etmek istediklerimi ben de bilemiyorum. Daha doğrusu, söyle derseniz hemen söyleyemem. Bir tutukluk, bir eksiklik, bir gecikmişlik duygusu hâkim. Uzun suskunluklar giriyor insanlarla arama.

[büyük bir boşluk]

Siz de bir şey söylemiyorsunuz ama.

[büyük bir boşluk]

Suskunluklar, boşluklar gerçekliği kemiriyor. Öyle hissediyorum. İnsan iyi bir suskunluk içinde kendini tamamen yitirebilir. İnanın bana.

[büyük bir boşluk]

Çok uzun zaman oldu. Ben burada sizi bekliyordum. Yo, hep aynı kişiyim. Hiç değişmedim. Kendimi kaybetsem de değişmem ben. Öyle der, beni tanıyanlar. Ya siz? Siz değişir misiniz zamanla?

[büyük bir boşluk]

Hiç konuşmuyorsunuz ama.

[büyük bir boşluk]

Uykumda da böyle oluyor. Bundan eminim. Çok uzun ve karanlık zaman dilimleri birdenbire rengârenk bir korku filmine dönüşebiliyor. Bir cümlenin ortasında fikir değiştirmek gibi. Sizi çok seviyorum. Bunu daha önce söylemiş miydim?

[büyük bir boşluk]

Aramızda upuzun bir hikâye olabilirdi. Boşluklar kelimelerle dolabilirdi. Fakat bazen kelimeler düşünceleri boğuyor. Bazen. Her zaman değil. Bazen. Arada sırada.

[büyük bir boşluk]

Sizinle karşılaştığımız çok iyi oldu. Eski bir masalın içine sıkışıp kalmıştım (Masalın da eskisi makbuldür zaten). Masalın kahramanı genç bir kız. Belki de küçük bir kız çocuğu. Güçlü bir vezirin kızı. Ya da bir tacirin. Bu noktada kafam karışır hep. Her şeye muktedir bilge bir vezir miydi, yedi deniz dolaşmış açıkgöz bir tacir mi, karar veremem bir türlü. Ne fark eder, demeyin. Masalın hiç görünmeyen kahramanıdır o. Çünkü bir tarihte, odalardan birine çok korkunç bir cini hapsetmiştir. Nereden bulmuş, neden evinin odalarından birine hapsetmiş bilinmiyor (Masallarda bazı şeyler ne kadar az bilinirse o kadar iyidir). Kızını da her zaman uyarıyor: Sakın o kapıyı açma. Çünkü sefere gittiğinde, kızı uzun zamanlar yalnız kalıyor (Bakın karışıklık devam ediyor; deniz seferine çıkan bir tacir mi, savaşa giden bir vezir mi anlayamıyorum, karar veremiyorum). Kızcağız masalın anlatıldığı zamana kadar o kapıya hiç yaklaşmıyor. Hem babasının uyarılarını ciddiye aldığı için, hem de korkusu merakından büyük olduğu için. Fakat bir gün, kapıya gereğinden fazla yakınlaşıyor. Ve içeride birinin iç parçalayıcı bir sesle ağladığını duyuyor. Ondan sonra olanlar oluyor. Tahmin edebileceğiniz gibi kötü cin kızı kapıyı açması için kandırıyor ve özgürlüğüne kavuşuyor.

Sonra mı? Sonrası bu işte. Geldiniz ve beni bu masaldan kurtardınız.

[büyük bir boşluk]

Geldiniz. Fakat ben burada o kadar çok bekledim ki, ne söyleyeceğimi unuttum. Belki şöyle demek daha doğru olur, söyleyeceklerimin önemi kalmadı. Sanki zaman,

düşüncelerimin bozulmasına neden oldu. Bilmiyorum.

[büyük bir boşluk]

Çok uzaklaştınız. Geriye dönüş yolunu bulabilecek misiniz? Aman kaybolmayın.

[çok büyük bir boşluk]

Burası son nokta. Buradan sonra hiçbir şey yok.

[çok büyük bir boşluk]

Hiç.

[çok çok büyük bir boşluk]

Çok ısrar ediyorsunuz. Hiçlik inatla aşılamaz.

[çok çok büyük bir boşluk]

Merakınız beni de meraklandırdı. Sanki ilerledikçe bir şey olacakmış gibi. Değil mi?

[çok çok büyük bir boşluk]

Hayaller görebilirsiniz. Uyarmadı demeyin.

[her zamanki gibi bir boşluk]

Dünyanın sonu olduğuna inanan denizciler bir gün geldi, başladıkları yere döndüler. Fakat burası dünya değil. İçindeymiş gibi görünse de tamamen farklı bir yer. Yazı çölü dünyadışıdır.

[her zamanki gibi bir boşluk]

Yüzünde, az önce fil görmüş bir çocuğun bilgeliği vardı. Kendimi fark ettirmeden ona bakıyordum. Çünkü ona bakmaktan kendimi alamıyordum. Bir şeyler söylemek için ağzını açacaktı ve daha önce hiç duymadığım bir ses çıkaracaktı. Bundan emindim. O konuşmadan oradan hızlı adımlarla ayrıldım.

[her zamanki gibi bir boşluk]

Çok hikâye öldürmüşüm. Bazen iskeletleriyle karşılaşıyorum, önce ürküyor sonra işini bilen bir katil gibi yorgun hissediyorum. Öldürmek kadar yorucu bir iş yok.

[kısa bir boşluk]

Sürpriz son.

[olağandışı bir boşluk]

Haklısınız, yazı çölünün sonu yok.

KADININ ÜÇ HALİ

Katı

En sevdiğim hali.

Terk edip giden biri. Ardında çoğalttığı sadece yollar. Yollar asfalt. Durup dururken geçen bir bisikletin düşündürdükleri. Dönüp duran zaman. Bir ümit, aniden kanatlanan kuş sürülerinin tedirginliği. Katı hal, kötü hal, güzel hal. Gelecek güzel günlerden bahsetmek ister insan. Katı hal istek yaratır. O halde: güç, o halde: arzu. Heykel yontmanın başka bir açıklaması olabilir mi? Kolları kırık, kaideye sağlam basan, hiçbir yere gidemeyen kadınlar. Çoktan gitmiş olanlar. Kötü olanlar. Geride, asfalt bir yolda, geceyle yok olan bir gölge bırakanlar. Katı halin gölgesidir üzerimizde kalanlar.

Sıvı

En sevdiğim hali.

Kanayan biri. İçeriden dışarıya bir yoldur akan. Yollar parke taş. Sızıntı kendi yolunu bulur. Derinlere, daha derinlere. Durup dururken yağan yağmurun düşündürdükleri. Devridaim makinesini çalıştıran kan değilse niye yaşar ki insan? Niye vazgeçer? Bilerek teslim olan, kuş sürülerinin canlandırdığı bir gölet sessizliğinde çoğalır sıvı hal. Sıvı hal, durgun hal, fırtınalı hal. Geçmiş güzel günlerden bahsetmek yorar. Sıvı hal teslim alır. O halde: ölüm, o halde: hayat. Resmetmenin başka bir açıklaması olabilir mi? Tuvalde karışır kadının sıvı hali, kan, gözyaşı ve biraz çocukluk olarak. Kahkaha ve acı gelir. Sıvı halin bulaşmasıdır gözlerimize.

Buhar

En sevdiğim hali.

Hafifleyen biri. Yolumuza inen bir sistir. Toprak yollar... görünmez. Hayal edilir. Kaybolduğumuz bir haldir, kokladığımız. Ne geçmiş, ne gelecek kaygılandırır kuş sürülerini. Terk edilmiş yolun kayıp ruhudur onlar. Tersten okunduğunda mutluluk veren bir mektuptur bize yazılan. Beklenmedik bir rüzgâr sisi dalgalandırır. Küller dağılır. Bisikletli dengesini yitirir gibi olur. Kuşlar kanatlarının altına saklanır. Güçlüdür bu hal. Esen, değiştiren, şaşırtan bir hiçliktir. Buhar hal korkutur. O halde: karanlık, o halde: aydınlık. Islık çalmanın başka bir açıklaması olabilir mi? Şarkıda anlatılır kadının buhar hali. Kokunun dansıdır bizde kalan.

KONUŞAN SÖZLÜK

Aslında

Aslında büyük bir sözlük tasarlamıştım. Zamanımın yetmeyeceğini anladığımda çok geç olmuştu. Mademki her şeyi kapsayacak bir sözlüğü tamamlayamayacağım, hiç olmazsa bir sözlüğü en iyi şekilde temsil edecek sözcükleri seçmeye karar verdim. İstatistik bilgilerimi yokladım. Örneklemi neye göre yapacağımı kestiremiyordum. A harfi diğerlerinden çok daha önemli bir harf, bu açık. Hem ilk harf; hem de vazgeçilmesi güç sözcükler barındırıyor. Üç gece çalıştım: Aşk ile Ay sözcüklerine kadar eledim tümünü. Sonra, bir anda aklıma (Akıl? Neden onu atladım ki? Atlamak?) bambaşka düşünceler hücum etti. En çok kullandığım sözcükleri bulmalıydım. Yoksa sahte bir sözlük olacaktı. Hemen yazdığım hikâyeleri açtım önüme. Sözcükleri A'dan Z'ye sıraladım. Saydım. A ile başlayan en çok kullandığım sözcüğün "aslında" olduğunu görünce şaşırdım. Bilmediğim bir yönümü anlatıyor olsa gerek bu sözcük. Belki çok göz önünde olan, benim göremediğim, başkalarının zaten bildiği bir özelliğim. Aslında... "Katil Kim" adlı hikâyemi hatırlıyor musun?

Ben

Kendimden bahsetmeyi sevmediğimi sanırdım. Ne büyük bir yanılgı. Kendini böylesine yanıltan biri başkalarına neler yapmaz. "Ben" diyemediğim her an yalan söylüyormuşum. Konuşan sözlüğüm öğretti bana bu gerçeği. Sözcüklerimi sayınca sen çıkacaksın sanıyordum. Üzgünüm. Altta yatan şey umduğumuz olmaz çoğu zaman. Bu o kadar kötü değil. Fakat bir de hiç beklemediğiniz çıkınca... İşte o zaman kendini zayıf hissediyor insan. Kaçındığım şey, silmeye çalıştığım şey benmişim. Katil benmişim gibi bir duygu. Cinayeti işledikten sonra hafızasını yitirmiş bir dedektifin soruşturması. Katili bulduğunda yaşadığı şaşkınlık.

Cuma

Neden bütün hikâyelerim cuma günü başlıyor? Hiç dikkatimi çekmemiş bir ayrıntı. En sevilen gün olduğu için olsa gerek. Hafta sonu hayallerinin dorukta olduğu bir gün. Bir hikâyede geçen günleri kim sayar ki... Belleksiz bir dedektiften başka. Cinayet mutlaka cuma günü işlenmiştir. Mutlaka o gün âşık olunmuştur. O gün doğulmuştur. O gün soyunulmuş, o gün sevişilmiştir. Her şey bir tek gün içinde olup bitmiştir. Haftanın diğer günleri cuma gününün gördüğü bir rüyadır. Kimse basmamıştı o hikâyeyi.

Çünkü

Hiçbir soru yanıtsız kalmamış. Çünkü okur belirsizlikten hoşlanmaz. Nedensiz olay yazılmaz. Yanıtsız soru bırakılmaz. Çünkü her hikâye bir yalandır. Ve her yalan "çünkü" diye başlar. Her yalan ötekine verilen bir yanıttır. Çünkü kendimi korumalıyım. Senden. Hep en son olacağını düşünmüştüm. Öyle sanmıştım. Gördüğün gibi mazeretim hep hazır. Çünkü ben böyleyim. Bedenimin çevresinde kocaman bir "çünkü" duvarı var. Yazdıklarım, bu duvarın tuğlalarından başka bir şey değil.

Daha

Hep daha çoğunu isterken elimdekinin tükendiğini fark etmemiştim. Oysa daha ötesi yok ki. Azalmaktan öteye bir yaşam biçimi yok ki. Çoğalttığımız hep başkaları. Daha çok aşk daha çok yalnızlık demekmiş. Seni terk ettikten sonra onları da terk ettim. Ne kadar çok terk ettiysem o kadar çoğaldım. Günlerden cumaydı. Yalnızdım. Tuhaf, kimsenin okumayacağı bir hikâye yazmaya başlamıştım. Katili bir tek ben biliyordum. Daha anlatmamı istiyor musun? Daha? Biraz daha?

El

Uyandığımda başucumda ellerini buldum. Neden bırakıp gittin ki? Hiçbir şey bırakma demiştim. Ellerini aldım, bir süre nereye koyacağımı bilemedim. Güldüm; genellikle kendi ellerimi nereye koyacağımı şaşırırım. Bu sefer seninkiler... Sen olsan nereye koyardın diye düşündüm. Başımın üzerine koyardın, parmaklarınla saçlarımı tarardın – sanırım. Öyle yaptım. Senin ellerinle sevmeye çalıştım kendimi. Olmadı. Akşam yazacağım hikâyede kullanırım düşüncesiyle buzdolabına kaldırdım.

Fakat

Sonuna kadar gitmek isterdim. Fakat korkuyordum. Bir sözlüğün sınırları çok fazla zorlanırsa ne olacağını bilmiyorum. Sen olsan hemen söylerdin ne olacağını. Fakat ben yalnızken sonuna kadar gidemem.

Gizli

Olmayacak şeyler yapıyorum bazen. Konuşan sözlüğümle oyunlar oynuyorum. Dikkati kendimden uzaklaştırmak için habire senden söz ediyorum. Nasıl olsa seni kimse tanımıyor. Hiç ipucu vermiyorum. Polisiye hikâyeleri taklit ediyorum yaşarken. Cuma geceleri senden söz ediyorum Mehmet'e. O da merak ediyor seni. Hikâyemizi birkaç yıl geriden anlatıyorum. Bu hafta yemek yedik, sonra tartıştık diyorum, oysa seni terk edeli neredeyse yıl oluyor. Mehmet'e anlatırken yeniden yaşıyorum her şeyi. Sonuna kadar anlattıktan sonra bir başkasına gideceğim, yeniden anlatmaya başlayacağım: "Biliyor musun, çok tuhaf biriyle tanıştım. Şu 'Katil Kim' adlı hikâyedeki kadına benziyor..."

Haklısın

Özür dilemekten asla çekinmedim. Tereddüt etmedim. Haklı olduğunu daha başından biliyordum. Bildiğimi bilmiyordun sadece. Ben de söylemiyordum. Çünkü bildiğimi bilmediğinin farkındaydım. Kendini kötü hissediyordun. Haklı olduğunu anlayacağım günü bekliyordun. Cuma günü anladığımı söyledim. Her şey bitti. Boş yere kendini suçladın. Dönüp dönüp aynı noktadan geriye doğru, sonra geçmişimizde takıldığın bir olaydan başlayarak tekrar cuma gününe doğru zihninde gidip gelmeye başladın. "Katil Kim" adlı hikâyemdeki dedektif gibi. Onun zihnindeki boşluk (Cuma gecesi neredeydi?) vicdan azabının açtığı bir delik oysaki...

Issız

Sözcükleri alt alta yazdım ya, aralarındaki boşluğa takılıp durdum bütün gece. Çöl gibi bir şey iki sözcüğün arası. Boş. Bir harf olsun olmalı bence. Böylesi çok sessiz. Issız.

Issız. Çıt çıkmıyor.

İstiyorum

Gitmek istiyorum ama gidemiyorum. İnsanın terk edecek kimsesi yoksa gitmesinin de bir anlamı olmuyor. Evden çıkarken kapıcıyla vedalaştım. Terk ettiğim bu yerde vedalaşabileceğim başka kimse olmadığını o anda fark ettim (yazarken fark ettim). Vazgeçtim tabii. Akşam çöpü verirken kapıcı sabahki sahneyi hatırlamadı. Belki de belleği yoktur. Böyle biri hiçbir şey isteyemez değil mi?

Jet

Bir kere kullanmıştım J ile başlayan bir sözcük. O da "Katil Kim" adlı hikâyemde, dedektifin bir sözcük oyunu sahnesini zihninde canlandırırken... "Jet" yazıyor cuma gecesi öldürüleceğini bilmeyen kadın. J harfini harfin-üç-katına getiriyor, on çarpı üç, 30 puan oradan alıyor; iki puan da E ve T harflerinden, tam 32 puan. Dedektifin zihninde olaylar üst üste geliyor. Netlik bozuluyor, bir türlü odaklanamıyor. Aklım sana takılmış olduğu için hikâyenin sonunu bağlayamıyorum. "Katil Kim"in esrarı ertesi sabaha kalıyor.

Kal

Kurumuş bir dere yatağı gibi zihnim. Geçmişteki bir akıştan kalanlarla dolu. Yaşananların silik kopyaları: toza bulanmış taşlar, çakıllar, çürük dal parçaları. Geride kalan, bende kalan, belleğimde kalan her şey tozdan. Üflesem dağılacaklar. Dedektifimin zihnini bulandıran benim belleğimden başka bir şey değil. Son sözünü düşünüyor, fısıltıyla, istekle, acıyla: "Kal..."

Loş

Her hikâyemde loş bir köşe vardır. Oralara kendimden bir şeyleri istemsiz olarak yerleştiririm. Bazen bir salonun köşesine konulmuş bir müzik dolabıdır... Bazen kapatılmış bir kahve fincanının içindedir sakladıklarım. "Katil Kim"de dedektifim arabasına biner ve zihnindeki boşlukla yoluna devam eder. O hikâyedeki loş köşenin cuma gününün kendisinden başka bir şey olmadığını, daha sonra seni Mehmet'e anlatırken anladım.

Merhaba

Tanışma sahneleri yazmaktan oldum olası sıkılırım. Sanki elini uzatıp "Merhaba" diyecek olan benim. Oysa yapamadıklarımı yaşamak için yazmaya başlamıştım. İlk yazdığım, bir alıp başını gitme hikâyesiydi. Uzun bir otobüs yolculuğundan ibaretti. Şimdi önüme koyduğum "Katil Kim" adlı hikâyeye bakıyorum da senin için endişeleniyorum; iyi ki korkak biriyim, iyi ki hikâye var.

Nasıl

Hikâyelerde bir olayın neden olduğunu bilirsiniz, bu çoğu zaman açıkça yazılmasa da hissedersiniz. Fakat "nasıl olduğu" hikâyenin kendisini oluşturur. Hele polisiye olanlarında. Dedim ya bu tür hikâyeleri taklit ediyorum başımdan geçenleri Mehmet'e anlatırken. Nasıl ayrıldığımızı birçok değişik sonla tasarladım, bakalım hangisini anlatacağım? Hepsinin ortak özelliği olayın cuma günü olması ve benim eve gidip polisiye bir hikâye yazmaya başlamam.

O

O olmasaydı yine de ayrılacaktık. Hep böyle der hikâyelerimdeki kadınlar. Erkekler susar. Kendimi temize çıkarmak için yazdıklarımda sana kötü roller vermişim bunca zaman. Fakat Konuşan Sözlük'ten hiçbir şey kaçmaz. Aslında ne yaşandığını artık bana bu sözlük söylüyor. Başım sıkışınca açıp kendimi okuyorum, sözcüklerimi. Tekrar söylemek isterim: Onun hiçbir önemi yok. "Katil Kim" adlı hikâyemde ona basit bir rol verip (son anda ortaya çıkan bir görgü tanığı) intikamımı almıştım nasılsa...

Öp

Cinsellik, aşk, sevgi... hepsi bir öpüşle özetlenir zihnimde. Gerisinin pek de bir önemi yoktur. Uzun uzun anlatamam, sanırım utangaçlığı üzerimden hiç atamayacağım, fakat dudakların dudaklara değmesi başlangıç ve sonu barındıran çemberin kapanmasıdır. Dikkat ettim de hikâyelerimde birileri bir kez öpüştü mü bir daha kolay kolay bir araya gelemiyorlar. Senden ayrıldıktan sonra eve gidip yazmaya başladığım hikâyede anladım bir daha sana dönmeyeceğimi: katilin cansız dudakları öptüğü sahnede...

Pencere

Benim dünyam pencere ile sınırlı. Sınırda durup bakarız Ben ve hikâye kişilerim. Dışarıya. Neler gördüğümüzü bazen yazarım bazen saklarım. Fakat her hikâyede mutlaka kişilerden biri pencerenin önüne gider ve dışarı bakarak düşünür. "Cinayet nasıl işlenmiş, katil eve nasıl girmiş, çıkarken kimse görmüş olabilir mi? Arabası var mıydı, tekerlek izleri silinmiş olabilir mi, neden cuma günü? O saatlerde neredeydim?.."

Rüya

En sevdiğim sözcük. En sevdiğim his. En sevdiğim hikâye. Rüya kurgusunda yazmaya çok çabalamışımdır fakat hiçbir zaman içime sinmemiştir. Şimdi dönüp baktığımda yazdığım rüya bölümlerinin hepsinde kendi rüyalarımı kullandığımı görüyorum. Bir gün (gelecek sefer, şu sözlük bittikten sonra) hikâyeler içinde yazdığım tüm rüyaları toplayacağım. Başlı başına bir hikâye çıkarmış gibi geliyor. Bazen de sırf o hikâye için uykuya dalıyorum.

Sen

Senden bahsederken hep başkalarını anlatıyorum. Bu çok komik. Sen, sadece "sen" kelimesinin içindesin. Üç harflik bir hapishaneye kapattım seni. Benim duvarlarımın bittiği yerdesin.

Şeker

Şeker ve tuz arasında bir seçim yapmam gerekse tuzu seçerim. Bu yüzden hep şekeri yazarım: Tüm hikâye kişilerim şekere bayılırlar. Kahvelerine, çaylarına şeker boca ederler, çikolataya dayanamazlar... Başka türlü onları nasıl kandırabilirdim ki. Başka türlü katilin kendisi olduğunu nasıl anlayabilirdi ki dedektifim? Şuurunu kaybetmiş olsa da masada duran likörlü çikolatalardan birini ağzına atıp kâğıdını cebine koyması en önemli delil olacaktı sonradan kendisi için.

Tekrar

Hayatın içinde oluşan simetrilere hayran kalırım. Belki o yüzden hikâyelerimde sık sık bazı şeyleri tekrar ederim. Örnekse, "Katil Kim". Tamamen diğer hikâyelerimden alınmış parçalarla tekrar yazılmış gibi. Girişi, olayların akışı, dedektifin hissettikleri, pencereden bakıp delilleri düşündüğü sahne... Hatta takılıp bıraktığım yer bile aynı. Hayatıma bu gözle bakmaya korkuyorum.

Uzak

Ne kadar uzaksa o kadar iyidir. Ne mi? Her şey. Hayal, uzaklığın karesi ile ters orantılıdır. Cuma gecesi uzağa kaçtığımda hayalimde buldum seni. Bulduğun kendinden başka bir şey değil diyen sesin bile çok yakın şimdi. Katilin uzakta olmadığını anladığında dedektifim, hikâye de bitmiş oldu.

Ülke

İki tane ülke var zihnimde. Burası ve orası. Sanıldığının aksine burası oradan daha büyük bir yer kaplıyor hikâyelerde. Her şey topraktan çıkıyor. Kökleri sıkı sıkıya bağlı olduğu sürece seviyorum onları. Belki de büyük bir yanılgı. Kimin umurunda ki? Benim ülkemin sınırları kendime ördüğüm duvarım. Seni içine sakladığım tek kelimelik hücren. Dedektifimin zihnindeki boşluk. Kendimi sevdiğim bir çift el.

Ve

Şeyleri bir araya getirdiğimde aralarında oluşan boşluğu küçültmek için uydurduğum bir sözcük "ve". Ben ve sen. Dedektif ve katil. Kadın ve öpüş. Merhaba ve elveda. Pencere ve dışarısı. Aslında ve fakat...

Yol

Bir yere gitmek istediğimde masanın başına geçip bir yol hikâyesine başlarım. Bir yere gitmeyen hikâye kişilerim gittiklerini sanırlar durmadan. Bir paragrafta yapılan yolculuğu tekrar tekrar okudukça ben de gittiğimi sanırım. Uzaklara. Sarışın bir ülkenin rüzgârı öper o zaman kanun kaçağı dedektifi. Hikâyenin sonu olduğunu bilir, zihnindeki boşluk artık kendi günahları ile doludur çünkü. Aslında katil kendisidir. Aslında terk eden sensindir. Mehmet'e böyle anlattım en azından.

Zevk

Bir damla, bir damla daha... Kurumuş toprağın ilk yağmurları karşılaması. Korkular, acılar, kötülükler, nefret, her şey birikir. Birikmeyen tek şey zevk. Yüzde yüz yasak olan. Pişman mısın? Bu soru sorulduğunda her şey bitmiş demektir. Zevk azabı doğurur, rahmini parçalar ruhun. Ruh kötü bir annedir.

YAŞAMSAL GEOMETRİ

Çember

Başı sonu olmayan bir macera bu. Ne kadar koşarsam koşayım hep aynı uzaklıktayım. Hep kenardayım. Mükemmele doğru bir koşu bu. Koştukça oluşuyor ideal. Hızlandıkça hızlanıyorum. Kendimi görüyorum, önümde koşuyor. Terden koyulaşmış sırtımı görüyorum. Biraz daha hızlanıyorum, yetişiyorum kendime. Yanımdan geçip giderken şaşkınlığıma gülüyorum. Ne olduğunu anlamaya çalışan geride kalan kendime bakıyorum omzumun üzerinden. Gülümsüyorum. Aramızdaki mesafe arttıkça paniğe kapılıyor, el sallıyor, durdurmaya çalışıyor beni, aldırmıyorum. Siliniyor.

Üçgen

Nerede durursam durayım önümde iki seçenek oluyor. Hangisini seçersem seçeyim önümde yenileri beliriyor. Bazen tüm seçeneklerin tükeneceğinden korkuyorum. Fakat durdukça seçme şansım saklı kalıyor. Seçtikçe yer değiştiriyorum, yeni yerimi yadırgatan bir sürekli-lik içinde duruyorum. Duruyorum ve bakıyorum. Kuş-kuyla. Diğer iki seçeneğe. Tek başına oynanan bir köşe kapmaca oyununda ortada kalmaktan korkulur mu? Bu sorunun kendisinden korkuyorum asıl. Bu soruyu sora-bilmemden. Kim bilir daha ne korkunç şeyler soracağım kendime. Bu köşede durdukça. Ne olacaksa olsun deyip yollardan birini seçiyorum.

Kare

Ölümcül bir denge bu. Tüm düşüncelerin eşitlendiği bir yer. Hiçbiri diğeri ile ilgilenmiyor. Harika bir oran tutturmuş olmanın miskinliği içinde bekliyorlar. Kendilerini görecek bir gözün varlığını özlüyorlar. Düşüncelerim. Biri diğerine baskın çıkmaya kalkışsa belki bir seçim yapma şansım olurdu. Fakat hayır, her şey inanılmaz biçimde eşit diğerine. Demokratik bir ölüm bu düşüncelerim için. Hatasızlık noktası doğrunun en büyük düşmanıymış.

Çokgen

Sürprizler olmasa yaşamak mümkün olur muydu? Fakat gelmekte olan her neyse, ardımda bıraktığımdan ya daha büyük oluyor ya daha küçük. Daha büyük acılar. Daha küçük sevinçler. Elimde mantık cetveli boşuna dolanıyorum. Ölçüler asla birbirini tutmuyor. Her seferinde cetvelin ucunu biraz daha kırıyorum. Her seferinde ölçüyü biraz daha kaçırıyorum.

HER ŞEY BAŞA DÖNÜYOR

Her şey başa dönüyor.

Zaman geçerken azalıyor. Büyürken küçülüyoruz. Yaşadıkça yaşayacağımız azalıyor. Ardımızda bıraktığımızdan başkası yok. Yalnızız. Başkalarının olduğu hissi olmasa çıldırabiliriz. Bir başka çıkış... Bir kapı daha. Kim bilir? Bir kapı daha. Bir başka çıkış... Başkalarının olduğu hissi olmasa çıldırabiliriz. Yalnızız. Ardımızda bıraktığımızdan başkası yok. Büyürken küçülüyoruz. Zaman geçerken azalıyor.

Bugün bir şeyler olmasını bekledim fakat olmadı. Sadece yağmur. Tüm renkleri silen bir yağmur. Kasım yağmuru. Uzun bir gece, uykusuz. Pencereden baktığımda hiçbir şey göremiyorum. Tüm evler içlerine kapanmış. Yarın için bir beklentim yok. Bekleme ustası değilim. Akşam Serap'a gelmesi için çok ısrar ettim, kabul etmedi. Nedenini söylemedi. Kim bilir belki bir şeye canı sıkkındı. Neden sormadım ki? Doğru zamanda doğru şeyleri yapamıyorum. Tutulup kalıyorum. Öylece bakıyorum. Israr ediyorum. Üsteliyorum. Israr ediyorum. Öylece bakıyorum. Tutulup kalıyorum. Doğru zamanda doğru şeyleri yapamıyorum. Neden sormadım ki? Kim

bilir belki bir şeye canı sıkkındı. Nedenini söylemedi. Akşam Serap'a gelmesi için çok ısrar ettim, kabul etmedi. Bekleme ustası değilim. Yarın için bir beklentim yok. Tüm evler içlerine kapanmış. Pencereden baktığımda hiçbir şey göremiyorum. Uzun bir gece, uykusuz. Kasım yağmuru. Tüm renkleri silen bir yağmur. Sadece yağmur. Bugün bir şeyler olmasını bekledim fakat olmadı.

Şiirlerini göz ucuyla okuyup bir süre sonra unuttum. Etkilenmedim. Belki etkilenmiş gibi yapmalıydım. Numara yaptığımda hemen anlaşılıyor. Hiç iyi bir oyuncu değilim. Yanlış söyledim. Oyuncu değilim. İyi değilim. Oyuncu değilim. Yanlış söyledim. Hiç iyi bir oyuncu değilim. Numara yaptığımda hemen anlaşılıyor. Belki etkilenmiş gibi yapmalıydım. Etkilenmedim. Şiirlerini göz ucuyla okuyup bir süre sonra unuttum.

Garip. Bir şeyler düşünüyorum. Düşünceler beni bir yere götürecekmiş gibi yapıyorlar. Bir yere doğru akıyorlar. Bir noktaya doğru. Her şeyi başa döndüren bir yere doğru. Bir noktaya doğru. Bir yere doğru akıyorlar. Düşünceler beni bir yere götürecekmiş gibi yapıyorlar. Bir şeyler düşünüyorum. Garip.

Serap gelmedi. Gelmeyeceği başından belliydi. Beklemeyeceğime dair kendime söz vermiştim. Yine de bekledim. Pencereyi açıp uzun uzun havayı kokladım. Aç bir hayvan gibi kokladım. Sanki onun kokusunu duyacaktım. Sadece duman ve gece. Sanki onun kokusunu duyacaktım. Aç bir hayvan gibi kokladım. Pencereyi açıp uzun uzun havayı kokladım. Yine de bekledim. Beklemeyeceğime dair kendime söz vermiştim. Gelmeyeceği başından belliydi. Serap gelmedi.

Garip. Bir şeyler düşünüyorum. Düşünceler beni bir yere götürecekmiş gibi yapıyorlar. Bir yere doğru akıyorlar. Bir noktaya doğru. Her şeyi başa döndüren bir yere doğru. Bir noktaya doğru. Bir yere doğru akıyorlar. Düşünceler beni bir yere götürecekmiş gibi yapıyorlar. Bir şeyler düşünüyorum. Garip.

Şiirlerini göz ucuyla okuyup bir süre sonra unuttum. Etkilenmedim. Belki etkilenmiş gibi yapmalıydım. Numara yaptığımda hemen anlaşılıyor. Hiç iyi bir oyuncu değilim. Yanlış söyledim. Oyuncu değilim. İyi değilim. Oyuncu değilim. Yanlış söyledim. Hiç iyi bir oyuncu değilim. Numara yaptığımda hemen anlaşılıyor. Belki etkilenmiş gibi yapmalıydım. Etkilenmedim. Şiirlerini göz ucuyla okuyup bir süre sonra unuttum.

Bugün bir şeyler olmasını bekledim fakat olmadı. Sadece yağmur. Tüm renkleri silen bir yağmur. Kasım yağmuru. Uzun bir gece, uykusuz. Pencereden baktığımda hiçbir şey göremiyorum. Tüm evler içlerine kapanmış. Yarın için bir beklentim yok. Bekleme ustası değilim. Akşam Serap'a gelmesi için çok ısrar ettim, kabul etmedi. Nedenini söylemedi. Kim bilir belki bir şeye canı sıkkındı. Neden sormadım ki? Doğru zamanda doğru şeyleri yapamıyorum. Tutulup kalıyorum. Öylece bakıyorum. Israr ediyorum. Üsteliyorum. Israr ediyorum. Öylece bakıyorum. Tutulup kalıyorum. Doğru zamanda doğru şeyleri yapamıyorum. Neden sormadım ki? Kim bilir belki bir şeye canı sıkkındı. Nedenini söylemedi. Akşam Serap'a gelmesi için çok ısrar ettim, kabul etmedi. Bekleme ustası değilim. Yarın için bir beklentim yok. Tüm evler içlerine kapanmış. Pencereden baktığımda hiçbir şey göremiyorum. Uzun bir gece, uykusuz. Kasım yağmuru. Tüm renkleri silen bir yağmur.

Sadece yağmur. Bugün bir şeyler olmasını bekledim fakat olmadı.

Zaman geçerken azalıyor. Büyürken küçülüyoruz. Yaşadıkça yaşayacağımız azalıyor. Ardımızda bıraktığımızdan başkası yok. Yalnızız. Başkalarının olduğu hissi olmasa çıldırabiliriz. Bir başka çıkış... Bir kapı daha. Kim bilir? Bir kapı daha. Bir başka çıkış... Başkalarının olduğu hissi olmasa çıldırabiliriz. Yalnızız. Ardımızda bıraktığımızdan başkası yok. Büyürken küçülüyoruz. Zaman geçerken azalıyor.

Her şey başa dönüyor.

TANRI BENİ GÖRÜYOR MU?

I

Soğuk bir gecenin kıyısında nöbet tutan bir asker. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Avcunun içinde saklayarak içtiği sigaranın ateşini hızla kara gömüp etrafı dinlemeye başladı. Çıt yok. Zaman zaman karın sertleşerek buza dönüşürken çıkardığı çıtırtılar dışında en ufak bir ses duyulmuyordu. Belki korkusu geçer diye ne kadardır böyle beklediğini düşünmeye başladı. Sonra yıldızlara baktı. Keşke adlarını bilseydim, diye geçirdi içinden. Çünkü adını bilmeksizin takımyıldızlar görülemez. Birisi söylemişti. Bir sigara yaktı gizlice, içini ısıtmanın en kolay yolu. Derin nefesler aldı. Ayaklarının altından büyümeye başlayıp, karanlığa doğru kaybolan dünya üzerinde yalnız başınaydı sanki. Bu durum gerçekmiş gibi korktu. Birilerini anımsamaya çalıştı boş yere. Kimsenin yüzünü canlandıramadı. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Avcunun içinde saklayarak içtiği sigaranın ateşini hızla kara gömüp etrafı dinlemeye başladı. Bu anı daha önce yaşamış gibi olduğunu fark etti. Nasıl olabilirdi ki? Sanki bir dizgi hatası oluşmuş da, aynı satırlar, aynı cümleler yinelenmiş gibi. Eğer bir kitapsa bu, kim okuyabilir acaba, diye kendine sordu. Ya da daha derin

bir şeyler sormak istedi, fakat elinden bu kadarı geliyordu. Gökyüzüne saçılmış yıldızların, bilmediği bir dilin harfleri olduğunu hissetti. Bedenindeki benler gibi. Keşke okumasını bilseydi... (Oku!) Boğazında bir şeyler düğümlendi. Sanki ses çıkarabilse, henüz bilmediği anlamları sökmeye başlayacak, o harflerin, sözcüklerin sırrı bilinir olacaktı. Bir sigara yaktı gizlice, içini ısıtmanın en kolay yolu. Derin nefesler aldı. Ya gerçekten kimse yoksa? Bu dünyanın üzerinde hiç kimse kalmamışsa? Ağzından çıkan buhar, kar maskesinin altında tirildeyen yüzünü yalayıp yok oldu. Meğer sigarasını yakamamış. Duman sanıp dışarı üflediği, kendi nefesinden başka bir şey değil. Gülümsedi. Birisinin kendini izlediği düşüncesi eğlendirici gelmeye başladı şimdi. Yanmayan bir sigarayı içtiğini izleyen biri... Tuhaf! Isınmak için biraz kıpırdamaya karar verdi. Ağrı verici bir karar. Ve ağrıyla birlikte doğan korkunç bir düşünce: Ya ben yoksam! Burada yok olsam ne fark eder ki? Kim farkına varır ki? Aklına kimse gelmedi. Sonra yine gözetlendiği duygusu. Garip bir biçimde yukarıdan bir yerden kendisine bakıldığını hissediyordu. Düşmanca bir bakış değil. Tam tersine ısıtan, şefkat dolu bir bakış. Sevgilinin bakışı gibi. Bir annenin bakışı gibi. Bir yazarın yarattığı kahramanına baktığı gibi. Güneş doğmuş gibi. Oysa yıldızlardan başka bir şey yoktu yukarıda. Sonra hiç tanıdık olmayan bir düşünce belirdi zihninde: Acaba şu anda Tanrı beni görüyor mudur? Bana bakıyor mudur? Ayağının altında büyüyen karanlık dünyanın, sadece bir bakışın sonucu olduğunu hayal edemiyordu, dile dökemiyordu, fakat hissediyordu. Yukarıda bir yerlerde, bir gözün onu izlediğine artık öylesine emindi ki... Başka türlüsü olabilir mi? Bir an için beni unutsa, var olmayı sürdüremem ki... Bu düşünce o kadar heyecan vericiydi ki korkmayı unuttu. Gerginliği geçti. Sanki kuştüyü bir yataktaydı. Ne ağrı, ne sızı. Tabii ya,

diyordu kendi kendine, eğer ben buradaysam, gerçekten varsam, Tanrı da var ve beni görüyor, gördüğü için buradayım. Eğer Tanrı yoksa ben de yokum. Tanrı'nın yokluğunun yanında benim yokluğumun ne önemi olabilir! İçi sevinçle doldu. Şarkı söylemek istiyordu. Yalnız olmadığı için o kadar mutluydu ki, bir süredir ağzından buhar çıkmadığını fark etmiyordu. Kurşunun sesini bile duymamıştı.

II

Sayfanın kenarlarına notlar alarak kitap okuyan bir öğrenci. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Avuçlarını terleten kurşunkalemi, topladığı saçlarının ortasına sokarak nefesini tuttu. Çıt yok. Zaman zaman ahşap eşyaları kemiren tahtakurularının çıkardığı çıtırtılar dışında en ufak bir ses duyulmuyordu. Belki korkusu geçer diye ne kadardır böyle okuduğunu düşünmeye başladı. Sonra pencereden dışarıya, karanlık gökyüzüne, geceye, gecenin koynunu süsleyen yıldızlara baktı. Keşke adlarını bilseydim diye geçirdi içinden. Çünkü adını bilmeksizin takımyıldızlar görülemez. Birisi söylemişti. Bir sigara yaktı gizlice, içini ısıtmanın en kolay yolu. Derin nefesler aldı. Pencerenin kenarından büyümeye başlayıp, karanlığa doğru kaybolan dünya üzerinde yalnız başınaydı sanki. Bu durum gerçekmiş gibi korktu. Kilimin desenlerine anlamlar vermeye çalışarak, birilerini anımsamaya çalıştı boş yere. Kimsenin yüzünü canlandıramadı. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Oysa evde kimse yoktu. Saçları gevşeyerek dağıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Avuçlarını terleten kurşunkalemi, topladığı saçlarının ortasına sokarak nefesini tuttu. Çıt yok. Zaman zaman ahşap eşyaları kemiren tahtaku-

rularının çıkardığı çıtırtılar dışında en ufak bir ses duyulmuyordu. Bu anı daha önce yaşamış gibi olduğunu fark etti. Nasıl olabilirdi ki? Sanki bir dizgi hatası oluşmuş da, aynı satırlar, aynı cümleler yinelenmiş gibi. Eğer bir kitapsa bu, kim okuyabilir acaba, diye kendine sordu. Ya da daha derin bir şeyler sormak istedi, fakat elinden bu kadarı geliyordu. Gökyüzüne saçılmış yıldızların, bilmediği bir dilin harfleri olduğunu hissetti. Bedenindeki benler gibi. Keşke okumasını bilseydi... (Oku!) Boğazında bir şeyler düğümlendi. Sanki ses çıkarabilse, henüz bilmediği anlamları sökmeye başlayacak; o harflerin, sözcüklerin sırrı bilinir olacaktı. Bir sigara yaktı gizlice, içini ısıtmanın en kolay yolu. Derin nefesler aldı. Ya gerçekten kimse yoksa? Bu dünyanın üzerinde hiç kimse kalmamışsa? Pencereden giren ani bir rüzgâr dağınık saçlarını yalayıp evin içinde yok oldu. Meğer kalemiyle saçlarını toplamamış. Gülümsedi. Birisinin kendini izlediği düşüncesi eğlendirici gelmeye başladı şimdi. Saçlarını rüzgârda dağılmaya bırakmış, pencereden dünyaya doğru eğilmiş bir kız... Genç bir kadın. Tuhaf! Yıldızlı göğü biraz daha fazla görebilmek için daha fazla eğildi. Ağrı verici bir duruş. Ve ağrıyla birlikte doğan korkunç bir düşünce: Ya ben yoksam! Burada yok olsam ne fark eder ki? Kim farkına varır ki? Aklına kimse gelmedi. Sonra yine gözetlendiği duygusu. Garip bir biçimde yukarıdan bir yerden kendisine bakıldığını hissediyordu. Düşmanca bir bakış değil. Tam tersine ısıtan, şefkat dolu bir bakış. Sevgilinin bakışı gibi. Bir annenin bakışı gibi. Bir yazarın yarattığı kahramanına baktığı gibi. Güneş doğmuş gibi. Oysa yıldızlardan başka bir şey yoktu yukarıda. Sonra hiç tanıdık olmayan bir düşünce belirdi zihninde: Acaba şu anda Tanrı beni görüyor mudur? Bana bakıyor mudur? Başının üzerinde büyüyen karanlık dünyanın, sadece bir bakışın sonucu olduğunu hayal

edemiyordu, dile dökemiyordu, fakat hissediyordu. Yukarıda bir yerlerde, bir gözün onu izlediğine artık öylesine emindi ki... Başka türlüsü olabilir mi? Bir an için beni unutsa, var olmayı sürdüremem ki... Bu düşünce o kadar heyecan vericiydi ki korkmayı unuttu. Gerginliği geçti. Sanki kuştüyü bir yataktaydı. Ne ağrı, ne sızı. Tabii ya, diyordu kendi kendine, eğer ben buradaysam, gerçekten varsam, Tanrı da var ve beni görüyor, gördüğü için buradayım. Eğer Tanrı yoksa ben de yokum. Tanrı'nın yokluğunun yanında benim yokluğumun ne önemi olabilir! İçi sevinçle doldu. Şarkı söylemek istiyordu. Yalnız olmadığı için o kadar mutluydu ki, bir süredir pencerede olmadığını fark etmiyordu. Betona çarparken çıkan sesi bile duymamıştı.

III

Garip tekrarlar üzerine kurulu metinler üzerinde çalışan bir yazar. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Yazdıklarını bir tarafa bırakıp etrafı dinlemeye başladı. Çıt yok. Yazdığı metinlerdeki kaderi paylaşmamak için kendine engel olmaya çalıştı. Çoktandır susmuş olan müzik setini çalıştırdı. Gecenin ikisiydi. Herkes uyuyordu. Bu saatlerde uyanıksa... Bir hikâyeden kaçarken bir başkasına tutsak düştüğünü fark etti. Korkunç bir şey bu, diye mırıldandı. Televizyonu açmaktan ürktü. Belki korkusu geçer diye, ne kadardır böyle yazdığını düşünmeye başladı. Sonra yıldızlara baktı, iyi ki çoğunun adlarını biliyorum diye geçirdi içinden. Çünkü adını bilmeksizin takımyıldızlar görülemez. Bunu daha önce yazmıştı. Bir kadehe menta likörü doldurdu, içini ısıtmanın en kolay yolu. Büyük yudumlar aldı. Sayfanın üzerinde büyümeye başlayıp, karanlığa doğru kaybolan dünya üze-

rinde yalnız başınaydı sanki. Bu durum gerçekmiş gibi korktu. Birilerini anımsamaya çalıştı boş yere. Saim, Sibel, Tuğrul, Fuat... Hiçbirinin yüzünü canlandıramadı. Birinin kendini izlediği korkusuna kapıldı. Gerilim insanın zihnini bulandırır, bunu biliyordu. Birazdan, kendi tasarladığı *déjà vu*'lardan birinin içine düşeceğini fark etti: Nasıl olabilirdi ki? Sanki bir dizgi hatası oluşmuş da, aynı satırlar, aynı cümleler yinelenmiş gibi. Eğer bir kitapsa bu, kim okuyabilir acaba? diye kendine sordu. Ya da daha derin bir şeyler sormak istedi, fakat elinden bu kadarı geliyordu. Gökyüzüne saçılmış yıldızların, bilmediği bir dilin harfleri olduğunu hissetti. Bedenindeki benler gibi. Keşke onlarla yazmasını bilseydi... (Yaz!) Hemen yazmaya girişti. Sanki her şeyi eksiksiz ve içinden geldiği gibi yazabilse, o harflerin, sözcüklerin sırrı bilinir olacaktı. Sonra birilerine oku dediğinde... Ya gerçekte kimse yoksa? Bu dünyanın üzerinde hiç kimse kalmamışsa? Telaşla boş sayfaya baktı. Meğer henüz bir sözcük bile yazmamış. Gerçek sandığı şeyler kendi nefesinden başka bir şey değil. Gülümsedi. Birisinin yazdıklarını okuduğu düşüncesi eğlendirici gelmeye başladı şimdi. Yazdığı satırların içine hapsolan bir yazarın ya da iyisi mi, kendini yazar sanan bir öykü kişisinin öyküsü... Adsız, cisimsiz. Tuhaf! Var olduğundan emin olmak için biraz dolaşmaya karar verdi. Her yeri tutulmuş. Ağrı verici bir karar. Ve ağrıyla birlikte doğan korkunç bir düşünce: Ya ben yoksam! Burada yok olsam ne fark eder ki? Kim farkına varır ki? Aklına kimse gelmedi. Sonra yine gözetlendiği duygusu. Garip bir biçimde yukarıdan bir yerden kendisine bakıldığını hissediyordu. Düşmanca bir bakış değil. Tam tersine ısıtan, şefkat dolu bir bakış. Sevgilinin bakışı gibi. Bir annenin bakışı gibi. Bir yazarın yarattığı kahramanına baktığı gibi. Güneş doğmuş gibi. Oysa, yıldızlardan başka bir şey yoktu yukarıda.

Sonra çok tanıdık bir düşünce belirdi zihninde: Acaba şu anda Tanrı beni görüyor mudur? Bana bakıyor mudur? Sayfanın üzerinde büyüyen karanlık dünyanın, sadece bir bakışın sonucu olduğunu hayal ediyordu. Yukarıda bir yerlerde, bir gözün onu izlediğine, hatta yazdığına artık öylesine emindi ki... Başka türlüsü olabilir mi? Bir an için beni unutsa, var olmayı sürdüremem ki... Bu düşünce o kadar heyecan vericiydi ki korkmayı unuttu. Gerginliği geçti. Sanki kuştüyü bir yataktaydı. Ne ağrı, ne sızı. Tabii ya, diyordu kendi kendine, eğer ben buraya yazıldıysam, gerçekten varsam, yazar da var ve beni görüyor, gördüğü için buradayım. Fakat bu satırları okuyan biri yoksa ben de yokum, işin komik yanı, bu durumda yazar da yok. İçi acı bir alayla doldu. Şarkı söylemek istiyordu. Yazarını zor duruma soktuğu için o kadar mutluydu ki son cümlenin içinde olduğunu fark etmedi bile.

"Bize Kuşdili Öğretildi", tasarımı Sercan Şengün'e aittir:

SERCAN ŞENGÜN, 1977'de doğdu. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Görsel İletişim Tasarımı bölümünden mezun oldu. 1998-2008 yılları arasında elektronik yayınevi altKitap.com ve elektronik dergi altZine.net'in görsel yönetmenliğini yaptı. 1998 yılından beri pek çok çeşitli internet projelerinde görev aldı. Bugünlerde reklam ve pazarlama sektöründe yönetici olarak çalışsa da hâlâ illüstrasyon ve tasarım projeleri yapıyor.

"In Medias Res"teki fotoğraflar Jeffrey Baykal Rollins'e aittir:

JEFFREY BAYKAL ROLLINS, California, Santa Barbara'da doğdu. Chicago, Sanat Enstitüsü Okulu ve Scotland'da İskoçya'da Glasgow Sanat Okulu'nda resim ve fotoğraf eğitimi gördü. Rollins yapıtlarında çizim, resim, fotoğraf, video, yerleştirme, performans, film ve şiir gibi çok farklı ortamlar kullanmaktadır. Çok sayıda uluslararası ödül sahibi olan Rollins birçok kitap kapağı tasarımında yer almıştır. 2006'da *Küçük Kıyamet* adlı film için bir dizi resim yaratmış ve filmin görsel danışmanlığını yapmıştır. Rollins Boğaziçi Üniversitesi'nde ve Robert Lisesi'nde intermedia dersleri vermektedir. Rollins eşi ve iki çocuğuyla İstanbul'da yaşamaktadır.

Modern edebiyatımızın etkili kalemlerinden Murat Gülsoy, türler arasında gezinirken yazıdan bir aynaya bakmaya davet eder bizi. Sayfaları heyecanla çevirirken kâh zamane bireyinin hâl-i pür melâliyle yüzleşmeye çağrılırız kâh yazıdan bir dünyanın sırlarına ortak oluruz.

"Başkalarını nasıl gördüğümü biliyor musun? Nereden bileceksin ki... İnsan sadece kendi gözleriyle yanılır. Bulanık bir aşk yaşamıştım bir zamanlar. Beni yanılgılara sürüklemişti. Hayatın anlamını bulduğumu düşündürtmüştü. Sen inanmazdın, ama bir şey demezdin. Suskunluğunu hiç bölmedim o yüzden. Sen sustukça, ben insan aklının olmadığı bir yere gitmek isterdim: Dünyayı anlamlandıran bakışın olmadığı, ağaçlarının iç boşluğuma doğru büyüdüğü..."

Şehrin ve hayatın onları sıkıştırdığı köşeden kaçarak, hayal kurarak, düşünerek, mücadele ederek çıkmaya çalışan ya da çıkmak zorunda kalan bu insanlar, yazının içinden imdat istercesine sesleniyor. Görülmek, sayılmak, bilinmek için... Farklı anlatım biçimlerini araştırdığı bu kitabında Murat Gülsoy, biçare hallerimizin koridorlarında gezinmeye devam ederken, "zihnin yangın yerinden kurtarılmış parçalar"ı irkiltici, düşündürücü bir çerçeveyle sunuyor bize.

Kapak resmi: PERE BORRELL DEL CASO

ISBN 978-975-07-1237-1

24 TL
KDV DAHİL